

BOLŞEVİK PARTİZAN

Bütün ÷lkelerin işçileri birleşiniz! • Bütün ÷lkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!
Karkerên hemû welatan yekbin! • Karkerên hemû welatan u gelên bindest yekbin!

• Sayı / Hejmar: 194

• Mart / Adar 2025

• Fiyatı / Biha: 50 TL

**EMPERYALİST DÜNYADA GELİŞMELER,
EMPERYALİST SAVAŞA VE FAŞİZME KARŞI**

MÜCADELE!

“ASRIN AÇIKLAMASI”NIN KRONOLOJİSİ - 1

İÇİNDEKİLER

- 3 EMPERYALİST DÜNYADA GELİŞMELER,
EMPERYALİST SAVAŞA VE FAŞİZME KARŞI
MÜCADELE!
- 16 "ASRIN AÇIKLAMASI" NIN KRONOLOJİSİ - 1
- 58 8 MART EMEKÇİ KADINLARIN ULUSLARARASI
MÜCADELE GÜNÜ!

**BOLŞEVİK
PARTİZAN**

V.i.S.d.P. & Yazışma Adresi: K. İnönü
Postale No: 287, 67000 France

İnternet: www.bolsevikparti.org
E-Mail: info@bolsevikparti.org

Fiyatı: 50 TL, £ 2.50, 3 EURO

Sosyal medyada da yazılarımız yayınlanmaktadır.
Bizi sosyal medya üzerinden de takip edebilirsiniz.
Sosyal medya adreslerimiz:

Facebook:
www.facebook.com/bolsevikmucadele
www.facebook.com/cihan.yildiz

Twitter:
[@adal_tanya](https://twitter.com/adal_tanya)

EMPERYALİST DÜNYADA GELİŞMELER, EMPERYALİST SAVAŞA VE FAŞİZME KARŞI

MÜCADELE!

Emperyalist Dünya Sistemi Krizde... Ne anlamda kriz?

Devrim tehdidi nedeniyle değil... Devrimci ve komünist hareket kapitalizmin/emperyalizmin egemenliğini hem küresel alanda hem de tek tek ülkelerde gerçek anlamda tehdit eder durumda değil. Evet, her ülkede işçi mücadeleleri, sömürülenlerin, ezilenlerin ekonomik ve demokratik talepler temelinde mücadeleleri var. İklim değişikliğine karşı doğayı koruma mücadeleleri, kimlik mücadeleleri, kadın hakları mücadeleleri, despotik yönetimlere karşı demokrasi mücadeleleri, faşizmin gelişmesine karşı mücadeleler var. Bunlar kimi zaman büyük kitlesel boyutlara da ulaşıyor, egemenler belli tavizler vermek zorunda kalıyor. Fakat bütün bu mücadeleler işçi sınıfı önderliğinde kapitalizmi sistem olarak karşısına alan mücadeleler değil. Devrimci örgütlerin ve komünistlerin bu mücadeleler içinde etkisi gerçekte **“dikkate alınmaya değer”** boyutlarda. Yürüyen bazen büyük kitleselliğe de kavuşan, kazanım elde eden mücadeleler daha çok savunma, kazanılmış hakların ve mevzilerin burjuvazinin saldırılarına karşı **savunma mücadeleleri**. Kapitalist

emperyalist sistem, kural dışı olarak sisteme karşı yönelen mücadeleleri de bastırarak ya da sistem içine çekecek durumda.

Bugün emperyalist sistemin krizinden söz ettiğimizde kast ettiğimiz, bu sistemin devrimci bir alternatif tarafından tehdit edildiği, kitlelerin demokratik ve sosyalist bir sistem alternatifi için ayaklanma hâlinde olduğu, egemenlerin yönetemez durumda oldukları, ezilenlerin artık eskisi gibi yaşamaya hayır deyip ayaklandıkları **devrimci kriz** değil.

Global ekonomide derin bir ekonomik kriz yok

Aynı şekilde, emperyalist kapitalist sistemin anda içinden çıkmakta çok zorlandığı **derin bir ekonomik kriz** içinde bulunduğu anlamında bir krizden de söz etmiyoruz. Bu bağlamda dünya ekonomisi, İkinci Dünya Savaşı sonu, 2000’li yıllar başı arasındaki yıllık ortalama %3,5’luk büyüme hızının gerisinde bir büyüme hızıyla büyüyor.

Kapitalizmin devrevî krizleri açısından durum şöyle:

Dünya ekonomisi bir bütün olarak ele alındığında 2019’un üçüncü çeyreğinde

başlayan, Korona döneminde derinleşip depresyon aşamasında dibe vuran yeni bir **kriz devresi** içinde bulunuyor.

2020'de İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana en yüksek küçülmesini yaşayan dünya ekonomisi, 2021 sonlarından itibaren toparlanmaya başladı.

Bu toparlanma döneminde 2022 Şubat'ında Rusya'nın Ukrayna'ya doğrudan saldırısı toparlanma hızını yavaşlattı.

2022'de %3,2, 2023'de %2,8 olan küresel büyüme 2024'te %3,2 büyüdü. 2025 için de öngörüler değişik kaynaklara göre %3,0 ve %3,2 arasında değişiyor.

Yani durağan ve İkinci Dünya Savaşı ertesinden 2008 arası dönemdeki yıllık ortalama %3,5'un altında bir büyüme. Fakat buna rağmen büyüme. Ve 2025'deki %3'lük bir ekonomik büyüme değer olarak 2000 yılının %5'lik büyümesinden büyüktür.

Devrevî krizler açısından toparlanma süreci normal gelişmede canlanma evresine geçiş beraberinde getirir. Ancak gelişmeler "normal" değil. ABD'nin Trump'la başlattığı ve hızla uygulamaya koyduğu "Amerika'yı Yeniden Muhteşem Yapalım", "Önce ABD" siyaseti anda verili düzeni hem ABD içinde hem dünya çapında yarını öngöremeyen bir kaos içine sürüklüyor. ABD'nin şimdi kendi Batılı müttefiklerine karşı da yürüttüğü **ticaret savaşı** global ekonomik gelişmeyi yavaşlatıcı rol oynayacaktır. Kuşkusuz bu ticaret savaşından kârlı çıkan ülkeler de olacaktır. Dış ticaret dengesi negatif olan ülkeler, bu arada ABD buradan kârlı, daha doğrusu dış ticaret dengesi pozitif olan ülkelere göre **daha az zararlı** çıkabilir. Fakat ticaret savaşlarından genel olarak dünya ekonomisinin zarar göreceği kesindir. Bu yüzden 2025'de, öngörülen büyüme hızının yakalanamaması büyük ihtimaldir.

Bu olası gelişmeye rağmen anda dünya çapında sistemi sarsan güncel bir ekonomik çöküntü vb. yaşanmıyor. Devrevî krizde dip noktasına varılmış, ondan çıkılmış durumda.

Almanya örneği

Ancak tek tek ülkeler açısından durum bir ve aynı değildir.

Örneğin dünyanın dördüncü büyük ekonomisine sahip Almanya'da anda ekonomi büyümüyor. Almanya'da ekonomi 2023 ve 2024'te iki yıl üst üste küçüldü. 2025 yılı içinde güncel gelişmeler göz önüne alındığında güçlü bir büyüme mümkün görünmüyor. Öngörülen %0 civarında dolaşacak bir büyüme Almanya'da ekonomik krizin süreceğini gösteriyor.

Alman burjuvazisi içinde bulunduğu ekonomik krizden tarihinin en yüksek devlet borçlanması ile çıkmak istiyor. 500 milyar avroluk bir "özel fon" borçlanması aslında 23 Şubat 2025 seçimlerinde yeni seçilen parlamento kurucu toplantısını yapmadan önce, 19 Mart'ta alelacele toplanan, aslında demokratik meşruiyeti olmayan eski parlamento tarafından onaylandı. Aynı parlamento toplantısında Almanya Anayasası'nda var olan "Borçlanma Freni" de, yapılan değişiklikle "Savunma harcamaları açısından" bütünüyle kaldırıldı. Yani savaş hazırlıkları, silahlanma vb. için Alman burjuvazisi sınırsız ölçüde yeni borç alabilecektir. Bu muazzam yeni borçlanma ile bir yandan başta savaş sanayi büyük tekellerin desteklenmesi, diğer yandan önemli ölçüde eskimiş, yer yer çökmüş altyapının yenilenme çalışmaları için büyük devlet yatırımları öngörülüyor. Hesap, bu devlet, destek ve yatırımları ile ekonomide canlanmayı sağlamak. Mümkün mü? Evet. Ne pahasına? Aslında emekçilerin sırtına yıkılacak devlet borcunun şişmesi pahasına. Bu 500 milyarlık "özel fon" –yani yeni devlet borçlanması– öncesinde Almanya'da her vatandaş düşen devlet borcu payı 30.000 avro civarındaydı. 500 milyar yeni borç kişi başına 6.000 avro civarında yeni borç anlamına geliyor. Yani bugün Almanya'da yeni doğan her çocuk 36.000 avro borçla başlıyor hayata. Burjuva ekonomisi böyle yürüyor.

Kapitalist ekonomilerde büyüme konusunda şunların bilinmesi önemlidir:

Başta “gelişmiş ekonomi”ler kategorisinde yer alan ülkelerde olmak üzere, hemen tüm kapitalist ülkelerde “ekonomik büyüme” genelde büyük borç balonlarına dayanan bir büyümedir. Dünyanın yeniden paylaşılması dalaşı için hızla silahlanma yarışı bu borç balonlarını daha da şişiriyor, şişirecektir.

Devlet borçları bağlamında, örneğin 2024’de %2,8 civarında büyüyen, ABD dolar bazında mutlak rakam olarak dünyanın aynı zamanda en borçlu ülkesi konumundadır. Mart 2025 itibarıyla ABD’nin devlet borcu 36 trilyon 219 milyar 812 milyon dolardır. Kişi başına düşen borç miktarı 110 bin doların üzerindeydi!

İkincisi: Bir ülkenin ekonomisinin büyümesi, eşittir halkın, emekçilerin refahının artması anlamına gelmez. Kapitalizmde ekonomik büyüme burjuvazinin zenginliğinin artması anlamına gelir. Bu, genellikle işçilerin, emekçi halkın refahının daralması ile el ele gider.

Üçüncüsü: Global ekonomide büyümenin motoru 21. yüzyılın başından bu yana çok net olarak yerleşik emperyalist güçler değil, “gelişmekte” olan ekonomiler; en başta Çin ve Hindistan gibi ülkelerdir.

Dengeler değişti, değişiyor

Evet, emperyalist dünya ekonomisi bir bütün olarak ele alındığında bugün sistemin varlığını sarsan, tehdit eder derin bir ekonomik kriz içinde değil. Devrevî krizler bağlamında içinde bulunduğu kriz devresinde, canlanma aşamasına geçiş de durağan bir görüntü sergiliyor.

Ekonomik kriz içinde olan ülkeler var. Bunlarda da bugün güncel olarak devrimci bir krizden, devrimci durumun varlığından söz edilemez.

Buna rağmen emperyalist dünya kriz içinde. Eski düzen dağılıyor. Yenisi yapılanma içinde. Bunun nedeni şu: 2000’li

yıllardan itibaren Çin’in emperyalist bir büyük güç hâline gelişmesi ve dünya pazarında ağırlığını hissettirmesi ile birlikte uluslararası alanda emperyalist dünyada güç dengeleri radikal bir biçimde değişmeye başladı. Dünya ekonomisi yeni bir döneme girdi. Yerleşik Batılı emperyalist güçlerin ekonomik gelişmelerinin hızının kesildiği; başta Çin ve Hindistan olmak üzere bir dizi “gelişmekte olan ülkeler” kategorisi içinde yer alan güçlerin hızla kalkınıp, geliştiği; bu arada 1990-2000 yılları arasında çöküntü yaşayan Rusya’nın emperyalist büyük güç olarak yeniden devreye girdiği bir yeni dönem. Bu yeni dönemin belirleyici özelliklerinden biri de kapitalist üretim sisteminin yarattığı ekolojik krizin derinleşmesi, dünyada bütün yaşamı tehdit eder yönde gelişmesidir.

İki kamp

Ekonomik alanda yeniden paylaşımı gündeme getiren bu köklü denge değişiklikleri, siyasi alanda 2010’lu yıllarda dünyanın giderek net bir şekilde iki kampa bölünmesi yönünde gelişmelere yol açtı.

Bir yanda başta ABD emperyalizmi, Batılı emperyalist büyük güçler; öbür yanda en büyük ekonomik güç olarak Çin emperyalizmi, en büyük ikinci askeri güç olarak Rus emperyalizmi ve müttefikleri var. Kabaca Batı/Doğu arasında bir bölünme. Doğu “gelişmekte olan ülkeler” kategorisi içinde bulunan “global güney”i örneğin “BRICS+” gibi işbirliği örgütleri üzerinden kendine eklemlemeye çalıştı, çalışıyor. Bunda epeyi mesafe de kat etti.

Ve bu iki kamp dünyanın her yerinde kapışma hâlinde.

Kapışmalar daha çok hâlâ temsilci savaşları olarak yürüyor. İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana yürüyen savaşların hiçbirinde emperyalist büyük güçlerin orduları karşı karşıya gelip birbirlerine karşı savaş yürütmediler. Burada Üçün-

cü Dünya Savaşı olacak böyle bir gelişmenin kıyısında dolaşıldı. Bu durum hâlâ sürüyor. Fakat dünya adım adım böyle bir savaşa doğru sürükleniyor. Güç dengelerindeki köklü değişiklik dünyanın yeniden paylaşılmasında genel çatışmayı zorluyor. Gelişmeler bütün emperyalist büyük güçleri ve müttefiklerini Üçüncü Dünya Savaşı'na hazırlanmaya götürüyor. Korkunç derecede silahlanma yarışı, içte militarizmin ve faşizmin geliştirilmesi bu hazırlıkların parçaları.

Trump'la gelen değişiklik

Batı/Doğu şeklindeki bölünmede, Trump ikinci kez başkan seçilip iktidara gelene kadar, Avrupa'daki emperyalist güçler esasta ABD'nin arkasında dizilmişlerdi. Özellikle 2022'de Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı ertesinde Trump'ın birinci başkanlık döneminde yaşanan AB'nin, ABD'den bağımsız bir güç hâline getirilme iddiası ve çabaları kesintiye uğramıştı. Avrupa'daki emperyalist güçler açık biçimde yeniden "Atlantik İttifakı" adına Biden ABD'sine yedeklenmişti. ABD, AB ve NATO'da askeri örgütünü bulan sağlam bir ittifak görünümünde idiler. Trump, ABD'nin

Rusya, dolayısıyla da AB siyasetinde değişikliğe yöneldi.

Ukrayna'da trumpist barış çabası

Trump ve ekibi Ukrayna'ya askeri yardımı durdurma şantajı ve edimi ile Ukrayna'yı toprak kaybını kabullenerek ateşkese ve Rusya ile anlaşmaya zorluyor. Trump, Ukrayna ve AB'yi işin içine katmadan, Ukrayna'daki savaşın durdurulması için Rusya ile doğrudan pazarlık yürütüyor. Bu, tam ve açık bir emperyalist terbiyesizlik. Fakat Ukrayna ABD'nin askeri yardımı olmaksızın bu savaşı uzun süre yürütecek güce sahip değil. Trump bu kadar rahat hareket edebiliyor. Bütün Batı dünyasının "süper kahramanı" Ukrayna başkanı Zelensky'i Beyaz Saray'da canlı yayında kabahat işlemiş bir çocuk gibi azarlayıp, rezil edebiliyor. Verili şartlarda aslında Ukrayna'daki savaşın, Ukrayna'nın toprak kaybını kabullenmediği şartlarda sonlanması mümkün görünmüyor. Ukrayna'nın bu savaşta askeri zaferinin, yani Rusya'nın savaşta işgal ettiği topraklarını, savaşla geri almasının mümkün olmadığını ve olmayacağını üç yılı aşkın

Kamplaşmada bir yanda başta ABD emperyalizmi, Batılı emperyalist büyük güçler; öbür yanda en büyük ekonomik güç olarak Çin emperyalizmi, en büyük ikinci askeri güç olarak Rus emperyalizmi ve müttefikleri var. Kabaca Batı/Doğu arasında bir bölünme.

süredir yürüyen savaş gösterdi. Bu emperyalist savaş, eğer proleter devrime yol açmazsa, eninde sonunda emperyalist bir barışla sonlanacak. Gelecek emperyalist barış, esas hattı ile bugünkü cephe çizgisini temel alan bir barış olacaktır. Rusya'nın savaşta işgal ettiği alanlar ve daha 2014'te Rusya Federasyonu'nun parçası hâline getirdiği Kırım, Ukrayna sınırları içinde Rus etnik nüfusun çoğunlukta olduğu alanlardır. Şimdi Rusya 2022'den bu yana işgal ettiği alanlarda da Rusya Federasyonu vatandaşlığını kabule yanaşmayan Ukraynalıları bu alanlardan sürüyor. Alanları "etnik temiz" Rus bölgeleri hâline getiriyor. Bu alanlar da savaş içinde yapılan oldubitti "referandum"larla, Rusya Federasyonu'na bağlandılar. Yapılacak emperyalist barışta bu alanlar Rusya'nın parçası hâline gelecek. Rusya, Ukrayna'nın NATO üyesi olmasına kökten karşı. Bu konuda kararlı. Bu durumda savaşın bitmesi hâlinde Ukrayna'nın NATO üyesi olmasının da yolu kapalı. AB üyeliği bağlamında ise Rusya, Ukrayna'nın bakiyesinin AB üyeliğine karşı olmadığını daha önce açıkladı. Ukrayna'nın "barış" için pazarlık marjı aslında AB üyeliğinin engellenmeyeceği sözü ve kendisi için "Güvenlik Garantisi" verilmesi ile sınırlı. Güvenlik garantisi bağlamında, Trump ABD'nin askeri gücüyle ya da NATO adına garanti verilmesine karşı. Zelensky'e dalga geçer gibi, "Ukrayna'nın toprak altı zenginliklerini, en başta nadir elementleri ABD'li tekellere sat!", "enerji tesislerini bize ver, atom santrallerinin sahipliğini bize devret!", "Rusya'nın saldırısını önlemenin en iyi yolu, en iyi garanti budur" önerisi getiriyor! Fakat yaptığı şaka değil. Bunu gerçek bir "çözüm önerisi" olarak getiriyor!

Rusya'yı baş düşman olarak gören, sürekli olarak Rusya'nın Ukrayna'nın yenilmesi hâlinde diğer Avrupa ülkelere saldıracağı propagandasını yapan, Ukrayna'ya yardımı ve militarist silahlanmayı bununla gerekçelendiren AB

ülkeleri için Trump ABD'sinin Rusya'yla arayı düzeltme siyaseti felaket olarak görülüyor.

Kanada/Grönland/Panama/Meksika/Filistin ve diğerleri

Fakat Trump'ın işbaşına gelmesiertesinde uluslararası siyaset bağlamında değişen yalnızca ABD'nin Ukrayna, Rusya, dolayısıyla AB siyaseti olmadı. Trump aynı zamanda yerleşik, alışılmış diplomasi dili, kuralları ve tavırlarını da yok sayan çıkışlarla başka talepler de ileri sürdü. ABD'nin emperyalist genişleme siyasetinin önümüzdeki dönem hedeflerini açık bir dille, diplomasiye, uluslararası anlaşmalara vb. kulak asmaksızın ortaya koydu. **Kanada** için aslında Kanada'nın devlet olarak varlığının anlamsız olduğu, onun ABD'nin bir eyaleti olarak ABD'ye katılmasının doğru olacağı anlamına gelen açıklamalar yaptı. Kuzey Kutbu'nun (Arktis) bir parçası olan ve Danimarka'nın özerk bir bölgesi konumunda olan 57.000 nüfuslu **Grönland** konusunda, bu ülkenin de ABD'nin parçası hâline gelmesinin doğru olacağını açıkladı. ABD'nin ister satın alma ister başka yollarla Grönland'ı ABD'nin parçası hâline getirme niyetini açıkça dillendirdi.

Trump, **Panama** konusunda açık işgal tehdidiyle Panama Kanalı'nın ABD'ye geri verilmesi talebini getirdi. Geri planında Panama kanalının genişletilmesi ve işletilmesinde Çin şirketlerinin devrede olması var. Panama devletine Çinli şirketlerin bütün anlaşmalarının iptali dayatılıyor. Bunun yapılmadığı şartlarda ABD'nin Panama'yı işgal etmesi askeri açıdan zor bir iş değil. Bunu daha önce 1990'lı yıllarda yaptılar.

Trump yönetimi, **Meksika** konusunda yalnızca ABD'ye Meksika'dan gelecek yeni göçmenleri sıfırlama direktifi vermekle kalmıyor, hayır, aynı zamanda ABD'ye geçmiş dönemde Meksika sınırından girmiş bütün "izinsiz" göçmenle-

Kanada ve Grönland konusunda bilinmesi gereken şudur: Bütün toprakların emperyalist büyük güçler başta olmak üzere emperyalistler arasında paylaşımının tamamlanmış olduğu dünyada henüz bu paylaşımın tamamlanmamış olduğu, kimin egemenlik ve nüfuz alanında bulunduğu kesin olmayan ve paylaşılmayı bekleyen iki büyük alan vardır. Kuzey ve Güney kutbu, Arktis ve Antarktis. Yüzölçümleri muazzam boyutlarda olan bu alanların çok önemli bölümü buzla, buzullarla kaplı olduğu için, burada bulunan yer altı zenginliklerinin bulunup, kullanılması çok masraflı, kısa vadede az kârlıdır. Bu bölgelerde yaşam şartları çok zor olduğu için nüfus çok düşüktür. Bu yüzden bu bölgeler üzerine 1990'lı yıllara gelene kadar fazla hak iddiası, pazarlık, işgal girişimi vb. yaşanmadı. Buzulların erimeye başladığı, Sovyetler Birliği'nin çökmesi ile Rusya'nın içe dönmek zorunda kaldığı, enternasyonal bölüşme dalaşında bir süre devre dışında kaldığı 1990'lı yılların başlarından itibaren yalnızca coğrafi olarak kutuplarla komşu olan "Arktis ülkeleri" değil, başka devletler de bölgeye ilgi göstermeye başladılar. Bunların arasında 2000'li yılların başından itibaren emperyalist güçler arasına giren Çin de var. Çin, Kuzey Kutbu zenginliklerinin tüm dünya nüfusunun zenginliği olduğu teziyle bölgede hak ve pay isteyenlerin arasına karıştı. Bu arada T.C. de var hak iddialıları arasında! Çin son yıllarda dünyanın 2 milyon 400 kilometrekarelik alanı ile en büyük adası konumundaki Grönland'da da yatırımlar yapmaya başladı.

Coğrafi olarak aslında Kanada'nın bir parçası olan ABD'nin Alaska eyaletinin kuzeyi, Kanada'nın kuzey kısmının önemli bölümü, Grönland Arktis'in parçalarıdır. Arktis'in bir bölümü Rusya Federasyonu toprakları içindedir. Bunlar dışında Norveç, İsveç, Finlandiya ve İzlanda'da "Arktis" ülkeleri içinde bulunmaktadır. Kuzey buz denizi altındaki zenginliklerin kime ait olduğu sorunu uluslararası hukuk açısından çözülmemiş bir sorundur.

Yani kısaca ABD için bu bölge dünya hegemonya dalaşında ABD'nin gözünü dikmiş olduğu bir bölgedir. Aslında Grönland'ı ABD'ye bağlama önerisi ve girişimleri yeni de değildir. İkinci Dünya Savaşı sırasında ABD 1943 yılında Grönland'ın kuzey batısında bulunan Qaasuitsup kenti yakınında büyük stratejik öneme sahip bir hava üssü kurmuştur. "Thule Askeri Hava Üssü" 3 km. uzunluğunda uçuş pistine sahip. Soğuk savaş döneminde bu üste 10.000 ABD askeri bulunuyordu. 1951'de yapılan bir anlaşmayla "Grönland'ın savunması" ABD'ye bırakıldı. "Thule Üssü" bu gün yılda 2600 askeri uçuşa ev sahipliği yapan bir üs. ABD, istediği anda bu üs üzerinden Grönland'a istediği kadar asker yığacak ve Grönland'ı işgal edecek askeri güce sahip. 1946'da dönemin ABD başkanı Truman Danimarka'ya Grönland'ın tümünü ABD'ye bağlamak için tonlarca altın önermiş, fakat Danimarka bunu kabul etmemişti. Trump'ın Grönland'ı ABD'ye bağlama projesini gerekçelendirmesi şöyle: *"Grönland'a ulusal güvenlik nedeniyle ihtiyacımız var. Danimarka özgür dünyayı korumak için bu bölgeden vaz geçmelidir."* Trump'ın Dışişleri Bakanı Rubio ise bir TV kanalında yaptığı söyleşide, Trump'ın adayı ABD'ye bağlama konusunda kararlı olduğunu açıkladıktan sonra *"bunun için gerekirse asker kullanılacak bir senaryo da göz ardı edilmemelidir"* diyor. *"Bu, bir şaka değil, Grönland'ın ABD topraklarına katılması ulusal çıkarlarımızla ilgili bir konu ve bunun bir an önce çözüme kavuşması gerekiyor."* diye devam ediyor. Aynı konuşmada Rubio, Kuzey Kutbu'nun yakın zamanda nakliye yolları için önem arz eden bir konuma ulaşacağını söylüyor ve ekliyor: *"Çin'in bölgedeki varlığını arttırma riskine karşı ABD harekete geçmek zorundadır."*

Böylece Kanada ve Grönland'a yönelik talep ve tehditlerin ciddi olduğunu ve bunların geri planında Arktis için mücadelenin yattığını, burada da esas düşmanın Çin olduğunu öğreniyoruz.

ri, bunlar hangi ülke vatandaşı olurlarsa olsunlar, geri almayı dayatıyor.

Latin Amerika'yı bir bütün olarak yeniden ABD'nin arka bahçesi hâline getirmek, burada öncelikle son dönemde ekonomik sızma yöntemiyle epey mesafeye kat etmiş olan Çin'i geriletmek Trump'ın Latin Amerika siyasetinin hedefi. Bu hedefe varmak için askeri müdahale, darbeler vs. her türlü melanet mubahtır.

Ortadoğu

Emperyalist yeniden paylaşımın en şiddetli yaşandığı alanlardan biri Ortadoğu.

Burada **Irak** uzun süredir düşürülmüş devlet durumunda. Birden fazla iktidar odağı var. Faşist T.C. sürekli olarak PKK'nin bulunduğu alanlarda, KDP'nin desteğinde savaş yürütüyor.

İran'da başta ABD, Batılı emperyalist güçler Molla iktidarını yıkmak için ellerinden geleni yapıyor. Trump'ın Ortadoğu siyasetinin merkezinde İsrail'e kayıtsız koşulsuz destek vardır. İsrail'in çıkarları ABD'nin çıkarları olarak görülmemektedir. Devlet düzeyinde İsrail açısından Ortadoğu'daki baş düşman anda İran'dır. İran'ın başında İsrail'in bölgedeki devletsel varlığını kökten reddeden Yahudi düşmanı Molla rejimi vardır. İsrail, İran'ın diğer ülkelerdeki vekil güçlerine Filistin'e karşı yürüttüğü soykırım savaşı içinde çok büyük zarar verdi. İran'ı da havadan birkaç kez vurdu. Fakat şimdiye kadar İran'a karşı doğrudan savaş yürütmekten kaçındı. ABD'yi İran'a saldırma konusunda kışkırttı, kışkırtıyor. Trump açısından Ortadoğu'daki savaşlar "ABD'nin savaşları değil." Fakat öncelikle İsrail için ve tabii Çin'in Ortadoğu'da yayılmasını engellemek için Ortadoğu'da da bulunması gerekiyor. İran bağlamındaki siyaseti şimdilik Yemen'de hâlâ İsrail'i vurma ve Kızıldeniz'de ticaret filolarına zarar verme yeteneğine sahip olan ve İran tarafından desteklenen Husi rejimini bombalamak ve İran'ı

tehdit etmek biçiminde bir siyaset. Fakat büyük bir askeri saldırının Molla rejiminin yıkılmasını beraberinde getireceği değerlendirilmesini yaptığında, İsrail ile birlikte İran'a doğrudan saldırması da önümüzdeki dönemde ihtimal dâhilinde. Aslında Amerika'da kurulmuş bir "İran hükümeti" böyle bir hareketi dört gözle bekliyor. Fakat görünen odur ki, Molla rejimi hâlâ ülkede önemli desteğe sahip ve burjuva muhalefetin örgütlü gücü yetersiz. İran'a bir İsrail Amerikan saldırısı Molla rejimine desteği artırma riskine sahip bir edim. İran askerî açıdan İsrail'e zarar verebilecek bir güç. Daha önceki darbe girişimlerinin başarısız olması da doğrudan saldırı konusunda çekinceli davranışın nedenlerinden biri.

Suriye'de 2011'den itibaren başlayan iç savaşla Esad rejiminin ülke çapındaki iktidarı zaten önemli ölçüde sınırlanmıştı. Suriye'de birden fazla iktidar odağı vardı. İç savaşın ve dıştan müdahalelerin sürdüğü **düşürülmüş bir devlet** hâline gelmişti.

2024 yılı sonunda Esad'ın elindeki iktidar alanında da Esad rejimi 2014'de İdlib bölgesinde bulunan diğer cihatçı gruplarla çatışma ve uzlaşma, T.C.'nin doğrudan desteklediği güçlerle de saldırmazlık ve karşılıklı destek anlaşmaları temelinde egemenliğini kuran, İslamcı HTŞ önderliğindeki halk ayaklanması ile çökertildi. HTŞ selefist, cihatçı kökenden gelmesine rağmen, gelişmesi içinde cihatçı gruplar içinde Batı'yla işbirliğine en yakın olan, selefist gruplara göre "ılımlı" İslamcı profiline sahip bir örgüt. Şimdi Suriye'de kendi önderliğinde yeni bir merkezi yapı oluşturmaya çalışıyor. Suriye'de yeniden bir merkezi devletin kurulup kurulamayacağı bir dizi faktöre bağlı. Bu faktörlerin başında HTŞ'nin ülkedeki bütün etnik, dinsel, mezhepsel, siyasal grupları –ki bunların çoğu silahlı gruplara sahip– kurulacak devlette pay sahibi yapmaya hazır olup olmaması, iktidarı paylaşmaya hazır olup olmaması geliyor. Alandaki ikinci büyük askeri güç konumunda olan

YPG'nin silahlı gücünü merkezi bir ordu içinde çözmeye hazır olup olmaması; T.C.'nin YPG'yi bütünüyle yok etme siyasetinden vaz geçip geçmeyeceği, ABD'nin YPG bağlamında ne tavrı takınacağı, bu arada çok kısa süre içinde fazla direnmeden yıkılan Esad rejimi kalıntılarının gücü vb. de, Suriye'nin hangi yönde gelişeceğini belirleyecek.

İsrail, Suriye'yi sürekli bombalıyor ve Esad ordusundan kalan silah ve mühimmatı yok ederek yeni kurulmaya çalışılan rejimin askeri gücünü yok etmeye çalışıyor. Aynı zamanda Suriye'deki işgal bölgelerini de genişletiyor. İsrail'in planı Suriye'nin merkezi bir devlet hâline gelmemesi. Bütün etnik grupların kendi küçük iktidar alanlarına sahip olduğu devletçiklerin kurulması. İsrail'in Suriye'ye yönelik planları içinde Rojava'daki iktidarın devletleşmesi de var. Andaki Netanyahu hükümetinden bakanlar buna destek vereceğini açıkça ilan ettiler. Bu bağlamda Öcalan'ın yaptığı silah bırakma, örgütü tasfiye etme çağrısının, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de karşılık bulması hâlinde, bunun Rojava'ya nasıl ve ne ölçüde yansıtacağı, önemli ölçüde ABD ile T.C. arasında yürütülecek pazarlıklarda ABD'nin tavrına bağlı

olacak. ABD'nin Rojava'daki oluşumun devletleşmesine destek vermesi hâlinde Suriye'ye T.C.'nin yeni müdahaleleri ve Suriye'deki gelişmenin yeni bir iç savaş yönünde olması muhtemeldir.

Lübnan da aslında düşürülmüş devlet konumunda, İsrail Hizbullah'a karşı mücadele adına istediği zaman ülkeye saldırıyor.

Filistin'de, siyonist İsrail, Hamas'ın, 7 Ekim 2023'teki terörist, anti-semit eylemini bahane ederek Filistin halkına karşı soykırım saldırısını başlattı. Bütün dünyanın gözü önünde Gazze taş üstünde taş kalmayacak biçimde bombalandı, işgal edildi. Gazze'deki Filistin halkı oradan sürülmeye çalışıldı. Tam bir soykırım yaşandı, yaşıyor. Bizzat Uluslararası Ceza Mahkemesi, İsrail Başbakanı ve Savunma Bakanı hakkında "savaş ve insanlık suçu" suçlamasıyla tutuklama kararı çıkardı. Yalnızca Gazze'de değil, Batı Şeria'da da Filistin halkı saldırı altında. Toprakları işgal ediliyor. ABD başta olmak üzere bütün güya demokrat, insan hakkı savunucusu vb. Batılı emperyalistler İsrail'i destekliyor.

Buna karşı "Küresel Güney", bunun içinde Türkiye'deki bugünkü yönetim de var, İsrail'in yürüttüğü savaşı soykırım

Ocak ayında İsrail ile Hamas arasında imzalanan ateşkesin ardından binlerce yerinden edilmiş Filistinli, Güney Gazze'den şeridin kuzeyine doğru yolculuk yaptı.

olarak mahkûm ediyor.

Filistin Arap ulusunun bağımsızlığını, kendi devletini koruma hakkını savunurlar, İsrail'in soykırımcı politikasını mahkûm edenler içinde ideolojik olarak Yahudi düşmanlığı, bütün Yahudilere düşman gören ve şeytanlaştıran yaklaşımlar, anti-semitizm küçümsenmeyecek boyutlarda.

Filistin'deki savaşta gerçek çözüm kapitalizmin egemenliği şartlarında yok. İki devletli çözüm kapitalizm şartlarında geçici bir çözüm olarak bugünkü savaştan emperyalist bir barışla çıkılması için bir yoldur. Ancak güncel olarak ABD'nin tavrıyla ve İsrail'in soykırımcı savaşıyla iki devletli çözüm güncel olarak ortadan kalkmış durumdadır. Gerçek çözüm Filistin'de yaşayan tüm milliyetlerden halkların ortak devletindedir. Bu ancak bu alanda işçi sınıfının ve emekçilerin devrimci demokratik iktidarlara ve sosyalizm ile mümkün olabilir.

Trump'ın Filistin konusundaki "çözüm"ü İsrail'deki en azgın siyonistlerin "Filistin'i Filistinlilerden temizleme, Filistinlileri Filistin'den sürme, Gazze Şeridi ve Batı Şeria'yı, tüm Filistin'i, Büyük İsrail'in (Erez İsrail) parçası olarak İsrail'e ekleme şeklinde bir çözüm. Trump İsrail'in yakıp yıkmış olduğu ve "artık kimsenin yaşayamayacağı Gazze Şeridi'nin, burayı "çok daha güzel bir biçimde yeniden inşa etmek, bütün insanlar için lüks bir tatil cenneti hâline getirmek, Ortadoğu'nun Riviera'sı hâline getirmek için ABD'ye verilmesi"ni öneriyor! Ve alay eder gibi kendisini ve Netanyahu'yu böyle bir tatil cenneti Gazze'de şezlongda güneşlenip, içkisini yudumlarken, gösteren bir video yayınlıyor. Nasıl alçakça bir emperyalist sinizm. Nasıl bir görgüsüz terbiyesizlik. Halkların acılarıyla nasıl bir alay ediş!

Trump şimdi bütün kanallar üzerinden başta Lübnan, Mısır, Ürdün gibi "komşu Arap ülkeleri"ne ekonomik baskıyla Filistinlilerin bu ülkelere gönüllü! "göçü"nü gerçekleştirmeye çalışıyor. Fakat başka ülkelerde –öncelikle Afrika

ülkelerinde– de Filistinlilere yer aranıyor. Fakat daha önce bir büyük sürgün yaşamış olan Filistin halkı bu zorlamayı kabul etmedi, etmiyor, ilk fırsatta yenden aslında harap olmuş, yıkılmış evlerinin bulunduğu alanlara geri dönüyor. Arap ülkeleri de şimdiye dek bu ABD planlarını ret etti. Gelişmelerin ne yönde olacağı, Filistin halkının direniş gücüne bağlı. Her halükârda Trump ABD'sinin Ortadoğu siyaseti ABD dışındaki Batılı emperyalistlerin geldikleri yerde savunukları "iki devletli çözüm" siyasetinden bütünüyle ayrıştı.

Trump'ın dış siyasetteki üç değişmezi

Bütün gelişmeler trumpist dünya siyasetinin üç temel üzerinde yükseldiğini gösteriyor:

● **Siyasetin temeli ABD'nin çıkarlarıdır. Bu bağlamda NATO içindeki "müttefikler" yalnızca müttefik değil, aynı zamanda rakiptirler.**

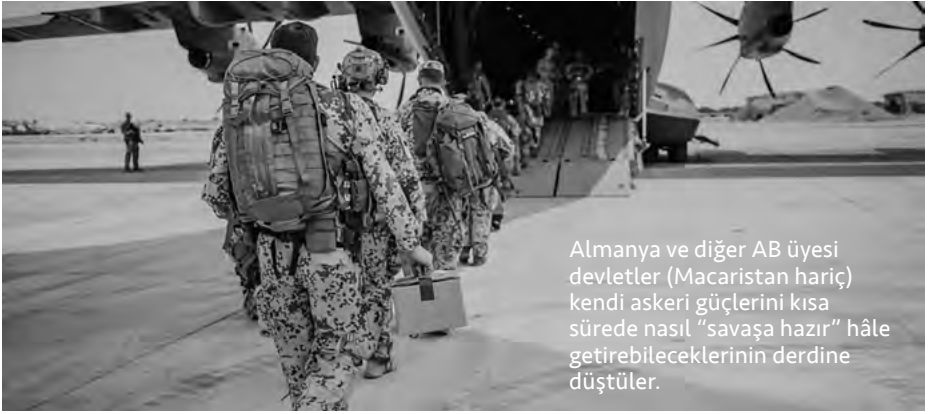
● **ABD'nin esas rakibi, baş düşmanı Çin'dir. Esas çatışma alanı Atlantik/Avrupa değil, İndopasifik'tir.**

● **İsrail'in çıkarları ile ABD'nin çıkarları birdir. İsrail dünyada kayıtsız koşulsuz desteklenecek tek güçtür.**

Trumpist dış siyasette bunun dışında her şey pazarlık konusudur!

Avrupa Birliği şokta, yeni arayışlarda

Trump'ın Ukrayna'ya askeri yardımı durdurması, Rusya ile AB'yi ve Ukrayna'yı atlayarak doğrudan yürüttüğü pazarlıklar, Trump'ın dış siyasette attığı, yukarıda saydığımız diğer adımlar, vb. Avrupa'daki emperyalist "müttefikler"ini şoke etti. Avrupa'daki emperyalistler büyük panik içinde toplantı üzerine toplantı yapıp, Ukrayna ile tam dayanışma içinde olduklarını, bu dayanışmayı sürdüreceklerini söylediler. Ukrayna'ya silah sevkiyatını arttıra-

Almanya ve diğer AB üyesi devletler (Macaristan hariç) kendi askeri güçlerini kısa sürede nasıl “savaşa hazır” hâle getirebileceklerinin derdine düştüler.

caklarını, “Rusya’nın kazanacağı bir ateşkes ve dikte ettiği bir barışa” karşı olduklarını açıkladılar. Ukrayna’yı ve AB’yi dışlayarak yapılan görüşmeleri protesto ettiler vs. Fakat AB ülkelerindeki birçok askeri uzman –bunlar artık TV’lerde her gün boy gösteriyor, savaşa hazırlanan AB ülkelerinin de normal hâline geldi general eskilerinin TV’de boy gösterip ahkam kesmeleri– şunları açıklıyor: “ABD’nin Ukrayna’ya verdiği desteği kesmesi, askeri sevkiyatı durdurması hâlinde, AB üyelerinin bundan doğacak boşluğu doldurmaları kısa sürede imkânsızdır. Ukrayna bu durumda AB yardımları devam etse bile savaşı en fazla altı ay daha sürdürebilir.” Şimdi, kendileri açısından Çin’i değil, Rusya’yı baş düşman olarak değerlendiren Fransa, Almanya ve diğer AB üyesi devletler (Macaristan hariç) kendi askeri güçlerini kısa sürede nasıl “savaşa hazır” hâle getirebileceklerinin derdine düştüler. Her biri Ukrayna’nın daha fazla silah ve mühimmat taleplerine “bizim öncelikle kendi ordumuzu güçlendirmemiz lazım” demeye başladılar.

Trump yönetiminin Avrupa’daki müttefiklerini şoke eden ve yeni arayışlara zorlayan tavrının geri planında Trump’ın Rusya’yı Çin ile olan sıkı ittifaktan ayırmak isteği yatıyor. Bunun için Ukrayna’nın toprak kaybı göze alınabilir bir bedeldir. Trump, ABD için

fazla kârlı olmayan ve Rusya ile ABD’yi karşı karşıya getiren, Çin/Rusya ittifakını sıkılaştıran Ukrayna savaşını durdurmak istiyor. ABD için dünyanın yeniden paylaşılmasında en önde gelen rakip, baş düşman Çin’dir. Rusya ile Çin’in sıkı ittifakının zayıflatılmasında, mümkünse bozulmasında ABD’nin çıkarı vardır.

Ukrayna konusunda yapılan bu siyaset değişikliği yanında, Trump, ABD’nin AB ile ve AB üyesi büyük emperyalist güçlerle, öncelikle Almanya/Fransa, olan ilişkiler konusunda da yeni ayarlamalara yöneldi. “Bugüne kadar hep ABD’nin koruyuculuğu altında yaşadınız. Biz kendi kaynaklarımızın önemli bir bölümünü Avrupa’nın korunması için harcadık. Geline yerde bu tek taraflı ilişkiyi bitiriyoruz. AB’nin bütün üyeleri kendi savunmasını kendisi üzerlenmelidir” tavrı, ABD’nin yeni siyasetinde AB’yi yalnızca müttefik değil, aynı zamanda emperyalist rakip gördüğünü açıkça ortaya koyması anlamına geliyor.

Trump’ın bu siyaseti Batı ittifakında bir sarsıntıya yol açtı. Avrupa’daki emperyalist güçler, en başta Almanya ve Fransa, ABD ile bağları koparmaksızın AB’nin ABD’ye bağımlı olduğu alanlarda, “bağımsızlaşmak” için AB’yi güçlendirme siyasetine geçtiler. AB’nin NATO dışında kendi askeri ittifakını oluşturma, AB ordusu kurma siyasetleri ciddi olarak yeniden gündeme getirildi.

Bu, AB'nin kendi içinde de var olan ay-
rışmaları derinleştirdi, derinleştirecek.

ABD'de iktidar dalaşında durum, perspektif

Özetle: Batı/Doğu bölünmesi sürü-
yor fakat özellikle Batı kampı içinde
çelişmeler derinleştirdi, derinleşiyor. Bu
bağlamda gelişme tabii ABD'de trum-
pist siyasetin egemenliğinin ne kadar
süreceğine bağlı. Trump, ABD devletini
bütünüyle ele geçirmiş durumda değil
fakat buna niyetli ve bu yönde ciddi
tasfiyelere girişmiş durumda. Tasfiye
iş i yüksek teknoloji/dijital milyarlerle-
rinden Musk'a emanet. Kurulan "Dev-
let yönetimini verimli hâle getirme
Kurulu"nun başına Musk'ı atama ka-
rarnamesi, Trump'ın imzaladığı ilk ka-
rarnamelerden biri idi. Ve Musk hızla
tasfiye iş ine başladı. Fakat Trump'ın ve
ekibinin önümüzdeki dört yıllık ikti-
dar döneminde devleti demokratlardan
ve trumpist olmayan cumhuriyetçiler-
den bütünüyle temizlemesi çok zordur.
ABD'de yerleşik düzen iki ana partinin
–Cumhuriyetçi Parti ve Demokratik
Parti'nin– devlet erkinin tüm kurum-
ları içinde, devlet dışında kurumlarda
da güçleri oranında temsil edildiği
bir düzendir. Ve bu iki ana partinin
toplumsal temeli, oy desteği birbirine
yakındır. İki partinin sonuçta birbirini
"denetlediği ve dengelediği" (Check
And Balance) bir sistemdir ABD'de-
ki kurulu "yerleşik düzen." Trump,
Cumhuriyetçi Parti içindeki dengeleri
başkanlığı döneminde ve sonraki dört
yıl içinde kendi lehine değiştirmeyi ve
Cumhuriyetçi Parti'yi esasta –bütünü-
yle değil, hâlâ direnen eski yerleşik dü-
zeni savunanlar var– trumpist bir parti
hâline getirmeyi başardı. Fakat devle-
tin trumpist bir devlet hâline getiril-
mesi bundan çok daha zordur. Devletin
trumpist olmayan kesimi tasfiyeye
karşı direniyor, direnecektir. Bu iktidar
dalaşında her türlü yol ve yöntem –su-

ikastlar da buna dâhil– kullanılıyor,
kullanılacaktır. Bu mücadelenin nasıl
sonuçlanacağı bugün belli değildir.
Ucu açıktır. Eğer Trump 4 yıllık ikti-
dar dönemini tamamlarsa ve trumpist-
ler 2029'da da başkanlığı ve iktidarı
kazanırlarsa ABD devletini bütünüyle
trumpist bir devlete dönüştürebilir-
ler. Bu, Avrupa'da ve dünyanın bütün
ölkelerinde faşist partilere güç veren
bir gelişme olur. Avrupa'da faşistlerin
ortak olduğu ya da doğrudan iktidarda
olduğu ölkelerin sayısı artabilir.

Bugün yürüyen yerel savaşlar büyük kapışmaya hazırlık savaşlarıdır

Bu gün dünyada, Ukrayna ve Ortado-
ğu'da yürüyen savaşlar öne çıksa da, ger-
çekte 30'a yakın alanda yerel savaş yürü-
yor. Yürüyen savaşların biraz daha uzama
ve yayılma tehlikesi ve potansiyeli her
zaman vardır. Ancak değerlendirmemize
göre dünya savaşının iki esas aktörü ABD
ve Çin; esas savaş alanı da İndo-Pasifik
olacaktır. Anda yürüyen savaşların emper-
yalist geçici ateşkes ve barış anlaşmaları
ile sonlanma veya şimdiki biçimde sürme
ihtimali bunların dünya savaşına gelişme-
si ihtimalinden fazla görünmektedir.

Yürüyen savaşlar ve bütün ölkelerdeki
savaşa hazırlıklar adım adım bir genel
savaşa yürüdüğünü gösteriyor. Çin anda
ABD ile savaşa askerî açıdan hazır değıl-
dir. Önüne koyduğu hedef 2050 yılında
"Dünyanın en büyük, en modern askeri
gücü" hâline gelmektir. ABD'nin Çin'le he-
saplaşmayı Çin'in bu hedefine varmadan
önce gündeme getirmesi muhtemeldir.
Eğer önü devrimle kesilmez veya güçlü
bir barış hareketi ile engellenemezse, bir
üçüncü dünya savaşı kaçınılmazdır.

Hâl böyle olduğu için bütün dünyada
burjuvazi içte iktidarını tahkim etmeye
çalışıyor.

Bu bağlamda:

Faşizm gelişiyor. Faşist partiler bugün
birçok burjuva demokratik ölkede ikti-
darda veya iktidar ortağı, iktidarda olma-

dıkları yerde de önemli bir kitle desteğine sahip.

Burjuva demokrasisini öykünülecek, örnek ülkesi olarak övülen, batı dünyasının amiral gemisi ABD, en az önümüzdeki dört yıl bir faşist iktidar tarafından yönetilecek. Dünyadaki pek çok gelişme dengesiz, narsist, bir milyarder tüccarın ve narsizm konusunda ondan aşağı kalmayan yüksek teknoloji-dijital ekonomi milyarderlerinin takınacağı tavra göre de şekillenecek.

Burada tabii nasıl oluyor da Trump gibi bir tip, ABD gibi bir ülkede oy kullananların çoğunluğu tarafından başkan seçilebiliyor sorusu geliyor gündeme: Cevabımız şu: Ekonomi belirleyici, başka şeyler değil. Bu, hep böyle idi. Buna bir de yeni tekniklerin gelişmesi ile modern kapitalist toplumda yeni bir şey eklendi: ALGI belirleyici, olgu değil. Propaganda gücünü elinde bulunduran, bu konuda önde olan, erişim alanı daha geniş olan “gerçek” olanın ne olduğunu belirliyor.

Bütün ülkelerde faşizm burjuvazi tarafından savaşta devreye sokulacak bir iktidar alternatifi olarak, opsiyon olarak elde tutuluyor...

Faşist partilerin güçlenmesi burjuvaziye iki türlü yarıyor:

Bir yandan yerleşik burjuva düzen partilerine demokrat görünme imkânı sağlıyor. Bunlar şu ya da bu faşist partiye karşı yapılan eylemlerde demokrasi savunucusu pozlarda boy gösterebiliyorlar.

Diğer yandan faşizmin gelişmesi bizzat iç faşistleşmeyi geliştirmenin gerekçesi yapılıyor. Faşistlerin programları –öncelikle göçmenler ve güvenlik konusundaki programları– bu partileri geriletme adına da diğer burjuva partiler tarafından üzerleniliyor ve uygulanıyor.

Faşizmin gelişmesi, geliştirilmesi bütün ülkelerde doğrudan dünya savaşına hazırlıkla da bağlantılıdır. Olası bir genel savaşta bütün ülkelerin burjuvaları için “ulusun-devletin yüksek çıkarları” için “İç Cepheyi” sağlam tutmak ve kitleleri şoven milliyetçilik, bazen açık ırkçılık temelinde kendi kuyruğuna takmak belirleyici önemdedir. Faşizmin iktidarı, yani bir ülkede terörün esas yönetim metodu, aracı hâline gelmesi, burjuva demokratik hak ve hürriyetlerin rafa kaldırılması burjuvaziye öncelikle ve esas olarak savaş günlerinde gereklidir.

Ocak ayında İsrail ile Hamas arasında imzalanan ateşkesin ardından binlerce yerinden edilmiş Filistinli, Güney Gazze'den şeridin kuzeyine doğru yolculuk yaptı.

"Faşizme geçit yok!", "Sisteme geçit yok!", "Komünizm için!"...
Almanya'da "Trotz alledem! / Herşeye rağmen" taraftarları da anti-faşist eylemlere katılıyor, sistemi hedefe koyuyor, komünizmin propagandasını yapıyorlar.

Faşizme ve emperyalist/gerici savaşlara karşı tavır

Faşizme ve emperyalist savaşlara karşı ilkeli mücadele enternasyonal alanda komünistlerin, devrimcilerin önünde duran acil görevidir.

Faşizme ve savaşa karşı evet, en geniş cephe gereklidir.

Fakat faşizme ve emperyalist savaşa karşı mücadele, devrimci bir mücadele, faşizmin ve emperyalist savaşın yaratıcısı kapitalizme karşı mücadelenin bir parçası olarak yürütülmelidir. Faşizmin kaynağına yönelmeyen, anti-kapitalist mücadeleyi bir parçası olarak yürütülmeyen, onun parçası hâline getirilmeyen bir anti-faşist mücadele en iyi hâlde birbirine karşı iktidar da-laşı içinde bulunan egemen sınıf kesimlerinin biri bölümüne karşı, öteki bölümünün kuyruğuna takılmaktır.

Bu bağlamda komünistler ve devrimciler için cephe siyasetinin ilk adımı ve bugün esası, komünistlerin, devrimcilerin eylemde birliğinin

sağlanması olmak zorundadır. Bu olmaksızın yürütülen bir cephe siyaseti, bugünkü güç dengesinde, devrimci güçlerin anti-faşist ve savaş karşıtı gören burjuva siyasetinin kuyrukçusu olmaya mahkûmdur.

Bizim emperyalist gerici savaşlar konusunda tavrımız bellidir:

YA DEVRİMLER SAVAŞI ÖNLEYECEK YA DA SAVAŞ DEVRİMLERİ BERABERİNDE GETİRECEKTİR

Tabii bu alternatifler için işçilerin, emekçilerin hazırlıklı ve örgütlü olması gerekir. Bunun ön şartı güçlü Bolşevik partilerin varlığıdır.

O hâlde savaşa karşı mücadelenin güncel talebi, Kuzey Kürdistan-Türkiye'de Bolşevik partilerimizde örgütlenmek, Bolşevik partilerimizin inşasını ilerletmek, partilerimizi güçlendirmektir.

Bütün ülkelerde de görev Bolşevik güçlerin kendi ülkelerinde parti inşasına dört elle sarılmasıdır.

Yeni, sömürsüz bir dünya yaratmanın ön şartı budur.

“ASRIN AÇIKLAMASI”NIN KRONOLOJİSİ - 1

2024 Ekim ayı başından bu yana üzerine çok konuşulan ve değerlendirilenlerin siyasi yaklaşımına göre değişik adlarla anılan “süreç” 27 Şubat’2025’te Abdullah Öcalan’ın beklenen çağrısı ile yeni bir aşamaya ulaştı.

Çağrı’yı, Çağrı’ya verilen tepkileri ve bundan sonraki gelişme perspektiflerini değerlendirmek için ve değerlendirmeden önce, Çağrı’ya götüren süreci kronolojik olarak incelemek, süreç içinde sürecin taraflarının tavırlarını değerlendirmek bize doğru ipuçlarını verecektir.

Başlangıç Noktası: 1 Ekim 2024, Erdoğan’ın meclisi açış konuşması

Türk Tipi Başkanlık Sistemi’nin Cumhurbaşkanlığı Recep Tayyip Erdoğan TBMM’nin 28. dönem açılış toplantısında konuşma yapmak üzere meclise geldi.

(Cumhurbaşkanı mecliste salona girenken, 2017’den beri ilk kez, CHP sıraları da cumhurbaşkanı salona girdiğinde ayağa kalktı. Tabii CHP tam kadro değil. 60’a yakın CHP’li milletvekili, CHP grup başkan vekillerinin çağrısını doğru bulmayan milletvekili toplantıya katılmadı.)

Mecliste yaptığı konuşmada Recep Tayyip Erdoğan yeni sivil bir anayasa yapma gereğinin altını çizdi. Bu konuda meclisteki partileri birlikte çalışmaya çağırdı.

Türkiye’nin çevresinin savaşla, işgalle,

soykırımla çevrili olduğunu; İsrail’in Filistin’deki soykırımına karşı Türkiye’nin kararlılıkla karşı durduğunu ve “bedeli ne olursa olsun duracağını” açıkladı.

“Yayılmacı, soykırımcı İsrail’in “vaat edilmiş topraklar hezeyanıyla Filistin ve Lübnan’dan sonra gözünü dikeceği yer bizim vatan topraklarımız olacaktır.” dedikten sonra şu tespiti yaptı:

“Netanyahu hükümeti Anadolu’yu da içine alan bir ham hayal peşinde koşmaktadır. (...) İsrail’in “Irak’ın ve Suriye’nin kuzeyinde bölücü örgütü maşa olarak kullanmak suretiyle nasıl bir uydu yapı kurmak istediğini biliyoruz.”

RTE konuşmasını **iç cephe**’nin sağlam tutulmasına yönelik şu açıklama ve çağrı ile bitirdi:

“Fitne girişimleri karşısında millet olarak, 85 milyon olarak ‘iç cephemizi’ sağlam tutmaya gayret ediyoruz”

“Meclisteki uyum, mutabakat, karşılıklı saygı çerçevesinde tartışma ve istişare, buradan sokağa yansıtacak, ülkenin huzur ve emniyetine kapı aralayacaktır. Bölgemizin içinde bulunduğu gerilimli atmosferde siyasi rekabeti, siyasi husumete dönüştürme teşebbüslerine izin vermeyeceğinize inanıyorum.”

Kuşkusuz bu tespitlerin geri planında dünyada bütün emperyalist güçlerin savaş hazırlığı içinde olduğu; İsrail’in ise Hamas’ın 7 Ekim 2023 eylemi ertesinde Filistin ve Lübnan’a saldırıları ile sınırların yeniden çizilmekte olduğu tespitleri yatmakta idi. İsrail’in Türkiye’ye yönelik planları bağlamında söylenenlerin geri planında da bir

yandan Netanyahu'nun Eylül 2024'de yapılan Genel Kurulu'nda gösterdiği Büyük İsrail haritası; diğer yandan bir dizi İsrail siyasetçisinin Ortadoğu'da artık bir Kürdistan devleti kurma vakti gelmiştir şeklindeki açıklamaları; PKK ve YPG'den de gelen Ortadoğu'daki gelişmelerin Kürtler için "yeni fırsatlar" yarattığı açıklamaları; Filistin konusunda İsrail'e eleştiri yöneltmemeleri vb. duruyordu. T.C., İsrail ve onun gerisinde ABD'nin -ve Batı'nın-Türkiye'ye karşı PKK/YPG'yi kullandığı ve kullanacağı, Ortadoğu'nun yeniden yapılandırılmasında bir Kürdistan devletinin kurulması yönünde adımlar atılacağını yakın tehdit olarak görüyordu.

"Tarihi Tokalaşma" Bahçeli sahne alıyor

Bu açılış konuşmasının hemen ertesinde Meclis Genel Kurulu dağılırken, hiç beklenmedik bir şey oldu. T.C.'de Türk ırkçılığı konusunda en önde gelen partilerin en büyüğü olan ve anda AKP ile "Cumhur İttifakı" adı altında siyasetin belirlenmesinde başrol oynayan MHP'nin Başkanı Devlet Bahçeli, daha önce defalarca "terör örgütünün meclisteki uzantısı" olarak yasaklanmasını talep ettiği DEM Parti sıralarına giderek, DEM Parti grup başkan vekillerinin ve DEM'li milletvekillerinin orda olanlarının ellerini sıktı.

Soru soran gazetecilere verdiği cevap şöyle idi: *"Yeni bir döneme giriyoruz. Dünyada barışı isterken, kendi ülkemizde barışı sağlamak lazım."*

2 Ekim 2024: DEM Parti Grup Başkanvekili Gülistan Koçyigit tokalaşmayı değerlendirirken, *"Dünyada barış isterken, kendi ülkenizde barış istemediğinizde bu bir paradokstur. O anlamıyla ülkede de barış, dünyada da barış, bölgede de barış demek gerekiyor ve bunun için de gerekli adımları atmak, iyi niyet beyanlarının ötesine geçmek gerekiyor diye düşünüyoruz"* diyerek şaşırtıcı adımın devamını beklediklerini açıkladı.

3 Ekim 2024: DEM Partililerle selamlaş-

ması konusunda gazeteci Sinan Burhan'a konuşan Bahçeli, *"Beni harekete geçiren Sayın Cumhurbaşkanı'mızın yaptığı konuşmadır"* dedi.

Aynı gün Erdoğan ve Bahçeli Millî Güvenlik Kurulu (MGK) toplantısı öncesinde bir araya geldiler.

Aynı gün yapılan MGK toplantısından sonra yayınlanan MGK bildirisinde diğer şeylerin yanında şu tespit yer aldı: *"Suriye topraklarında yuvalanan terör örgütlerinin etkisiz kılınmasına yönelik faaliyetlerin aralıksız bir şekilde sürdürüleceği ve millî güvenliğimize halel getirebilecek herhangi bir plana veya oldubitti girişimine müsaade edilmeyeceği vurgulanmıştır"*.

Yani DEM ile Bahçeli'nin el sıkışmasını "bölgede barış" için bir adım; Rojava'daki savaşa son verme vb. yönünde yorumlayanlar yanıliyordu. Devletin böyle bir niyeti yoktu.

7 Ekim 2024: Medya Haber televizyonunda yayınlanan özel bir programda konuşan KCK Yürütme Konseyi Eş başkanı Besê Hozat, gündemdeki gelişmelere dair değerlendirmelerde bulundu. Bahçeli'nin tokalaşma jestine de değinen Hozat bu konuda şunları söyledi:

"Devlet Bahçeli'ye ben çağırı yapıyorum. Devlet Bahçeli, AKP/MHP faşist rejiminin temel aktörüdür. Şu anda Türkiye, Devlet Bahçeli'nin zihniyetiyle yönetiliyor. Türkiye'yi Devlet Bahçeli yönetiyor, MHP yönetiyor. Devlet Bahçeli çözüm istesin, kimse bir şey diyemez. Alsın Erdoğan'ı da Özgür Özel'i de İmralı'ya gitsin. Gider mi? Gitmez. Çünkü bunlar yeni bir oyun peşindedir. Bunların derdi öyle Kürtlerle barışmak, Kürtlerle anlaşmak, Kürtlerin haklarını tanımak değil. Kürt sorununu çözmek, Türkiye'yi demokratikleştirmek değil. Dertleri bu değil. Bu derdi Önder Apo taşıyor. Önder Apo'nun bütün derdi, çabası Kürt sorununun demokratik çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesidir. PKK'nın bütün çabası, Kürt sorununun demokratik çözümü, Türkiye'nin demokratikleşmesidir. Bunların böyle bir derdi yok. Bunlar yeni bir oyun, yeni bir hile, yeni bir komplo örüyorlar. Bu soykırım politikalarını

yürütmek için içeride muhalefeti tamamen etkisiz hâle getirme, Kürtlerde kafa karışıklığı yaratma, çok gereksiz, yersiz çeşitli beklentileri varsa, böyle kesimler koyma, Kürtleri mücadelesiz bırakma, pasifleştirme, mücadele, direniş iradesini kırma, beklentiye koyma, demokratik siyaseti beklentiye koyma, etkisini, aktivitesini kırma; yapabilirse, içeride bir operasyon yapma, DEM Parti içerisinde de, demokratik siyaset içerisinde de yapabilirse, başarabilirse, bir parçalanma yaratma, buna teşne olan bazı kesimler varsa, kulak kabartan bazı kesimler varsa, onların kafasını daha fazla bulandırma, Kürtlerle karşı karşıya getirme, CHP'yi tamamen teslim alma, kendi hizmetine koyma, muhalefet gücü olmaktan tamamen çıkarma, bu soykırım politikaları etrafında herkesi hizalandırma amacındalar. Oyun budur. Gerçek budur. O tokalaşmanın altında yatan niyet budur. Amaç budur. Bunun çok açık görülmesi gerekiyor.

Devlet Bahçeli'nin, AKP'nin, Erdoğan'ın böyle bir niyeti, yaklaşımı varsa, "keremke" (buyur) İmralı oradadır. Sizin denetiminizdedir, işkence, tecrit sistemini kendiniz kurmuşsunuz, mutlak bir tecrit uyguluyorsunuz. Yıllardır önderlikten haber alınamıyor. Şimdi Devlet Bahçeli de istese oradaki tecridi bir saat içerisinde bitirebilir."

Hozat bu tavrıyla devlete, eğer niyetiniz varsa, sorunu oturun İmralı ile çözün diyor. Ve fakat Devlet'in bunu yapmayacağından emin!

Uzatılan elin anlamı

8 Ekim 2024: Bahçeli MHP'nin parlamento grup toplantısında yaptığı konuşmada "uzatılan" elin ne anlama geldiğini, kendi üslûbuyla şöyle açıkladı:

"İçinde bulunduğumuz coğrafyalar kırbaç üstüne kırbaç yerken, mazlumlara toplu şekilde boğazlanırken, her taşın altı zehirli yılanlarla, bin bir türlü nifakla dolup taşarken, Türkiye'ye yönelik azgın ihtiras ve iştahları nasıl görmezden gelelim?"

Kale duvarlarımızın önünde mevzi kaza-nan siyonist ve emperyalist canılığı hangi

hakla yok sayalım? (...)

Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı olarak, Cumhuriyet İttifakı'nın bu duruş ve engin duyusuna müzahir şekilde DEM sıralarına giderek elimi uzattım.

Doğaçlama olmayan bu iyi niyetli tutumumu siyasi nezaketten öte önümüzdeki Cumhurbaşkanlığı çarpışması ve yeni anayasa için cephe genişletme çabası olarak görenler mayın tarlasında söğüt gölgesi arayan zavallı biçarelerdir.

Uzatılmış el, millî birlik ve kardeşliğimizin mesajıdır.

Uzatılmış el, İlk Meclis'in ve Sayın Cumhurbaşkanımızın isabetli sözlerinin meşale gibi yanan aydınlığıdır.

Uzatılmış el, gelin Türkiye partisi olun, gelin teröre cephe alın, gelin bin yıllık kardeşliğimizde kenetlenenin temenni ve teklifidir.

Biz, gelişigüzel, keyfe keder, can sıkıntısından, anlık dürtülerle, dümenden ve düzenden el uzatmayız.

Biz durduk yere el vermeyiz, öylesine yerimizden kalkıp da el sıkmanın merakına tevessül ve teşebbüs etmeyiz.

DEM'e evvela düşen sorumluluk, uzanan bu samimi elin kıymet hükmünü anlaması, dahası Türkiye partisi olması yönünde bir eşik olarak algılayıp değerlendirmesidir."

Aynı gün DEM Parti Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları, "Biz onurlu bir barış istiyoruz. Bu konuda müzakereye de diyaloga oturmaya da hazırız. Kamera karşısına çıkıp iki söz söylemekle yetinilmesiyle değil; çözüme dair bir plan ve programın kamuoyuna açıklanmasıyla konuşulabilir" şeklinde bir açıklama yaptı.

Yine aynı gün: Amed'de 13 Ekim tarihinde yapılması planlanan Öcalan'a yönelik "tecrit" uygulamasının ve Kürt sorunundaki çözümsüzlüğün gündeme getirileceği "Özgürlük Mitingi" yasaklandı.

Bir yandan Bahçeli DEM'e çağrılar yapıyor, diğer yanda devletin valisi DEM'in mitingini yasaklıyordu. Bu görünürde çelişmeli durum, Erdoğan'ın bir hafta geçmesine rağmen Devlet Bahçeli'nin el sıkışma olayına tavrı takınmaması ile birleşince,

Devlet Bahçeli ile Erdoğan arasında bu konuda görüş ayrılığı var spekülasyonlarına yol açıyor, bunları güçlendiriyordu.

Erdoğan'ın uzatılan ele destek açıklaması

9 Ekim 2024: Cumhurbaşkanı Erdoğan partisinin grup toplantısında, Bahçeli'ye destek verdi ve *"Cumhur İttifakı'nın uzattığı elin değerinin muhatapları tarafından anlaşılmasını ümit ediyoruz"* dedi. Bu kısa destek cümlesinde aslında Kürt sorunu konusunda Bahçeli'nin attığı her adımın aslında "Cumhur İttifakı"nın adımı olduğu açıkça ifade ediliyordu.

Buna rağmen bu Bahçeli'nin attığı adımı Erdoğan'dan bağımsız, belki onun haberi olmadan attığı, aralarında bu konuda çelişmeler olduğu, "Cumhur İttifakı"nda bu konuda çatlak olduğu değerlendirmeleri burjuva muhalif basında köpürtülmeye devam edildi.

13 Ekim 2024: Valiliğin yasaklamasına rağmen DEM Partililer Özgürlük Mitinginde bir araya geldi. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, DEM Parti'nin yasaklanan mitingi nedeniyle 36 ilde yapılan operasyonda 269 kişinin gözaltına alındığını duyurdu.

Yani bir yanda "barış için uzatılan el" diğer yanda yine barış için gösteri yapmak isteyen DEM'e, "Kürtlere" saldırı. Bu arada gerek Güney Kürdistan'a gerek Rojava'ya yönelik askeri operasyonlar da sürüyordu.

Gelişmeleri öncelikle liberaller ihtiyatlı bir iyimserlikle karşılıyor; uzatılan eli "Yeni bir çözüm süreci"nin başlangıcı olarak değerlendiriyordu. Kazma kemalistler ise kapalı kapılar ardında teröristlerle pazarlık yapıldığı değerlendirmesini yapıyordu. Bunun yanında bu kanattan gelen esas derdin Erdoğan'ı yeniden başkan yaptırabilmek için DEM'le anlaşma olduğu teorileri de çokça savunuluyordu. Bu teoriye göre Bahçeli'nin tavrının geri planında DEM/PKK ile yapılan anayasa değişikliği pazarlıkları yatıyordu. Çünkü Erdoğan'ın

yeniden aday olabilmesi için anayasa değişikliği gerekli idi.

Gerçekte ise Erdoğan'ın yeniden aday olabilmesi için tek yol anayasa değişikliği değildi. Meclisin çalışma dönemini bitirmeden erken seçim kararı alması ile Erdoğan'ın yeniden aday olması sağlanabilirdi.

15 Ekim 2024: MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli grup toplantısında bu kez âdetâ hem İmralı'yı adres gösteren Besê Hozat'a hem de "teröristlerle pazarlık" yapıldığı iddialarına cevaben şöyle diyordu:

"Türkiye'ye getirilirken, 'her türlü hizmete hazırım' diyen terörist başı, buyursun terörün bittiğini, örgütünün tasfiye edileceğini tek taraflı ilan etsin. Ama devletin terörle masaya oturmasını hiç kimse, hiçbir şart altında beklemesin, aklından dahi geçirmesin. Kana değil kardeşliğe susadıklarını gösterebilirler. (...)

Uzattığım el, hesapsız bir eldir. Uzattığım el, samimi ve iyi niyetli bir eldir. Uzattığım el, Türkiye'de birleşelim, Türk milletinde kenetlenelim tebliğidir. Günlendir uzattığım elden farklı sonuçlar çıkarıp uyduruk yorumlar yapanlar elbette yanlışlığın ve yanlışın pençesine düşmüştür. Elimi vatan, millet ve devlet için uzattığımı, dışarıda sert rüzgârlar eserken, içimizde barışsever ve hoşgörölü bir havanın olmasını gönülden istediğimi herkesin bilmesinde yarar olacaktır. Biz elimizi bir süreç için değil, kardeşlik ve kaderdaşlık için uzatırız."

Aynı gün: Bir dizi siyasetçiden Bahçeli'nin, aslında yapılmak istenenin ne olduğunu en açık biçimde ifade eden, "teröristlerle pazarlık olmayacağı" ile ilan eden bu tavrına şu tepkiler geldi:

İlk tepkiler

DEM Parti Eş Genel Başkanı Tuncer Bakırhan, grup toplantısında Bahçeli'nin Öcalan'la ilgili sözlerine yanıt verdi

"Sayın Bahçeli, Öcalan'ın ne söyleyeceğini ne yapacağını biz de merak ediyoruz. O zaman tecridi kaldırın, Öcalan'ın kendi örgütüne, arkadaşlarına ne dediğini biz de

izleyelim, görelim.”

Aynı toplantıda “Kürtler iktidarla anlaş-
tı” iddiasına da tavır takınıp şöyle diyordu:

“‘Kürtler iktidarla anlaş’tı’ diyenler olu-
şabilecek diyalog zeminleri önüne bariyer
koyarak bu ülkenin çözümsüz kalmasını
istiyorlar.”

CHP’ye de şöyle sesleniyordu:

“CHP, çözüm karşıtı bir yere savrulmadan
Kürt sorunu başta olmak üzere ülkenin temel
meselelerinin demokratik bir şekilde çözülme-
si için çözümün yanında yer almalıdır.”

TBMM Başkanlık Divanı üyesi Sırrı Sü-
reyya Önder, meclis başkan vekili olarak
yönettiği oturumda yaptığı konuşmada
şöyle diyordu:

“Barışa gönül indiren, köklü tarihi mesele-
mizi ilk defa bir konuşma eksenine çekmeye
çalışan Sayın Cumhurbaşkanına, Sayın
Devlet Bahçeli’ye ve barış meselesinde gönül
indiren herkese şahsi olarak bu konuda bedel
ödemiş bir kardeşiniz olarak şahsım adına
teşekkür ediyorum.”

Aynı gün CHP Genel Başkanı Özgür
Özel:

“CHP haftaya Diyarbakır’da, Batman’da,
Şırnak’ta, Mardin’de, Hakkâri’de, Van’da
olacak. Eller birbirine kavuşsun, analarımızın
gözyaşı dursun diye. Kürt kendini Türk’ten
daha az eşit hissetmesin diye.

Sayın Bahçeli yıllarca kapatılsın dediği
DEM’in elini sıktı. ‘Uzattığım el hesapsız,
kitapsız’ demiş. Ben de diyorum ki, Devlet
Bey en doğrusunu yapıyorsun.”

Verilen bu ilk olumlu tepkiler aslında
toplumda karşılığı olan yürüyen savaşın
sonlandırılması talebine uygun tepkilerdi.
Şimdiye kadar PKK konusunda yalnızca
askeri ezme/yok etme “vur- kurtul!” stra-
tejisinin en saldırgan savunucusu olun
MHP başkanından gelen beklenmedik çıkış
toplumda bir beklenti yaratmıştı.

Edirne’ye ziyaret

17 Ekim 2024: DEM Parti Eş Genel
Başkanları Tülay Hatimoğulları ve Tuncer
Bakırhan, HDP’nin önceki dönem Eş Genel
Başkanları Figen Yüksekdağ ve Selahattin

Demirtaş ile eski Diyarbakır Büyükşehir
Belediye Eş Başkanı Selçuk Mızraklı’yı ceza-
evinde ziyaret ettiler. Bu ziyaret ertesinde
yapılan açıklamada, tutukluların sürecin
gelişmesi için en önemli olan adımın Ab-
dullah Öcalan üzerindeki tecridin kaldırıl-
ması olduğunu belirttikleri söylendi.

Hatimoğulları’nın bu ziyaret ertesinde
Nagehan Alçı’yla yaptığı söyleşide Demir-
taş’ın şu sözlerini aktarıyor: “Sayın Öcalan
ve benim aramda böyle bir ikilem yaratmaya
çalışmasınlar, bu, yanlış ve anlamsız. Benim
de bir çözüm olması için ilk talebim Öcalan
üzerindeki tecridin kalkmasıdır. Şayet ye-
niden bir süreç başlayacaksa, biz dışarıda
olursak, çok daha fazla katkı sağlarız; ancak
içeride de olsak, partimizin çizeceği doğrul-
tuda elimizden gelen katkıyı veririz.”

Hatimoğulları aynı söyleşide DEM’in
silahlı mücadele konusunda kendini ayırma
talebine de şöyle tavır takınıyor:

“Çatışanlar barış kurar. Biz demokrasi
güçleri olarak katkı sunarız. Burada çatış-
manın tarafları devlet ve PKK. Biz PKK’ya
talimat verecek bir konumda değiliz. Bu,
bizim işimiz de değil. Silah bizde değil. Silahlı
bıraktıracak tek kişi Öcalan. Biz çatışmanın
bitmesine demokrasi gücü olarak en büyük
katkıyı veririz. Biz birilerini iktidara getirme
götürme derdinde değiliz. Çözüm istiyoruz.”

Olası yanlış anlamalara düzeltme

18 Ekim 2024: Cumhurbaşkanı baş da-
nışmanlarından Mehmet Uçum yaptığı
açıklamada gelişmelerle ilgili en açık tavrı
takındı, devletin ne yapmak istediğini,
“çözüm süreci” benzetmelerinin yanlışlığı-
nı vs. madde madde açıkladı. Bu açıklama
şöyle:

“Yumuşama, normalleşme, tokalaşma,
hangi tutum ve dil referans verilirse verilsin,
Türkiye’de ne önceki uygulamaya benzer ne
de yeni versiyonla bir çözüm süreci olmaz,
olamaz (...) 15 Temmuz’dan sonra uygulanan
güçlü ve etkili siyasi ve askeri stratejiler(in)
yumuşatılması veya bunlardan vazgeçilmesi

söz konusu olmaz. Terör Türkiye içinde ne-redeyse tamamen tasfiye edildi. Sınır ötesi güvenlik bölgeleriyle birlikte ise tüm-den tasfiye edilecek bir süreç girildi. Kimse bu süreçte engel olamaz (...)

Türkiye partisi olun çağrısı ise kıymetlidir ve şöyle tercüme edilebilir:

Birincisi DEM'in kendi içinden yükselen "bizi terör ve şiddet siyasetinden kurtarın" talebini ifade edenlere bir imkân sağla-maktır. İkincisi DEM'i terör vesayetinden kurtarmak için DEM'e bir seçenek sunmaktır. Üçüncüsü, TBMM'de DEM üzerinden etkili kılınan terör vesayetini hem DEM üzerinden hem de TBMM'den tasfiye etmektir. Eğer DEM kendisine sunulan terör vesayetinden kurtulma imkânını sosyal ve siyasi açıdan değerlendirmezse veya bu imkânı kötüye kullanırsa, o zaman TBMM'de DEM üzerin-den yürütülen terör vesayeti hukuk yoluyla tasfiye edilir. Bu da kaçınılmaz bir gerçektir."

Bu açıklama kimi liberaller tarafından sü-rece takoz koymak isteyen derin devletin bir açıklaması olarak okunurken; kimi CHP yan-lısı çevreler tarafından da Erdoğan/Bahçeli arasında; Bahçeli/Saray arasında çelişme ve çekişmelerin ifadesi olarak okundu. Veysi Sarisözen, gibi PKK güzelleme-cisi, Apo'dan fazla Apocu TKP eskisi kimi "sol"cular ta-rafından da ciddiye alınmaya değmez "Sa-rayda kendine güç vehmeden bir eski dönem bir TKP'linin ciddiye alınmaya değmez şahsi görüşleri" olarak yorumlandı.

Bu değerlendirmeye ve yorumların yanlışlığı çok değil dört gün sonra açıkça ortaya çıktı.

Bahçeli/Devlet'in Öcalan'a çağrısı

22 Ekim 2024

22 Ekim 2024'te Devlet Bahçeli partisinin grup toplantısında "el yükseltti" ve daha önce söylediklerini bir adım ileriye taşıya-rak şunları söyledi:

"Belki bugünden sonra tarihin akışı daha farklı olacaktır. Belki bugünden sonra ülkemin şafağı bir başka sökecektir. Belki bugünden sonra Türkiye'nin prangaları tamamıyla kırılacaktır.

Bugün kitabın ortasından ve hiçbir yoruma ihtiyaç bırakmayacak netlikte konuşacağım.

Bugün milli birlik ve kardeşlik duygumu-zun üzerine gerilmek istenen yabancı men-şeli örtüyü kaldıracam. Alışıldık söylem kalıplarından az da olsa taşmanın vakti geldiyse, o vakit bu vakittir.

Türkiye'nin sorunu Kürtler değil, bölücü terör örgütüdür. Kürt kardeşlerimin sorunu-nu çözmek mecburidir. Ama kolektif kimlik ve etnik temelde çözüme atıf yapmak vahim bir tehliktir. Türkiye bölücü teröre asla müsamaha göstermeyecektir. Terörün belini kırmak her şartta en önemli görevimizdir.

Bölücü terör örgütü PKK'nın silahlı eylem-leri başarısızlığa mahkumdur. Terörle hiçbir yere varılmaz ve varılamayacaktır. Türkiye bölücü teröre asla rıza göstermeyecektir.

Terör eylemlerine derhâl son verilmesi ve tüm teröristlerin silahlarıyla dağdan inip Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne teslim ol-ması, Türk adaletinin vereceği hükme razı olarak cezalarını çekmeleri terör örgütü için tek çışıdır.

Geçen hafta grup konuşmamda demiştim Türkiye'ye getirilirken, "Her türlü hizmete hazırım" diyen terörist başı, buyursun terö-rün bittiğini, örgütünün tasfiye edileceğini tek taraflı ilan etsin. Bu çağırmanın iç yüzü-nü henüz anlayamayan, anlasa bile işine gelmediğinden saptırmaya çalışanlar çok sayıdadır.

(...)

Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda terörü sıfırla-mak, milli birlik ve beraberliği çelikleştirmek amacına matuf ikinci hüküm cümlem şöy-ledir: Terörist başı işin içinde olmazsa bir şey çıkmaz diyenlere de sesleniyorum...

Şayet terörist başının tecridi kaldırılırsa, gelsin TBMM DEM Parti grup toplantısında konuşsun. Terörün tamamen bittiğini ve örgütün lağvedildiğini haykırınsın.

Bu dirayet ve kararlılığı gösterirse, 'umut hakkı'nın kullanımıyla ilgili yasal düzenle-menin yapılması ve bundan yararlanmasının önü de ardına kadar açılınsın.

Ne Kandil ne de Edirne; adres İmralı'dan DEM'e uzansın, bu ağır ve tarihi terör sorunu ülke gündeminden tamamen çıkarılsın.

Hodri meydan, buna varız."

Abdullah Öcalan'a yapılan "gelsin TBMM'de DEM Parti grup toplantısında konuşsun. Terörün tamamen bittiğini ve örgütün lağvedildiğini haykırın!" çağrısı Bahçeli'nin ağzından dillendirilse de bu çağrı kuşkusuz onun şahsi çağrısı değil, devlet adına "Cumhur İttifakı" tarafından yapılan bir çağrı idi, çağrıdır. Bu çağrının yapılması için şimdiye dek Abdullah Öcalan ile her türlü anlaşmaya, görüşmeye şiddetle karşı çıkan Bahçeli'nin öne sürülmesi, çağrının onun tarafından yapılması, bu yeni siyasetin şimdiye dek bu yönde adımlar atmış olan AKP'nin değil, devletin siyaseti olduğunu gösteren önemli bir adım ve işaret. Bahçeli'nin kendi tabanının küçümsenmeyecek bir bölümünü karşısına alacak bir siyasi riski üzerlenmiş olması en başta faşist devletin "iç cepheyi sağlamlaştırma" siyasetinde kararlılığını gösteriyordu. İç cephede en önemli sorun Kürt sorununda PKK'nin silahlı mücadelesinin sonlandırılması sorunuydu. Bunun için evet, devletin elinde esir olan ve fakat PKK'nin bağlılık yeminleri ettiği Abdullah Öcalan'ın kullanılması mümkün ve gerekli idi. Devlet'in "beka sorunu" gördüğü, T.C. sınırında bir terör devletinin kurulma ihtimali ve çabaları" onu, bu "tehlikeyi" de savuşturma için "İmralı"yı devreye sokma siyasetine zorladı. Bahçeli'nin bu siyaseti dillendirmede öne sürülmeyi kabul etmesinin gerisinde kuşkusuz "devletin bekası için fedakârlık" yanında, İmralı'yı devreye sokma konusunda İmralı'da önceden görüşmeler yapıp, istenen çağrıyı yapma konusunda bir anlaşmanın sağlanmış olması da yatmaktadır. Böyle bir anlaşma olmaksızın Bahçeli'nin böyle bir çağrı yapması siyaseten intihar olurdu.

Bahçeli/Devlet'in 22 Ekim çağrısı, sorunu İmralı üzerinden, Abdullah Öcalan'ın PKK'yi tasfiye ettiğini açıklaması üzerinden çözme isteğinin ifadesidir. Bu çağrıda silahlı güçlere vaat edilen, onlar eğer silahları bırakmazsa, yok edilmektir. DEM'e, yasal alanda faaliyet gösterenlere de vaat edilen, eğer onlar PKK'nin savaşı güçlerini terörist olarak değerlendirip, onlardan kendilerini kesin bir dille ayırmazlarsa,

yasaklanmak idi.

Görünen İmralı ile İmralı'dan beklenen çağrının gelmesi hâlinde, Abdullah Öcalan için "Umut hakkının kullanılması ile yasal düzenlemelerin yapılması" konusunda bir anlaşmanın varlığı idi.

22 Ekim çağrısında devletin muhatapları olarak İmralı ve DEM seçilmişti. Esasında silahlı elinde bulunduran, silahlı mücadeleyi yürüten PKK hiçbir şekilde muhatap alınmıyordu. Yalnızca PKK değil "Edirne"-de-burada kastedilen en başta 2015 ve 2018 Genel Seçimlerinde ve en son da 2020 Mart'ında yerel seçimlerde Abdullah Öcalan'ın tavsiyeleri doğrultusunda hareket etmeyen Selahattin Demirtaş'tı- muhatap kabul edilmiyordu.

Yapılmak istenen açıkça İmralı'nın çağrısı ile PKK'yi teslimiyete zorlamak, en azından Kürt Ulusal Hareketi içinde PKK'nin gücünü geriletmek, yasal alanda da Kürt siyasetini bütünüyle devlet çizgisi içine çekmekti. Bu çizgi dışındakilere yasal alanda hayat hakkı tanınmayacaktı. Bahçeli/Devlet'in 22 Ekim Çağrısının içeriği bu idi.

Bahçeli'nin Öcalan'a çağrısı hakkında ilk tavırlar

Erdoğan aynı gün partisinin genişletilmiş il başkanları toplantısında yaptığı konuşmada Çağrı'yı şöyle sahiplendi:

"Sayın Bahçeli, Türkiye'nin siyasi yapısında uzlaşma ve diyalog çağrısının önemine burada bir vurgu yapıyor.

Dolayısıyla Sayın Bahçeli'nin bu attığı adım, bir kenara konulamaz. Biz yıllardır bunu dile getiriyoruz. Sayın Bahçeli'nin özellikle attığı bu adım bana göre çok çok önemli bir adımdır. Sayın Bahçeli'den böyle bir adım beklemeyenler olabilir. Ama biz kıdemli bir siyasetçi olarak Sayın Bahçeli'nin böyle bir adımı atmasını garipsemedik. Önemli bir adım olarak gördük.

Gerilim ve sokak siyaseti, sadece buna tevessül edenlere değil tüm ülke ve millete kaybettirecektir. Sandığın ufukta görünmediği önümüzdeki 3,5 yıllık süreyi, ülkemiz ve milletimiz açısından bir icraat seferberliğine

dönüştürmenin çabasındayız. Türkiye'ye kaybettirecek bir denklemin veya şahsi hesabın içerisine girenleri bu millet asla affetmez.

İsrail'in Gazze'de yaktığı şimdi de Lübnan'a taşıdığı yangın günbegün sınırlarımıza yaklaşıyor, iç cephemizi kuvvetlendirmeye çalışıyor.

Coğrafyamızın içinde bulunduğu tehlikeli konjonktür, siyasetçiler olarak hepimizi daha sorumlu ve ağır başlı davranmaya teşvik etmektedir.

İktidar-muhalefet fark etmeksizin hepimizin, ülkeye faydası dokunmayan tartışmalara, çekişmelere, kayıkçı kavgalarına prim vermemesi önemlidir.

Türkiye'nin geleceğinde teröre ve terörün karanlık gölgesine yer olmadığını herkesin idrak etmesini bekliyoruz.

Cumhur İttifakı tarafından açılan tarihi fırsat penceresinin kişisel hesaplara kurban edilmemesini ümit ediyoruz."

DEM'den bu çağrıya ilk tepki aynı gün mecliste geldi.

DEM Parti Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları partisinin grup toplantısında "Ortadoğu ve Türkiye'de barışın muhatabı İmralı'da ağır tecrit altında bulunan Sayın Abdullah Öcalan'dır. Çözümün yolu TBMM'dir. Biz inisiyatif almaya hazırız.

Tecrit kalsın. Öcalan konuşsun. Ne konuşacağını görelim. Ve söz veriyoruz, bu ülkeye onurlu bir barış gelecek" şeklinde tavır takındı.

Aynı gün **CHP** Genel Başkanı Özel grup konuşmasında şunları söyledi:

"Kapalı kapılar ardında birtakım müzakereler yürütülüyor. Sözler alınıp veriliyor. TBMM'nin yetkisinde olan bir af, Bahçeli'nin kendi ifadesiyle, kendi iradesiyle tecrit kaldırılsın, Abdullah Öcalan kürsüye gelsin, örgüte silah bırakma çağrısı yapsın, bütün sorunlar bitmiştir diyen bir dille karşı karşıyayız.

Türkiye'de bir daha şehit gelmeyecek, kan akmayacaksa, anaların gözyaşları duracaksa, bunun için söylenen her söz ve söyleyen her aktör önemlidir. **Bu ülkede terörün bitmesine biz tam destek vereceğiz.** Ancak bunu yapan kişiye, sanki o böyleince

olacaktı gibi olmayan bir güç atfeden kişiye söylüyorum:

Geçmişte biz o partiyle sizin gibi ilişki kurduk diye ne sahte videolarınız ne etmediğiniz hakaret kaldı. CHP'lilerin gerçek anlamda milliyetçiliğinin zekâtı yoktur sizde. Şimdi Devlet Bey'in geldiği noktayı, geçmişte onun duygularıyla oynayıp aslında yoksulluğuna rağmen 'CHP gelirse ülkeyi bölecekler' diyen vatandaşlara soruyorum. Bahçeli'nin geçmişte söylediği bütün lafların ne kadar boş ve haksız olduğunu gördünüz, bunu hepimizin vicdanına havale ediyorum.

Bu lafı söyleyen Devlet Bey zaten çok sık döner. Devlet Bey'in bugünkü açıklaması geçmişteki bir hatanın tekrarıdır ve Meclis'i dışlamaktadır.

Ne yapılacaksa TBMM'de, şeffaflıkla yapılacak. Tutulamayacak bir söz verilmeyecek. O günlerde bizi reddettiler. **Bu işlerde tam bir toplumsal mutabakat olmadan sonuç olmayacak** ve daha çok üzüleceğiz. Bizi dinlemediler **o zaman süreci tek başına Ak Parti götürdü ve yeniden felaket yaşadık. Dünya kadar askerimiz öldü.**

'Şimdi Devlet Bey, biz ona kürsü verelim, Meclis'e hitap etsin, bütün meseleler bitsin diyor. **Bu iş Meclis'e bir aktör çağırarak bitmez.** Herkesin gözüne bakabileceğimiz bir süreci savunuyoruz.

Kardeşle kardeşin barışması için düşmana ihtiyaç yoktur. Ben daha dün, DEM Parti'nin Eş Genel Başkanı olan Selahattin Demirtaş ve Selçuk Mızraklı ile görüştüm. Demokratik siyasetin yok sayılarak atılacak her adımın yeni sorunlara yol açacağını belirtmek isterim. **Kürtlerin talep ettikleri barışçıl, demokratik ve eşit vatandaşlık taleplerini görmeden bir kişiye ev hapsi teklif ederek Türkiye'nin bu büyük sorununu çözemezsiniz.** Bunun için TBMM'nin odağında olduğu ve 86 milyona 'biz beraberiz' mesajını vererek atılacak her adımı önemsiyorum.

Bahçeli el yükseltti diyorlar. Ben de el yükseltiyorum. Ben de Kürtlere bir devlet teklif ediyorum. Kendilerini bu devlete ait hissetmeyen herkese kendini eşit hissettiği bir Türkiye Cumhuriyeti Devleti teklif ediyorum. Tüm Kürtleri Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sahibi yapalım. Ben demokrasi ve kardeşlik

teklif ediyorum. Biz durduğumuz yerdeyiz ve bu ülke için her şeyi hep birlikte burada yapmayı teklif ediyorum.”

Aynı gün **CHP** Grup Başkanvekili Murat Emir, Abdullah Öcalan'ın mecliste konuşmasına karşı çıkıyor şöyle diyordu:

“Umut hakkı için de bir yasal düzenleme istiyor. Son derece yanlış bir noktadan başlıyor. ‘İmralı canisi’ dediği kişiden çözüm bekliyor. Son derece talihsiz bir konuşmadır. Biz barıştan yana huzurdan yana her türlü mücadeleyi verir, yanında oluruz. Bunun çözüm yeri TBMM’dir. Ağırlaştırılmış müebbet alan bir kişi, özel bir düzenlemeyle Meclis’te konuşsun demiyoruz, biz barış istiyoruz. Bu konuyu sadece milletin temsilcileri konuşur. Bunca şehidin kanın ana sorumlularından birinin Meclis’te konuşmasını kastetmiyoruz. Bu barıştan yana tutum doğrudur. Ama doğru olmayan çözüm adresinin İmralı gösterilmesidir. Bunun çözümü İmralı değildir. Sayın Bahçeli ve siyaseti ‘U’ dönüşüyle bilinen bir siyaset çizdi. İmralı canisi derken, bir anda neden böyle bir dönüş yaptılar?”

Çağrındaki “mecliste konuşsun” (Aslında mecliste konuşsun değil, “DEM grup toplantısında konuşsun”!) lafı üzerine CHP ve tüm burjuva muhalif partiler ve medya epey tepindi. Nasıl olur da Atatürk’ün meclisinde bir “bebek katili” konuşturulur, bu, teklif edilirdi vs.

En azgın ırkçı milliyetçiler sahne alıyor

Öncelikle de MHP’nin tavır değişikliğini MHP tabanını kendilerine çekmek için kullanmaya çalışan, MHP’den daha milliyetçi ve ırkçı söylemlerle öne çıkan **İyi Parti** Başkanı Musavat Dervişoğlu ve **Zafer Partisi** Başkanı Ümit Özdağ bu bağlamda öne çıktılar.

22 Ekim’de partisinin Meclis Grup Toplantısı’nda yaptığı konuşmada, geçmişte Bahçeli’nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a urgan atarak “Ben asamadım, asabiliyorsan sen as!” dediğini hatırlatan Dervişoğlu, kürsüye getirdiği ipi fırlattı. Dervişoğlu, Bahçeli’ye “Abdullah Öcalan’ı

asamadınız ama bu büyük milletin hayallerini astınız. Al şimdi bu ipi başköşede başının ucunun ası” sözleriyle tepkisini dile getirdi. Kürtlerin üzerinden siyaset devşirildiğini belirten Dervişoğlu, İyi Parti’yi tarihi bir sorumluluğun beklediğini söyledi. Devamen şunları söyledi: “Bizler tarihe karşı sorumluluğu olan insanlarız. Kişisel ikbal kaygıları ve siyasi hesaplar üzerinden konuşamayız. **Üç beş oy veya anayasa değişikliği için gerekli nisabi tamamlamak, Tayyip Erdoğan’ı bir kere daha cumhurbaşkanlığına aday yapmak uğruna inandığımız değerlerden vazgeçip ihanete el uzatmak düşüklüğüne katlanamayız.**” Konuşmasında CHP’ye de yüklenen Dervişoğlu, “**Üç Hilal’i bu ihanete araç kılanlar gibi, ‘Altı Ok’u da bu gayri milli mutabakata katmak gafletinde olan, 31 Mart’ta seçmenin gösterdiği teveccühün ve verdiği mesajın mahiyetini anlamadan, Mustafa Kemal’in aziz hatırasını, Cumhuriyet’i ve üniter devleti kuman masasında bir mirasyedi gibi harcamaya yeltenen bir CHP yönetimiyle karşı karşıyayız**” dedi. CHP lideri Özgür Özel için “İmralı’da ittifak kuranları görünce, iktidar trenine binmek telaşına kapılmış ve Diyarbakır’a gitmek için Edirne’den izin alacak kadar şaşırmış ve küçülmüştür” diyen Dervişoğlu, “Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı’nın günlerdir haftalardır havaya bakıp ısıklı çalması ve bugün bölücü başına imtiyaz yarışında ben de varım hezeyanı lanet okunacak bir iktidar hırsıdır. **Devlet Bahçeli’ye verdiği cevaba bakın, el yükseltiyormuş, Türkiye kumar masası mıdır?** Kürtler devlet vaat ediyormuş. Kürt kardeşlerimiz bu devletin bizim gibi ortaklarıdır. Kürt kardeşlerimiz bu milletin asil eşit fertleridir. Her sorunun öznesine Kürt kardeşlerimizi koyarak bundan siyasi rant devşirmelerine asla izin vermeyeceğiz.”

“AKP’nin, hep bir ağızdan ‘darbe Anayasası’ hezeyanları, eski Meclis Başkanı Kurtulmuş’un; ilk dört madde açıklamaları, Devlet Bahçeli’nin; ‘terörist başı bebek katiline’ çağrısı, dün de bu bebek katiline ‘tecridinin kaldırılması’ önerisi, Özgür Özel’in; Devlet Bahçeli’yle yaptığı ardışık düet, terörün Meclis’teki uzantılarının hazırladığı 25 yıldan

sonra koşullu salıverme imkânı sağlansın' kanun teklifi, önceden başaramadıkları 'çözülme sürecinin' nihai sonucuna ulaştırılma projesidir."

"Bu ihanetin, bu gafletin, bu delaletin izaha muhtaç yanı kalmamıştır" diyen Dervişoğlu, "İYİ Parti olarak tavizsiz durumumuz ortadadır. Yarın, sonra değil, **hemen şimdi; Türk milleti olarak ya istiklal ya izmihlal kararını vermeye mecburuz**" şeklinde konuştu.

İrkçılık konusunda şampiyonluğa oynayan Zafer Partisi başkanı Ümit Özdağ da aynı gün şunları söyledi:

"Öcalan'ın ne demesini bekliyorsunuz? 'Hadi silahlarınızı gömün, barış yapaalım' demesini mi istiyorsunuz? Siz önce Türk milletine itiraf edin, **Öcalan'a bu konuşmayı yapması için ne verdiniz?**"

"Terörist başını Meclis'e çağırarak sadece kahraman gazilerimiz ve aziz şehitlerimize değil, büyük Türk milletine, Gazi Meclis'imize ve Cumhuriyet'imize hakarettir."

"Zafer Partisi olarak, Cumhuriyet'i ve devleti korumaya, oluşan tehditleri millete anlatmaya ve bunlara kararlılıkla karşı koymaya devam edeceğiz. **Terörist başının mecliste konuşmasına izin vermeyeceğiz. Tek başımıza kalsak bile bunu önleyeceğiz.**"

Bahçeli'nin, "Cumhur İttifakı" adına yaptığı ve aslında PKK kurucusuna PKK'yi tasfiye etme görevi veren çağrı, İyi Parti/Zafer Partisi gibi ırkçı Türkçü tabana oynayan partiler tarafından hainlik olarak görülmüştür.

PKK'nin tavrı

Aynı gün Medya Haber'de yayınlanan bir röportajda **PKK Merkez Komitesi üyesi Helin Ümit** çağrı ve gelişmelerle ilgili şu değerlendirmeleri yaptı:

"Ama onun dışında yaşayanlar, dediğim gibi bu, işte 3. Dünya Savaşı tespitini yapmıştık, derler ya kapıya gelmiş, şimdi böyle panik hâлиндeler. **Gerçekten Türkiye üzerinde belli bir tehdit olduğunu düşünüyorlar ki vardır.** Bölgede bu riskleri yaşamayan

neredeyse hiçbir devlet yok. İran, Irak, yani işte Suriye'nin durumu ortada, işte Lübnan'ın durumunu görüyorsunuz. Yani neredeyse hiçbir ülkeyi bu durum teğet geçmiyor, etkiliyor yani, etkileyecektir. Türkiye'yi de etkileyecek, etkiliyor. Nasıl etkileyeceğini de pozisyonu belirleyecek.

Şimdi böyle bir durumda Türkiye kendi "temel yarısından" korkuyor. Kürtlerin mevcut durumda kendi taleplerini daha yüksek sesle ifade etmeleri, daha farklı mücadele yöntemlerine gitmeleri, işte bazılarının deyimiyle başka güçlerle, işte Amerika ve İsrail'le ittifak geliştirmeleri gibi konulardan korku vardır. Bunun için de ne yapıyorlar? İçeride Kürt toplumunu yumuşatma, "bakın işte biz istiyoruz ama PKK istemiyor, biz istiyoruz ama işte Önder Apo istemiyor" diyerek toplumla karşı karşıya getirme oyunu var. Bir de tabii Dem Parti'yi tartışıyorlar. Sanki planın önemli bir ayağını o oluşturuyor. Dem Parti'yi yani mevcut durumundan uzaklaştırarak milli mutabakat mı dersiniz, yani milli siyaset mi dersiniz yani çizdikleri böyle bir strateji var. Ona eklemek istiyorlar. Yani **AKP, MHP'ye eklemek istiyorlar. Böylelikle biraz kendilerini daha güvende hissedeceklerini ve bir taşta iki kuş vuracaklarını da düşünüyorlar. Böylelikle de Kürt özgürlük mücadelesinin bittiğini, PKK'nin bittiğini ilan etmek istiyorlar.** Böyle ikili bir amacı var.

"Kürt halkı açısından bu süreç çok daha kritik ve hassas. Çünkü son yüzyıllarda ilk kez böyle bir fırsatı elde etti. İlk kez kendi kimliğini, özgürlüğünü, varlığını bir statüye kavuşturma fırsatı var. Evet, dünya savaşı çok ağır. Üzerimizde çok ağır saldırılar var. Tehlikeler var, ciddidir bunlar. Ama bir o kadar da kazanma fırsatımız var. Önderliğimiz var. Bizi özgürlüğe taşıyacak bir aklımız var. Bu akıl etrafında, yani Önder Apo etrafında, Önder Apo'nun fikirleri etrafında, onun varlığı etrafında, kenetlenelim, mücadele edelim, kazanalım."

"Şimdiye kadar açığa çıkan tablo şöyledir, bir özel savaş oyunuyla daha karşı karşıyayız. Altını dolduran hiçbir şey yoktur. Ne olduğu belli değildir. Hatta süreç bile demek

istemeyenler var. Ben şunu söyleyebilirim, **Devlet Bahçeli'nin bu girişiminden çok hayırlı sonuçlar beklemek gaflet olur.** Öncelikle onu söylemek istiyorum. MHP'nin grup toplantısında Önder "Apo silahları bırakma çağrısı yapsın" dedi. Yani gerçekten derler ya günahını bile karşılıksız vermeyecek bir kişiliktir Devlet Bahçeli. Onu öyle bilmek, tanımak lazım. Böyle hiç Devlet Bahçeli'nin güzellemesine de girişmemek gerekiyor. Bir kesim öyle yapıyor. Bu tartışmayla birlikte işte siyaseti belirleyen adam, AKP'yi belirleyen lider, bütün seçimleri yaptırın, yaparsa o yapar, hiç öyle bir durum yoktur yani. Devlet Bahçeli'nin temsil ettiği siyasi çizgiyle değerlendirebiliriz bu kişiliği. MHP'nin nerede, ne zaman, nasıl kurulduğu, hangi rolleri üstlendiği biliniyor."

PKK adına henüz "Önder Apo'nun tavrı bilinmeyen bir ortamda takınılan bu ilk tavır, aslında Kürt hareketi içinde Bahçeli'nin çağrısını olumlu karşılayanlara bir uyarı; Apo'ya da PKK'nin "bu bir oyun, bu oyuna gelme" mesajını iletme anlamına geliyor.

Aynı gün 43 aydır tam tecrit altında bulunan Abdullah Öcalan için, aile görüşmesi kapsamında yeğeni DEM Milletvekili Ömer Öcalan ile görüşme izninin çıktığı, Ömer Öcalan'ın İmralı'ya gideceği haberi basında yer aldı. Bu görüşmeden gelecek mesaj sürecin gelişmesi açısından Apo'dan gelecek ilk mesaj olarak çok önemli idi.

PKK'nin çağrıya eylemli yanıtı: Ankara'da TUSAŞ tesislerine yönelik intihar saldırısı

23 Ekim 2024:

Bahçeli/Devlet'in Abdullah Öcalan'a yönelik Çağrı'sında muhatap olarak devreden çıkarılmış olan PKK'nin cevabı Çağrı'dan bir gün sonra eylemli olarak da geldi:

23 Ekim 2024'te Ankara'nın Kazan ilçesinde, şoförünü vurarak öldürüp bagaja koydukları bir ticari taksitle, Türkiye Silah Sanayi'nin önemli üretim merkezlerinden biri olan TUSAŞ (Türk Havacılık ve Uzak

Sanayi) tesisine gelen silahlı ve bombalı biri kadın iki genç eylemci 15.30 civarında taksiden iner inmez ateş açarak tesise girdiler.

Vardiya değişimi sırasında servislerin de olduğu nizamiyede patlama ve silah seslerinin ardından personel, sığınaklara yönlendirildi. Olay yerine yönlendirilen Polis ve Özel Harekât güçleriyle çatışmaya giren eylemciler, üzerlerindeki bombaları patlattı.

Eylemde intihar eden iki eylemci yanında, eylemcilerin açtığı ilk ateşte vurulan kalite kontrol görevlisi Cengiz Coşkun, Makine Mühendisi Zahide Güçlü, personel Hasan Hüseyin Canbaz, güvenlik görevlisi Atakan Şahin Erdoğan öldüler. Taksi şoförü Murat Arslan'ın cesedi taksinin bagajında bulundu. Çatışmada 7'si Özel Harekât polisi 22 kişi yaralandı.

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, olayın üzerinden altı saat geçtikten sonra yaptığı açıklamada eylemi PKK'nin gerçekleştirdiğini açıkladı. Erkek militanın kimliğini de açıkladı, kadının kimliğinin araştırıldığı, kısa sürede onun da açıklanacağı bilgisini paylaştı.

Eylem ertesi ilk tepkiler

Bu saldırının hemen ertesinde egemen sınıf sözcüleri derhâl intikam çılgınları atmaya başladılar.

Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler, "TUSAŞ'a alçakça, şerefsizce bir saldırı yaparak milletimizin huzurunu bozmaya çalıştılar. Bu PKK'lı şerefsizlere hak ettikleri cezayı her seferinde veriyoruz fakat bunlar bir türlü akıllanmıyorlar. En son terörist ortadan kaldırılıncaya kadar bunların peşini bırakmayacağız, bu yapıları ve acılarını misliyle çıkaracağız" dedi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz: "Bu saldırılar ne savunma sanayimizin kahraman çalışanlarını ne de her alanda tam bağımsız bir Türkiye ideali için ter döken tek bir vatandaşımızı bile yolundan döndüremeyecektir" dedi.

MHP Genel Başkanı Bahçeli: "Hiçbir hain

ve hasmane hesap tutmayacak, hiçbir kanlı ve kallesiz proje milli birlik ve kardeşliğimizin karşısında tutunamayacaktır.”

CHP Genel Başkanı Özgür Özel: “Zaman zamanın dikkat çekici olduğunu düşünmeden geçemiyor insan. Kim terörden medet umuyorsa, yanlış yapıyor.”

AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik: “Terörle mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz.”

PKK'nin TUSAŞ eylemine devletin eylemli cevabı, medya savunma alanlarına yönelik olarak süren devlet saldırılarının yoğunlaştırılması biçiminde oldu.

23 Ekim gece yarısında, TUSAŞ eylemi üzerinden 8 saat geçmeden ajanslara düşen bir haber şöyle idi:

“Hainlerin inleri yerle bir edildi. TSK ve MİT, Suriye'nin kuzeyinde Tel Rıfat, Tel Abyad ve Ayn el-Arab bölgeleri ile Irak'ın kuzeyindeki Süleymaniye ve Kandil bölgelerinde PKK'ya ait 32 hedefi imha etti.”

23 Ekim TUSAŞ eylemi PKK'nin “biz burdayız”, “sorunu bizi devreden çıkararak çözme çalışanlar bu sevdadan vaz geçsin!” içerikli bir eylemdi. PKK'nin hazırlığı uzun sürdüğü belli olan bu eylemin Apo'nun tavrı takınacağı belli olduğu gün, ama henüz tavrı takınmadan, ya da takındığı tavrın ne olacağı tam bilinmeden yapılması, yalnızca devlete değil, Apo'ya da, PKK'ye “PKK'yi lağvedin!” şeklinde bir çağrının yapılmaması gerektiği yönünde bir mesaj içeriyordu.

Eylemin hemen ertesinde Kürt Hareketi'nin sivil kanadından gelen ilk tepkiler eylemi net bir şekilde ret ve mahkûm etmek biçiminde idi.

23 Ekim'de DEM Parti adına yapılan ilk açıklamada “Saldırıdan büyük üzüntü duyuyor, yaşanan acıyı paylaşıyoruz” deniyordu.

24 Ekim 2024:

DEM Parti Sözcüsü Ayşegül Doğan 24 Ekim'de, partisinin Genel Merkezi'nde açıklamalarda bulundu. Şunları söyledi:

“Ankara'nın Kahramankazan ilçesinde meydana gelen saldırıyı kınıyoruz. Türkiye toplumunun çözümü konuştuğu ve diyalog ihtimalinin belirttiği bu günlerde böylesi bir saldırının olmasını manidar buluyoruz. (...)

Bu acı verici olayların bir daha yaşanmaması için barışa her zamankinden daha fazla sahip çıkılması gerekiyor.”

Selahattin Demirtaş ise yaptığı yazılı açıklamada şunları belirtti:

“Ankara'daki saldırıyı kınıyoruz, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına baş sağlığı ve sabır diliyoruz. Yaralılara da geçmiş olsun dileklerimizle birlikte acil şifalar temenni ediyoruz.

Sorunlarımızın konuşarak, diyalogla, siyaset yoluyla çözülmesi arayışlarını kanla kesmeye çalışan anlayış bilmeli ki eğer Öcalan bir inisiyatif alır ve siyasetin önünü açmak isterse, tüm gücümüzle arkasında olacağız.

Demokratik siyaseti ve barış arayışlarını itibarsızlaştırmaya, iradesiz kılmaya yönelik hiçbir yaklaşımı kabul etmeyeceğiz. Herkes hesabını kitabını buna göre yapmalıdır. Barış isteyenlerin sesinin, kimden gelirse gelsin, **bu defa** bastırılmasına asla izin vermeyeceğiz.”

Kürt siyasetinin önemli isimlerinden Leyla Zana da şöyle bir açıklama yaptı:

“Çatışma ve savaşlardan feryat eden herkese bir umut ışığı doğdu! Barışı gözleyenlere selam geldi, gözümüz aydın! Bizler, yani barışa susamış olanlar, bu gelişmeleri, hukuki ve siyasi bir düzlemde demokratik çözüme dönüştürmeye çalışanların amasız, ancaksız yanında, arkasında duracağız. Ortadoğu coğrafyasına barış tohumları ekenler bilmeli ki; bu tohumları sulamaya devam edeceğiz. Mesele köklü, tarihsel ve ağır! Hepimiz, en az yüzyıldır süren bir savaşın bitmesi için tarihsel, derin ve ciddi sorumlulukla karşı karşıyayız.

On yıllar önce ekilen barış tohumlarının bereketi bol olsun, yarınlarımız özgür olsun!”

Bu açıklamalar yapıldığında devlet eyleminin PKK tarafından yapıldığını, doğrudan eylemde yer alanların kimliklerini açıklamıştı. Ve fakat PKK henüz eylemi üzerlenmemişti. Sivil Kürt siyasetçileri eylemden kendilerini kesin bir şekilde ayırıyor, eylemi “barış” ihtimalini sabote etmeye yönelik bir eylem olarak değerlendiriyordu. Demirtaş'ın “Barış isteyenlerin sesinin, kimden gelirse gelsin, bu defa bastırılmasına asla izin vermeyeceğiz” sözleri, bir yandan sivil siyasetçilerin Bahçeli'nin tavrı ve çağrısına

büyük önem atfettiğini gösteriyor, diğer yandan eğer eylem PKK eylemi ise, PKK'ye de isyan ilanı anlamına geliyordu.

İmralı'yla ilk görüşme; Apo'nun ilk mesajı

24 Ekim'de, Abdullah Öcalan'ın yeğeni ve DEM Urfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın bir gün önce, **23 Ekim**'de, yani PKK'nin TUSAŞ eyleminin gerçekleştirildiği gün, devletin izniyle İmralı'ya gitmiş ve Abdullah Öcalan'la görüşmüş olduğu açıklandı. PKK uzun süredir hazırlığı yapılan ve herhangi bir tarihte yapılabilir olan bu eylem için Apo'nun tavrını beklememiş; eylemi ile silahlı mücadeleyi sürdürme/ya da durdurma gücünün kendinde olduğunu göstermişti.

Ömer Öcalan ziyareti ile ilgili olarak yaptığı kısa açıklamada, Abdullah Öcalan'ın sağlık durumunun iyi olduğunu belirttiikten sonra, onun şu mesajını açıkladı: *"Tecrit devam ediyor. Koşullar oluştursa, bu süreci çatışma ve şiddet zemininden hukuki ve siyasi zemine çekecek teorik ve pratik güce sahibim."*

Ömer Öcalan daha sonra, 12 Aralık'ta BBC C'yle yaptığı röportajda 23 Ekim'de Abdullah Öcalan'ı ilk ziyaretinde yaptığı görüşme hakkında başka bilgiler de verdi. Ömer Öcalan'ın anlattıkları, 12 Aralık'ta BBC Türkçe bölümünde yayınlanan yazı şöyle:

"23 Ekim'de İmralı'ya giderek Abdullah Öcalan'la görüşen DEM Parti Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Meclis'te görüşmelerin ayrıntılarını anlattı.

Görüşmede Abdullah Öcalan'ın moralli, güçlü ve gündeme hâkim olduğunu vurgulayan Ömer Öcalan, amcasının "çözüm önerileri" olduğunu aktardı.

Ömer Öcalan, Abdullah Öcalan'ın "Bu sorunu diyalog yöntemiyle çözebiliriz" dediğini de kaydetti.

Ömer Öcalan, amcasının yakalandığı 1999 yılındaki süreci hatırlattığını söyledi.

Buna göre Abdullah Öcalan'ın, "sorunu 2000 yılında çözülebiliriz" dediğini aktardı ve onun sözlerine atıf yaptı:

"99 yılında uçakta da söyledim. 'Kürt Türk meselesinin çözümüne hizmet ya-

parım' dedim. 2000 yılında da söyledim şimdi de söylüyorum. Ama işi farklı bir boyuta çektiler. 'Apo kendini kurtarmak için bunu yapıyor' dediler."

Ömer Öcalan'ın görüşmeye ilişkin aktardıkları şöyle:

"Sorunların çözümü noktasında inisiyatif alacağını açık bir şekilde söyledi. Verdiği mesajda şartlar ve koşullardan bahsederken 'Ben bu şartlar ve koşulları kendi şahsımın koşulları için demiyorum' dedi.

Ömer Öcalan amcasının *"Çözümün ortaminin hazırlanmasına dönük değerlendirmeler yaptığını"* da söyledi.

İmralı'da yaptığı görüşmede Abdullah Öcalan'ın Ortadoğu, Gazze, İsrail hakkında tespitlerde bulunduğunu, Irak'taki, Suriye'deki ve İran'daki Kürtlerle ilgili de değerlendirmeler yaptığını aktaran Öcalan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Önergeleri en makul önermelerdi. Çözümlemeleri en makul çözümlemelerdi. Türkiye devleti yetkilileri Türkiye hükümeti buna gelecek mi, gelmeyecek mi? Bu zemini hazırlayacak mı, hazırlamayacak mı? Mesele biraz burada düğümlenmiştir."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın tutumuna ilişkin de değerlendirmelerde bulunan Ömer Öcalan, *"Sayın Erdoğan bu sorunun çözümünde inisiyatif alır, rolünü oynarsa bu ülke bambaşka bir noktaya gider. Ortadoğu'ya barış ihraç eder, Ortadoğu'nun barış merkezi hâline gelir"* görüşünü dile getirdi.

Abdullah Öcalan'ın alacağı kararın ve söyleyecekleri için örgütün *"Sonuna kadar arkasındayız"* açıklamasını yaptığını belirten Ömer Öcalan, *"Sayın Öcalan bin yıllık Kürt ve Türk ilişkilerini derin bir şekilde analiz etti, çözümü ortaya koymuştur. Biz çözümde ve barıştan yanayız, buna katkı sunacak herkesle birlikte yol alacağız"* ifadelerini kullandı.

Verilen bu ek bilgilerde Öcalan'ın 43 aylık tam tecrit ertesi ilk mesajını verirken, aslında daha 1999'da esir alınıp Türkiye'ye getirilirken, uçakta verdiği fırsat verilirse *"Kürt sorunun çözümüne katkıda bulunma"* sözünün ardında durduğu, kendine biçtiği bu misyon konusunda ciddi oldu-

ğu görölüyordu. Çözüm konusunda aynı zamanda Recep Tayyip Erdoğan'a biçilen tayin edici rol de açıktı.

Bu ilk mesajında Apo aslında savaş/barış konusunda devletin muhatabının kendisi olduğunu, kendisinin "süreci çatışma ve şiddet zemininden hukuki ve siyasi zemine çekecek teorik ve pratik güce sahip olduğunu" söylüyor, bunu yapabilmesi için "koşulların oluşması" gerektiğini belirtiyordu. Bunun en başında da tabii "tecrit"i kaldırılması geliyordu.

Apo tecridin kaldırılması bağlamında bunu kendisi için değil, sürecin arzulanan sonuca ulaşması için istediğini de yeğeni üzerinden iletliyordu.

Bu ilk açıklama özellikle "pratik güce" sahip olma bağlamında çok iddialı ve iyimser bir değerlendirme olarak görünüyordu. Sonuçta PKK ve onun denetimindeki sivil Kürt siyaseti daha önce üç kez Apo'nun tavsiyelerini dinlememiş, aslında "Kandil"i'n kararları, direktifleri doğrultusunda hareket etmişti. Şimdi her ne kadar Apo'ya bağlılık açıklamaları yapılsa da onun vereceği kararları kimin ne ölçüde dinleyeceği belli değildi.

PKK açıklaması

Apo'nun bu açıklamasının yayınlanması ertesinde PKK'nin resmi internet sitesi olan Fırat Haber Ajansı (FHA) sitesinde **KCK Yürütme Konseyi Eş başkanlığı** imzalı şu tavrı yayınlandı:

"Kürt sorununun demokratik çözümünün muhatabı Önder Apo'dur. Türkiye'de barışın sağlanması da Önder Apo'nun muhatap alınmasıyla mümkündür. Hareket olarak Türkiye'nin demokratikleşmesinin Kürt sorununun demokratik çözümünden geçtiğini, Kürt sorununun çözümünün de Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde olabileceğine inanıyor ve bu tutumumuzu birçok defa ortaya koymuş bulunuyoruz. Yine aynı şekilde Kürt sorununun demokratik çözümünün muhatabının Önder Apo olduğunu her seferinde gerek biz gerekse de halkımız ortaya koymuştur. Bir kez daha bu yaklaşımımızı vurguluyoruz. **Kürt halkı bütün yapılarıyla ve bileşenleriyle**

Önder Apo'nun geliştireceği süreci esas alacaktır. Önder Apo hareketimizin ve halkımızın iradesi ve Kürt sorununun demokratik çözümünün muhatabı ve müzakerecisidir. Bu konuda herhangi bir farklı yaklaşım ve duruş söz konusu değildir. **Hareketimiz bütün bileşenleriyle Önder Apo'nun geliştireceği sürece göre hareket edecektir.**

ROJAVA'NIN HEDEFLENMESİ
BÜYÜK BİR PARADOKSTUR

Ankara'da gerçekleşen eylemin hareketimiz tarafından yapıldığı belirtiliyor. Eğer bu eylem bizim güçlerimiz tarafından yapılmışsa, HPG gerekli açıklamayı yapacaktır. Ancak yansıtılmaya çalışıldığı gibi bu eylemin geliştirilen süreçle kesinlikle bir ilgisi yoktur. Bu eylemin gerekçe yapılarak başta Rojava olmak üzere Şengal ve Medya Savunma Alanlarının hedeflenmesi hiçbir şekilde kabul edilemez. Hiçbir hedef ayırımı yapılmadan Rojava'da köyler ve şehirler vurulmuş, doğrudan halk hedef alınmış, halkın yaşam alanları, erzak ve su depoları, elektrik ve enerji istasyonları, baraj, fırın, hastaneler hedeflenip vurulmuştur. Gerçekleşen tam bir katliam ve soykırımdır. Sayısını bilmediğimiz birçok sivil insan bu saldırılarda yaşamını yitirmiştir, onlarcası yaralanmıştır. Bu alçakça saldırıları kınıyoruz. Bir taraftan barış ve sorunların siyasi çözümünden bahsedilirken, diğer taraftan bu kadar fütursuz saldırılar yapılması, halkın katledilmesi, halkın yaşam alanlarının ve kaynaklarının hedeflenip vurulması büyük bir paradokstur.

BAŞARILAR VE GELİŞMELER
MÜCADELEYLE OLACAKTIR

Halkımız ve dostlarımızın şu gerçeği iyi bilerek hareket etmeleri gerekir. Bugüne kadar başarılan her şey mücadeleyle olmuştur. Yol açtığımız gelişmelerin tümü mücadelemizin bir sonucudur. Bundan sonra da elde edeceğimiz bütün başarılar ve gelişmeler mücadeleyle olacaktır. Bu tarihsel bilinçle hareket etmeli ve mücadelenin geliştirilmesini esas almalıyız. **Bizim Kürt sorununun demokratik çözümünden yana olduğumuz, sorunun diyalog ve müzakereyle çözümünü**

savunduğumuz gerçeği bilinmektedir.

*Bunun tutumunu ve iradesini ortaya koymuş bir hareket ve halkız. Önder Apo da ağır tecrit altında gerçekleştirdiği görüşmede sorunun demokratik çözümüne yönelik tutumunu bir kez daha net bir şekilde ortaya koymuştur. Ancak Önder Apo üzerindeki tecrit devam ediyor. Tecridin ortadan kalkması ve Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünün sağlanması için yürüttüğümüz mücadeleyi daha da büyütmemiz ve artık Önder Apo üzerindeki tecridi ve fiziki esareti sonlandır-
mamız gerekir. Halkımız ve dostlarımız bu temelde mücadeleyi yükseltmelidir."*

Takınılan bu ilk tavrında KCK Yürütme Konseyi'nin Ankara'daki eylemin PKK eylemi olup olmadığından haberi yokmuş gibi davranması ilginçtir. Bu konuda açıklamanın HPG tarafından yapılacağı belirtildikten sonra "bu eylemin geliştirilen süreçle kesinlikle bir ilgisi olmadığı"nın belirtilmesi de ilginçtir. PKK gibi katı merkezi bir örgütlenmede TUSAŞ eylemi gibi bir eylemde örgütün en üst kademesinin haberi olmadığı açıklamasının hiçbir inandırıcılığı yoktur. Bu açıklama yapıldığında eylemcilerin açık kimlikleri ve kod adları vb. burjuva basında çoktan yayınlanmış durumdaydı. Aynı şekilde eylemin zamanlamasının da gündemle ilgisi olmadığı açıklaması da inandırıcı değildir. Tersine eylem zamanlaması ile de mesaj veren, gündemdeki tartışmalara eylemle müdahale eden bir edimdi. Açıkça silah bırakma/örgütü lağvetme gibi sorunlarda gerçek muhatapın kim olduğu konusunda mesaj iletme eylemiydi. Eylem hedefi itibarıyla da PKK'nin T.C. devletinin en korunaklı alanlarının bile örgüt tarafından vurulabileceği, örgütün bu kapasitede olduğu mesajıyla T.C.'nin güçlenmesinden rahatsız olan "dış güçlere" de verilen "biz buradayız" mesajı idi. Aslında Apo'nun çizgisine –yalnızca eylem biçimi açısından değil, içeriğiyle de– ters bir eylemdi.

Açıklamada "Hareketimiz bütün bileşenleriyle Önder Apo'nun geliştireceği sürece göre hareket edecektir" denerek KCK'nin bütün bileşenler adına konuştuğu teyit edilmektedir.

Apo'un geliştireceği sürece göre hareket edileceği belirtilmekte, ancak aynı yerde şimdiye kadarki bütün kazanımların mücadeleye dayandığına dikkat çekilmekte, mücadeleyi yükseltme görev olarak konmaktadır. Apo'nun süreci geliştirmesinin ön şartının da tecridin kaldırılması olduğu ortaya konmaktadır. PKK'nin Apo'nun bu ilk tavrı konusundaki ilk açıklamasında Apo'nun "süreci çatışma ve şiddet zemininden hukuki ve siyasi zemine çekecek teorik ve pratik güce sahibim" iddiası konusunda açık bir tavır yoktur. Biz Apo'ya bağlıyız ama hele mücadeleyle tecridi bir kaldıralım, sonrasına bakarız tavrıdır takınılan tavır.

Aynı gün: PKK Yürütme Komitesi Üyesi Murat Karayılan, Yeni Özgür Politika'ya verdiği röportajda, "Apo'nun özgürlüğünü eksen almayan çözüm arayışları bizim için yok hükmündedir. (...) Mandela yasası çerçevesinde Apo'ya yaklaşılarak diyalogların geliştirilmesi, beraberinde sorunun köklü çözümünü de getirebilir" diyerek Apo'nun özgürlüğünün köklü çözüm için **ön şart** olduğunun altını çizdi. Apo'nın sözünü ettiği "şartların oluşması hâlinde"nin PKK tarafından yorumu Apo'nun fiziki özgürlüğü idi.

25 Ekim 2024: Tusaş eylemi hakkında HSM adına açıklama

PKK'nin, 'Savaşı bitirmek istiyorsanız, muhatap biziz' eylemi olan TUSAŞ eylemi hakkında resmi PKK açıklaması, eylemden iki gün sonra "Halk Savunma Merkezi Kargah Komutanlığı" adına ANF'de yayınlanan şu metinle geldi:

"23 Ekim Çarşamba günü saat 15:30 sularında Ankara'da bulunan TUSAŞ yerleşkesine dönük gerçekleşen fedai eylem, **Ölümsüzler Taburu'nun bir otonom timi tarafından** yapılmıştır. Yüksek bir kararlılık, yaratıcı yetenek ve Apocu fedai ruhla gerçekleşen bu tarihi eylemin kahramanları Asya Alî - Mine Sevjin Alçiçek ve Rojger Hêlîn-Ali Örek yoldaşlardır.

Uzun bir süre önce planlanıp başarıyla uygulanan bu eylemin Türkiye'de son

ayda tartışılan siyasal gündemle asla bir ilişkisi yoktur. Ölümsüzler Taburu, prensip olarak sık sık eylem yapmaz. Ancak zaman zaman önemli ve stratejik hedeflere dönük güncel gündemlerden ziyade Türk devlet iktidarının soykırımcı uygulamaları, katliamları ve tecrit uygulamalarına karşı uyarı ve mesaj içerikli fedai eylemleri hayata geçirir. Yapılan bu eylem de bu çerçevede Kürdistan'daki uygulamalara karşı yapılmıştır.

TUSAŞ'IN ÜRETTİĞİ SİLAHLAR KÜRDİSTAN'DA KADIN VE ÇOCUKLARI KATLEDİYOR

TUSAŞ'ın ürettiği silahların Kürdistan'da çocuk ve kadınlar dâhil binlerce sivil insanımızı katlettiği bilinmektedir. Kürdistanlı her yurtsever örgüt, kurum ve kişinin bu katliam silahlarının üretildiği merkezlerle karşı eylem yapması kadar meşru bir hak yoktur. Sadece Kürdistan halkını değil, tüm Türkiye halklarına hitap etme ve onları da kazanma hedefiyle yola çıkmış olan **Hareketimiz ve ona bağlı güçler, asla sivilleri hedeflemez.** Bu konuda geçmişte istem dışı, zorunluluk veya daha farklı biçimlerde yaşanan bazı pratikler olmuşsa da Hareketimiz, halklarımıza bunun izahatını yapmış ve özelleştirisini vermiştir. **Ne var ki, son yönelinen TUSAŞ askeri bir hedef olduğu gibi, bu eylemde zorunlu olarak bir kişinin yaşamını yitirmesi dışında sivillere dönük herhangi bir yönelim gerçekleştirilmemiştir.** Türkiyeli gerçek yurtsever, demokrat, sol ve sosyalist çevrelerin yaşanan bu olaya empati ile bakmaları hâlinde haklı gerçeği göreceklere inanıyoruz.

Gerçekleşen bu askeri nitelikli eylem ardından, sözüm ona yapılan bu eylemin intikamını almak için Türk Savunma Bakanlığı'nın emriyle gerilla güçlerimizin bazı noktalarına karşı hava saldırıları gerçekleşmiş, bu hava saldırılarında güçlerimiz herhangi bir yaralı ve kayıp vermemiştir. Ancak bizimle ve eylemle herhangi bir organik ilişkisi olmamasına rağmen Rojavayê Kurdistan ve Şengal'deki sivil hedeflere karşı yapılan saldırıların savaş anlamında hiçbir değeri olmayıp ancak Kürt düşmanlığı ile tanımla-

nabilir. Karşısında mücadele yürüten askeri güç alanları dururken, Kürdistan'ın başka bir parçasındaki halkın yaşam alanları, su depoları, ekmek fırınları, elektrik ve enerji istasyonları ile hastanelerin hedeflenip vurulması bir savaş suçudur, uluslararası yasaların ayaklar altına alınmasıdır. Nitekim basından aldığımız bilgilere göre bu saldırıların sonucunda içinde çocukların da bulunduğu 15 civarında sivil insan yaşamını yitirmiştir. Bu, tam olarak bir katliam ve soykırımdır. Onurlu bir askeri ordu, böylesine alçakça bir biçimde sivil insanlara ve sivil yapıları alanlarına topları ve füzeleri yağmur gibi yağdırıp da bununla, 'intikam aldık' diyerek övünemez. Bu, sadece ve sadece korkaklığın ve güçsüzlüğün bir işaretidir.

Belli bir süreden bu yana gerilla güçlerimiz yürüttüğü taktik yaklaşımı zayıflığa yoran kesimlerin yanıldıklarını pratikte çarpıcı bir biçimde gösteren bu eylem, özellikle bu konuda yanılığın yaklaşımına sahip olan kesimlere de bir cevaptır. Bu kadar profesyonel ve sofistike eylem yapabilen bir gücün ulaşamayacağı bir hedef ve geliştiremeyeceği bir eylemsellik olamayacağının bilinmesi gerekir. Güçlerimizin bütün yoğunlaşması bu ekseninde derinleşmekte ve giderek pratikte yansımasını bulacak düzeye gelmiş bulunmaktadır. **Ancak dört yılı aşkın bir zaman ardından ilk kez Rêber Apo'dan sıcak bir mesajın kamuoyuna yansımaları tüm gerilla güçleri için sevindirici ve dikkate alınması gereken bir durumdur. Bu, ayrıca gelişmelere göre değerlendirilecek bir husustur.**

Yüksek fedai ruh ve profesyonel bir performansla şehadetinin 32'nci yıldönümünde saygıyla andığımız Şehid Bêrîtan Gülnaz Karataş yoldaşın çizgisini zirveye çıkararak bu eylemi gerçekleştiren, Ölümsüzler Taburu'nun büyük kahramanları Asya ve Rojger yoldaşları saygı ve minnetle anıyor, onların sergilediği değerlere bağlılık ve anlam içerikli büyük insani ruh, duruş ve eylem karşısında saygıyla eğiliyor, anılarını "Özgür Önderlik ve Özgür Kürdistan" yürüyüşünü başarıyla taçlandırarak yaşatacağımızın sözünü veriyoruz."

Bu açıklamada yapılan
– Eylemi gerçekleştiren "otonom"

Bir “fedai” eylemcinin ruh hâli

HSM Genel Komutanlığının eylem hakkındaki değerlendirmesinin yayınlandığı sitede bu açıklamanın devamında intihar eylemcisi Asya Ali'nin geride bıraktığı kimi yazılar yayınlandı. Bu yazılardan biri “Önder Apo”ya yazılmış şu mektup:

“TÜM DEĞERLERİN BİRLEŞKESİ ÖNDER APO'YA

Tüm dinlerin, tüm inançların kutsalları vardır. Siz tüm bu kutsalların, tüm değerlerin birleşkesisiniz Önderim. Yanlış anlaşılmasın, tanrı konumuna koyarak size haksızlık etmek istemem. Siz Tanrıçaların kutsal evladısınız. İnsan olmanın özünü çocukluktan itibaren koruyarak bunun öğretisiyle halkları ayağa kaldırırsınız. Tarihe baktığımızda onurlu yaşam uğruna kendini feda eden birçok öncü görebiliriz fakat sizin gerçekliğinizde her birinin temsiliyetinin yanında eksik kalan yanlarının da tamamlandığını görmek gerekir. Siz felsefenizle herkes olmuş, her şey olmuş, tüm dünya toplumlarına varlığın ve var olmanın gerçek amacını yaşamıyla kanıtlamış ve ilham kaynağı olmuş yegâne insansınız. Sizin öğrencileriniz olma şerefine erişmek bizler için ne kadar onur vericiyse, sizi anında anlayıp, anında uygulayamamamızı özeleştirisi de bir o kadar ağırdır. Bugün hâlâ İmralı işkencehanesinde olmanızın sebebi bizim bir türlü aşmayı başaramadığımız yetersiz yoldaşlığımızdır ve eylem yapan tüm diğer yoldaşlarımız gibi benim de en büyük amacım eylemimle size bir nebze olsun yaklaşabilmektir. Başkanım biliyorum insana ve yaşama büyük değer biçen siz, bu tür eylemlere karşısınız. Fakat affınıza sığınarak dile getirmek zorundayım ki size, sizin yaratımınız olan özgür alanlara el uzatan kimler ya da hangi güçler olursa olsun, biz de onların kalbinde, beyninde bomba olup patlamak durumundayız. Hayatımızın en anlamlı günlerini yaşadığımız bu alanlara, size en azından bu kadarını borçluyuz. Burası bizim topraklarımız, her karışında şehitlerimizin kanı var, burayı onlara bırakacağımızı sanıyorlarsa, yanılıyorlar. Üstelik en büyük fedainin siz olduğunuz su götürmez bir gerçeklikken, sizin öğretinizle yaşamaya ve savaşmaya ant içmiş savaşçılarız bu bunu çok görmeyeceğinizi umuyor ve diliyorum.

Başkanım, sizi fiziksel olarak görmüş, sizinle bir nefes alımlık da olsa vakit geçirmiş herkese imrenerek baktım hep. Fakat eylem konusunda kararlaştığım ilk günden beri sizi sürekli rüyalarımda görmemin bir anlamı olduğunu da biliyorum artık. Hangi zamanda, hangi boyutta olursa olsun, bizimle bir şekilde bir frekans yakalayabildiğinize inanıyorum. Belki de gerçek aşkın tanımı bu, belki de görmenin gerçek anlamı bu. Bizi her zaman gördüğünüzü biliyorum, ben de sizi görüyorum başkanım ve bu tüm hayatlarımda böyle olacak. En derin sevgi, saygı ve özelemlerimle...”

Kendini bir dava uğruna feda etmeye hazır devrimci bir genç kadın. Sonu ölümle bitecek bir fedai eylemine bilinçli bir tercihle giderken, gerisinde bıraktığı mektuplardan biri bu. Eyleminin en önemli motivasyonu Başkan Apo'ya bağlılık! Başkan Apo tüm insanlık değerlerinin bileşkesi! Ona âdeta tanrısal bir güç atfediyor. Bağlılık öyle ki, o her zaman savaşçıları ile onların bütün hayatlarında! onları görüyor, onlarla özel bir iletişim içinde. vs.

Bu ruh hâli sağlıklı bir ruh hâli değil kuşkusuz. Fakat PKK içinde kadroların en azından bir bölümü burada yazılı olanlara inanıyor. Onların gerçekliği bu.

Bunun bilinmesi Apo'nun yapacağı bir çağrının, bu çağrının içeriği ne olursa olsun, PKK içinde burada çizilen Apo resmine iman edenler için bir direktif olarak kavranacağını göstermesi açısından önemlidir. Apo'nun “*pratik güce sahibim*” demesinin geri planında bu kesin inançlı Apo müritlerinin varlığı bilgisi vardır. PKK'nin yönetim kademesinde değil, ama tabanda bu kesimin önemli bir güç olduğu kesindir. Faşist devletin bu işi İmralı üzerinden çözme planının temelinde bu gerçeğin bilinmesi var.

–yani kendi başına karar alıp uygulayan– bir tim olduğu tespiti bir inandırıcılığı yoktur. Bizzat eylemi gerçekleştiren Asya Ali örgüte sunduğu eylem raporunda söz konusu tim(ler)in) örgütün özel birimleri olduğu, fedai eylemine nasıl hazırlandıkları vb. detaylı olarak anlatılmaktadır. “Otonom tim” açıklaması sorumluluğu örgüt üzerinden alıp, eylemi gerçekleştiren “fedai” eylemcilere yüklemeye –onlar da şehit olup önderlik içinde yerini almışlardır! – hizmet işlevine sahiptir.

– **“Uzun bir süre önce planlanıp başarıyla uygulanan bu eylemin Türkiye’de son ayda tartışılan siyasal gündemle asla bir ilişkisi yoktur”** tespiti, bu eylemin zamanlamasının tam da gündemle ilgili olduğu gerçeğinin üzerini acemice örtmeye çalışan bir tespittir. “Uzun bir süre önce planlanan” bu eylemin bir ay önce, ya da üç ay sonra herhangi bir başka tarihte uygulanmasının önünde bir engel yoktur. Bizzat metinde açıklandığı gibi hazırlığı uzun süren, örgütün duruma göre belirleyeceği tarihte düşmeye basacağı bir fedai eylemidir söz konusu olan. Tarih özenle seçilmiş bir tarihtir.

– **“Hareketimiz ve ona bağlı güçler, asla sivilleri hedeflemez. (...) Ne var ki, son yönelinen TUSAŞ askeri bir hedef olduğu gibi, bu eylemde zorunlu olarak bir kişinin yaşamını yitirmesi dışında sivillere dönük herhangi bir yönelim gerçekleştirilmemiştir”** tespitleri doğru tespitler değildir. TUSAŞ eyleminde hedef, eylemin gerçekleştirilmesi süreci dikkate alındığında açıkça eylem anında TUSAŞ yerleşkesinde bulunan her kişidir. Evet, TUSAŞ silah üreten bir tesistir. Askeri bir hedeftir. Fakat TUSAŞ yerleşkesinde eylemin gerçekleştirildiği anda bulunan her kişi “asker”, “polis” vb. değildir. TUSAŞ’ta çalışan binlerce kişinin önemli bölümü de sivil insanlardır. Anda yerleşkede çeşitli nedenlerle bulunan onlarca sivil vardır. Eylem önce doğrudan bir emekçinin ve taksi şoförünün öldürülmesi ile başlıyor. Bu gerçek **“eylemde zorunlu olarak bir kişinin yaşamını yitirmesi dışında”** şeklinde sinik bir açıklamayla geçiştirilecek bir şey

değildir. Eylemde, eylemciler taksiden iner inmez otomatik silahlarla etrafa ateş açıyor. Ölenler bu tarama sırasında yaralananlar. Ölen diğer dört kişiden yalnızca biri “güvenlik” görevlisidir. O da asker ya da polis değil, özel güvenlik şirketi çalışanıdır. Diğerleri sivil insanlardır.

Eylemin amacı aslında en açık biçimde şu cümlelerde ifade edilmektedir:

“Belli bir süreden bu yana gerilla güçlerimizin yürüttüğü taktik yaklaşımı zayıflığa yoran kesimlerin yanıldıklarını pratikte çarpıcı bir biçimde gösteren bu eylem, özellikle bu konuda yanılıklı yaklaşıma sahip olan kesimlere de bir cevaptır. Bu kadar profesyonel ve sofistike eylem yapabilen bir gücün ulaşamayaacağı bir hedef ve geliştiremeyeceği bir eylemsellik olamayacağının bilinmesi gerekir. Güçlerimizin bütün yoğunlaşması bu ekseninde derinleşmekte ve giderek pratikte yansımasında bulacak düzeye gelmiş bulunmaktadır.”

Evet, PKK bu eylemle “varlığını”, “ispat etmiştir!” PKK bu eylemle “PKK’siz barış” boş hayaldir mesajını vermiştir. Bu, yalnızca devlete değil, Apo’ya da DEM içinde de sorun “İmralı/DEM” eksenini üzerinden çözülebilir diye düşünenler varsa, onlara da mesajdır.

23 Ekim TUSAŞ eylemi, Murat Karayılan’ın 22 Ekim’de Özgür Politika’da yayınlanan bir söyleşideki şu tespitlerinin eyleme geçirilmiş hâlidir:

“Ayrıca kimi tartışmalarda ifade edilen “biz PKK’yi kendi sınırlarımız içerisinde zayıflatmışız, hatta bitirmişiz. Sadece Irak ve Suriye’de var” gibi söylemler de gerçeği ifade etmiyor, manipülatiftir. Bizim stratejik düşünerek Kuzey Kürdistan’da bilinçli bir biçimde belli bir esnemeyi geliştiren yaklaşımımızı, zayıflama olarak görenler, yarın ne kadar büyük yanıldıklarını görecekler. Genelde bizim gücümüz 10 yıl öncesinden daha güçlüdür. Kuzey’de belki gerilla hareketi bakımından belli bir azaltma yapmıştır ama bu konuda kimse kendini aldatmamalı. Bizim güçlü zeminimiz, potansiyelimiz ve çekirdek mevzilenmemiz vardır. Türk devleti, 4-5 yıldır bizi Kuzey’de bitirdiğini söylüyor;

bu, büyük bir yalandır. Temel olmayan bir-iki eyalet dışında, her yerde gücümüz mevziisini korumaya devam ediyor. Bu açıdan kimse yanlış hesap yapmamalı. Yanlış hesap yapanların kendileri zarar görür."

HSM'nin eylem açıklamasının son bölümünde Apo'nun mesajı konusunda da tavrı takınıyor. Şöyle deniyor:

"Ancak dört yılı aşkın bir zaman ardından ilk kez Reber Apo'dan sıcak bir mesajın kamuoyuna yansımaları tüm gerilla güçleri için sevindirici ve dikkate alınması gereken bir durumdur. Bu, ayrıca gelişmelere göre değerlendirilecek bir husustur."

Reber Apo'dan dört yıl sonra mesaj gelmiş olması sevindirici. Tüm gerilla güçleri için de "dikkate alınması gerekli bir durum". Ancak bu konuda gelişmelere göre değerlendireceğiz. Yani silah bizim elimizde. Bakacağız!

Aslında bu tavrı (lar) faşist devletin bildiği ve beklediği tavırlar. Onların çağrısı bu yüzden de PKK ile pazarlık üzerine kurulu bir çağrı değil. PKK'ye ya teslimiyet (Apo'yu dinleme) ya da yok edilmenin dayatıldığı bir çağrı.

HSM açıklaması "Ölümsüzler Taburu'nun büyük kahramanları Asya ve Rojger yoldaşları saygı ve minnetle anıyor, onların sergilediği değerlere bağlılık ve anlam içerikli büyük insani ruh, duruş ve eylem karşısında saygıyla eğiliyor, **anılarını "Özgür Önderlik ve Özgür Kürdistan" yürüyüşünü başarıyla taçlandırarak yaşatacağımızın sözünü veriyoruz"** sözleri ile bitiyor.

"Özgür Kürdistan" şiarının en geç imralı yargılanması sırasında ("Reber Apo"nun lügatinden silinmiş olduğunun farkında bile olmayan yanlış Apocular! Faşist devlet Apo'yu bu Apoculardan daha iyi tanıyor!

DEM PKK çizgisini üzerleniyor

27 Ekim 2024:

Bahçeli'nin çağrısının hemen ertesinde bu çağrıya çok olumlu yaklaşan, PKK'nin 23 Ekim TUSAŞ saldırısı ertesinde bu saldırıyı barış sürecini sabote etmeye yönelik bir eylem olarak değerlendirip mahkûm eden

DEM'li siyasetçilerin tavırları, PKK'nin tavırları ertesinde belli bir değişikliğe uğradı. 21-22 Ekim'de Ankara'da yapılan Parti Meclisi toplantısı sonuç bildirgesi toplantıdan beş gün sonra, PKK'nin tavırları belli olduktan sonra 27 Ekim'de yayınlandı. Bildirge şöyle:

*"21-22 Ekim 2024'te Ankara'da bir araya gelen Parti Meclisimiz, tüm Ortadoğu halklarının hayatları ve gelecekleri açısından ağır sonuçlar doğurarak şiddetlenen savaş koşulları ile **Kürt sorununun demokratik çözümü** etrafında yürütülen tartışmalar başta olmak üzere ülkede, bölgede ve dünyada yaşanan ekonomik, sosyal, siyasal güncel gelişmeleri değerlendirmiş; yapılan tespitler ışığında politik ve örgütsel hedeflerini belirleyerek mücadele programına ilişkin kararlar almıştır.*

*Emperyalist kapitalist rekabetin doğasındaki savaş eğiliminin giderek güç ve yaygınlık kazandığı bir dönemden geçiyoruz. Yerel/bölgesel düzeyde ve vekil güçler eliyle süregelen çoklu savaşların yerini büyük güçler arasında doğrudan ve topyekûn karşı karşıya gelişlere bırakma ihtimalinin uç verdiği koşullardan geçilmektedir. Ortadoğu'da rejimlerin ve toplumların geleceğini şekillendirmek üzere saha genişleten ve şiddetlenen savaş iklimi, bu gelişmelerin ilk elden sonuçlarından biridir. Kapitalist hegemonik güçlerin hâkimiyet mücadelesinin bir vechesi olan bu güç savaşlarıyla Ortadoğu'da yeni bir düzenin tesis edilmesi istenmektedir. Bu kapsamda siyonist İsrail rejimi, savaş hukuku başta olmak üzere tüm uluslararası hukuk kuralarını yok sayarak işgalci-sömürgeci saldırganlığını Filistin ve Arap halklarına karşı bir soykırıma dönüştürmüştür. İsrail devletinin Lübnan ve İran'a yönelik saldırılarıyla Lübnan'ın istikrarsızlaştırılmaya ve bölgesel güç dengelerinin İran'a yönelik yeni hamlelerle şekillendirilmeye çalışıldığı bu süreçte, **bölgedeki tüm gerilimler tırmanmakta ve gelişmeler olağanüstü bir hız kazanmaktadır.***

***Türkiye ve Kürdistan bu coğrafyanın ve çoklu denklemin tam ortasında yer almaktadır.** Halkların kendi kader ve geleceklerini belirleme haklarını egemenlerin elinden söküp almaya en çok ihtiyaç duydukları şu günlerde, bu potansiyeli açığa çıkaracak*

olanlar ise ideolojik-politik ufku ve örgütlü gücüyle sömürgecilığe ve faşizme karşı mücadelelenin en önünde yürüyen Kürt halk hareketi başta olmak üzere devrimci hareketler, kadınlar, sosyalistler, ezilenler, yoksullar, emekçiler ve onların ittifaklarıdır.

Rojava, Kuzey ve Doğu Suriye halklarının kazanımlarını yıllardır boğmaya çalışan AKP-MHP iktidarının işgal ettiği bölgelere yerleştirdiği çetelerin tasfiyesi gündemdedir. Güney Kürdistan'a yönelik işgal ve ilhak politikaları ise ciddi bir çikmazın içine girmiştir. İran'ın savaş çemberine alınmasıyla bölgede yaşayan Kürt halkının belirleyici bir politik özne olarak güç kazanması olasılığını kendi yayılmacı politikaları için handikap ve çıkamaz olarak görmektedir. Kürt halkının kazanımlarının yok edilmesi üzerinden bölgesel güç olma hevesleri berhava olan ve dış politikada yalnızlaşan rejim için bu gelişmeler, iç siyasi dengeleri de ziyade-likle etkilemektedir.

Uyguladığı yayılmacı ve sömürgeci politikalarla Ortadoğu'daki gelişmelerde denklem dışında kalan AKP-MHP iktidarı, Türkiye halklarını tehlikeli bir politik gerçeklikle yüz yüze bırakmıştır. İzlenen savaş, rant ve talan politikaları bir toplumsal çürüme ve çöküş tehlikesi doğurmuştur. Bir avuç sermayedar dışındaki milyonlar açlık sınırının altında hayatta kalmaya çalışmaktadır. 12 Eylül darbe anayasası bile askıya alınmakta, halkların özgürlük ve yaşam talepleri şiddetle bastırılmaktadır. Toplum-sal, ekonomik, ekolojik ve toplumsal cinsiyet alanında yaşanan krizler ve şiddet sarmalı tüm toplumsal kesimleri nefes alamaz noktaya getirmiştir. Cezaevleri işkence merkezlerine dönüşmüş, kadınlara ve çocuklara yönelik suçlar kan dondurucu bir yaygınlık kazanmıştır. Hastaneler ticarethane ve has-talar müşteri haline getirilmiş, yeni doğan bebeklerin dahi can güvenliği kalmamıştır.

İktidarın savaş politikasının bir parçası olarak HDP Kapatma Davası ve Kobani Kumpas Davası başta olmak üzere de-mokratik siyasete çok yönlü ve süregelen saldırılar gerçekleştirilmiştir. Ancak tüm bunlara rağmen, yerel seçimlerde

de ortaya çıktığı üzere, partimizin 3. Yol hattıyla siyasal alandaki kurucu ve be-lirleyici rolünün güçlenmesi ve halkların umudu ve seçeneği olmaya devam etmesi AKP-MHP iktidarının hegemonyasını zayıflatmıştır.

Yeni yasama dönemiyle birlikte MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin açıklamalarıyla başlayan tartışmalar, partimiz ve kamuoyu tarafından yakından takip edilmektedir. Bu tartışmaları Kürt sorunu başta olmak üzere siyasal, iktisadi ve toplumsal sorunların müzakere ve diyalog zemininde ele alınması açısından önemli görüyoruz. Kimseye kazandırmadığını da geçmiş dönem deneyimlerinden hatırlıyoruz. Kürt halkının kazanımlarını tasfiye etme girişimine, ekonomik çöküşe ve toplumsal çürümeye karşı halkların tepkisini dindirme amacıyla siyasi iklimin geçici ve taktik bir adımla yumuşatılması, mevcut sorun-ların çözümüne katkı sağlamayacaktır. Bu politikanın iktidarın umduğu sonuçları vermesi de mümkün değildir.

Yıllardır büyük bedeller ödeyerek her koşulda savaş karşıtı cepheyi büyütme ve barış talebini toplumsallaştırma mücadelesi veren partimiz, normalleşme söylemlerinin halklarımıza karşı mevcut sorunların perdelenmesi amacıyla kullanılmasına izin vermeyecektir. Çözüm tartışmalarının yeniden gündeme gelmesi olumludur; ancak geçmişteki "teslim alma" söylemlerinin yeniden dillendirilmesinin siyasal, tarihsel ve toplumsal bir sorun olan Kürt sorunu ve Türkiye'nin sorunlarının çözümüne katkı sunmayacağı açıktır.

Partimiz, toplumsal sorunların çözümü için tüm muhatap ve tarafları önemsemekle birlikte asıl çözümün, iktidardan bekleyerek değil Türkiye'nin tüm işçi, emekçi ve ezilen kesimleri ile halklarının katıldığı örgütlü bir sürecin inşa edilmesiyle mümkün olacağına inanmakta ve yıllardır bunun için müca-dele etmektedir. DEM Parti olarak, adil, demokratik ve halkların eşitliğini esas alan bir çözümünden yanayız; **barışı, demokratik bir anayasayı, özgürlüğü ve demokratik cumhuriyeti savunuyoruz. Bu temelde, Türkiye'de bir çözüm olacaksa toplumun**

barış ve demokrasi talebi etrafında örgütlenmesi, tüm dinamikleriyle harekete geçmesi, sürece dahil olması ve inisiyatif alması elzemdir. Barış, yalnızca siyasi partiler ve taraflar arasında olmaz; toplumsal sahiplenme de gereklidir. Bu nedenle, halkların ortak iradesi ve mücadelesiyle kalıcı bir çözüm inşa edilmelidir.

Barışın ve çözümün sahici bir seçenek haline gelebilmesi için ilk ve en önemli adımlardan biri, Sayın Abdullah Öcalan'a yönelik bir özel savaş hukuku pratiği olan tecridin kaldırılmasıdır. Öcalan'ın geçmiş çözüm süreçlerinin yürütülmesinde ve yönetilmesindeki kritik ve belirleyici rolü tartışmasızdır. 43 ay sonra mutlak iletişimsizliğin kırılarak Öcalan'la yapılan son görüşme önemli ve olumlu olmakla birlikte tecrid devam etmektedir. Kendisinin de "Koşullar olursursa bu süreci çatışma ve şiddet zemininden hukuki ve siyasi zemine çekecek teorik ve pratik güce sahibim" ifadesiyle belirttiği gibi, **fiziki özgürlüğü** öncelikli olmak üzere sağlık, güvenlik ve özgür çalışma koşullarının sağlanması bu belirleyici misyonunu yerine getirebilmesi ve toplumsal barışa gidecek yolun açılabilmesi için hayati önemdedir. **Müzakere ve diyalog zemini ancak özgür ve eşit koşullar altında kurulursa, sahici, kalıcı ve kapsayıcı olabilecektir.**

Barışın yalnızca Kürt halkının değil tüm Türkiye ve Ortadoğu halklarının en acil ihtiyacı olduğuna inanıyoruz. Türkiye'de sağlanacak onurlu bir barış, yüzyıllardır halkların birbirine kırıldığı, esasen bir savaş merkezi hâline getirilen Ortadoğu'nun da barışı olacaktır. Kalıcı, adil ve onurlu bir barışı inşa etmenin zorlukları ve bu yolun kimi zaman çatışmalı süreçleri de içeren kesintili ve gerginli doğası, dünya deneyimlerinden bilinmektedir.

On yıllardır halkların eşit temelde ve barış içinde bir arada yaşaması için mücadele eden partimiz, bir arada yaşam koşullarının oluşturulması ve barış umudunun büyütülmesi için üzerine düşen sorumluluğu dün olduğu gibi bugün de kararlılıkla yerine getirecektir. **Barışın kazanımları konusunda halkı bilgilendirmek, barışın gerekliliğini anlatmak ve demokratik bir cumhuriyet için mücadelenin zorunlu olduğunu gös-**

termek öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

DEM Parti olarak, tüm halkların eşit, özgür ve onurlu bir yaşam sürebileceği bir gelecek için kararlılıkla mücadele etmeye devam ederken, Kürt sorununun adil ve demokratik çözümü ile özgürlük için tüm siyasi ve toplumsal kesimleri barış olanaklarını büyültmeye ve sahiplenmeye çağırıyoruz.

**DEM Parti Parti Meclisi
27 Ekim 2024"**

DEM Parti Meclisi adına 27 Ekim'de yayınlanan bu bildiri daha önce KCK/PKK'nin kimi yöneticilerinin yapmış olduğu değerlendirmelerin DEM tarafından birebir üzerlenildiğini göstermektedir. Bildiri bir dizi doğru tespitin yanında, T.C.'nin Bahçeli üzerinden yaptığı çağırışı AKP/MHP iktidarının hem içerde hem uluslararası alanda yalnızlaşmasına ve güçsüzlüğüne bağladığı yerde, yanlış bir durum değerlendirmesine dayanmaktadır. Çağrı PKK'nin yaptığı gibi **"İktidarın, halkların en büyük özlemi olan barışı araçsallaştırmasının bir aracı"** olarak değerlendirilmekte, halkların mücadelesiyle buna izin verilmeyeceği açıklaması yapılmakta; Abdullah Öcalan'ın fiziki özgürlüğü ön şart olarak getirilmektedir. Devletin DEM'den beklediğinin bu olmadığı önceden açıklanmıştır. Faşist devletin DEM'den beklediği devletin açtığı "fırsat penceresini" doğru değerlendirerek, kendisini "terör örgütünden" ayırmasıdır. Bunun yapılmadığı şartlarda ne olacağı da önceden ilan edilmiştir: **"TBMM'de DEM üzerinden yürütülen terör vesayeti hukuk yoluyla tasfiye edilir."** Bu tehdit tabii DEM'in yalnızca TBMM'den değil, DEM'in bir türlü iktidarda olduğu, ya içinde yer aldığı diğer kurumlardan da tasfiye edileceği tehdididir.

Türk/Kürt kardeşliği üzerine Türkçü Bahçeli

Bu bildiri yayınlanmadan bir gün önce, 26 Ekim 2024'te MHP lideri Devlet Bahçeli, kendi talimatıyla MHP'ye yakın Türk Akademisi Siyasal Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı'nın organize ettiği "Vefatının 100.

Yılında Ziya Gökalp" sempozyumunda konuştu.

Yaptığı konuşmada Bahçeli Ziya Gökalp'ten alıntılarla "Türk/Kürt kardeşliği-ne" vurgu yaparak şunları söyledi:

"Şu sözler merhum düşünürümüze aittir, 'Türklerle Kürtler bin yıllık bir ortak din, ortak tarih ve ortak coğrafya sonucunda mad-di ve manevi bakımlardan birleşmişlerdir. Bugün ise ortak düşmanlar ve ortak tehlikeler karşısında bulunuyorlar. Bu tehlikelerden ancak ortak bir kararlılıkla kurtulabilirler. O hâlde büyük bir inançla diyebiliriz ki, Türkler ile Kürtlerin birbirini sevmesi her iki taraf için hem dini hem de siyasi bir farzdır. Kürtleri sevmeyen bir Türk varsa, Türk değildir. Türkleri sevmeyen bir Kürt varsa, Kürt değildir."

Bahçeli konuşmasında Ziya Gökalp'in dışına da çıkarak Dersim Mebusu Diyar Ağa ve Bitlis Mebusu Yusuf Ziya Bey'den de örnekler verdi:

"Kasım 1922'de Tunceli Mebusu Diyar Ağa bakiız TBMM'de neler söylemişti:

"Hepimiz biriz, kardeşiz.

Ama düşmanlar bizi birbirimize düşürmek için tuzaklar kuruyorlar.

Sen şöylesin, ben böyleyim, diye hile yapıyorlar.

Ne yapsalar nafile. Aslımız, neslimiz hep birdir. Biz hep kardeşiz."

Hemen ardından kürsüye çıkan Bitlis Mebusu Yusuf Ziya Bey'in sözleri de muhteşem niteliktedir:

"Efendiler, bendeniz Kürt oğlu Kürt'üm.

Biz Kürtler, Avrupa'nın Sevr paçavrasıyla verdiği hakları, hukukları ayaklarımızın altında çiğnedik.

Türklerle beraber kanımızı döktük ve onlardan ayrılmadık.

Ayrılmak istemedik. Hiçbir zaman da istemeyeceğiz.

Az evvel değindim üzere, siyonist terör çetesi Anadolu'yu çevrelemek maksadıyla küresel cinayet ve rezalet mekanizmasında toplaşan diğer Türkiye düşmanlarını yedeğ-i-ne alarak üzerimize gelmeyi planlıyor.

Gazze'yi yurdumuza taşımak istiyorlar.

Bunun için istihbarat tezgâhlarına, kapalı devre oyunlara ve işbirlikçi tahrirlerine mü-racaat ediyorlar.

Lütfen uyanık olalım, birbirimizden kopmamız projelendiriliyor.

Birbirimize yüz çevirmemiz, surat asma-mız, el uzatmak yerine yumruk sıkmamız dayatılıyor."

28 Ekim 2024'te aynı **Bahçeli**, DEM'in Parti Meclisi bildirisi yayınlandıktan sonra bildiri hakkında şu değerlendirmeyi yaptı:

"Türk milletinin uzanan müşfik ve hoş-görülü elini hâlâ idrak edememiş, manasını kavrayamamış, maksadını anlayamamış **siyasi güruhun provokatif açıklamaları**, hiçbir değer hükmüyle izah edilemeyen **sa-kat pozisyonları yapıcı olmadığı gibi, tam tersine sorumsuz ve yıkıcı mahiyetlidir."**

DEM savunmada

DEM Eş Başkanı Bakırhan "Süreç"i-ni yo-lunu açan Çağrısı yapan Bahçeli'nin yaptığı bu değerlendirme karşısındaki savunmada şunları söyledi:

"Biz tam bu süreci toplumsallaştıralım dediğimiz zaman bir sonuç bildirgesinden iki tane kelime cimbızlanarak bir tehdit biçiminde bize karşı kullanılmasını kabul etmiyoruz. Bu, doğru değil. Eğer bu tartış-malar bir sürece evrilecekse bu yaklaşımla bir şey olmaz. Biz Bahçeli'yi aslında sağduyuya davet ediyoruz. Eş başkanlarımız birinci dereceden partimiz adına açıklama yapıyor-lar. Eş başkanlarımızın ne dediğini okumak ne söylediklerine bakmak gerekiyor. Bir iyi niyet varsa, bir samimiyet varsa emin olun... Sizin aracılığınızla söylüyorum DEM Parti bu sürecin en başat aktörlerinden birisi olmaya dün-den beri var. Biz kesinlikle uzatılan eli sıkılı bir yumrukle karşılamayız. Bizim eli-miz hep havada, bizim elimiz hep müzakere etmek için açıkta bulunuyor ama bize yum-ruğu gösterenler karşısında da kendimizi savunuruz."

DEM bildirisi ve Bahçeli'nin "uyarısı" ertesinde de bildirinin savunulmaya de-vam edilmesi "Cumhur İttifakı" tarafından DEM'in "terörün Türkiye gündeminden çıkarılması" noktasında kendine biçilen rolü oynamaya hazır olmadığı şeklinde yorumlandı.

Cumhuriyet Bayramında Erdoğan

29 Ekim 2024'te Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla yayınladığı görüntülü mesajda Erdoğan şunları söyledi:

*"Türkiye Yüzyılı olarak adlandırdığımız, aydınlık yarınlara kavuşmak için önümüzde aşmamız gereken az sayıda engel, çözmemiz gereken az sayıda sorun kaldı. Ülkemizi güvenlik tehditleri başta olmak üzere diğer alanlarla birlikte ekonomide de çökertme girişimlerinin, son 6 yılda milletimizin hayatında yol açtığı zorlukların farkındayız. Aynı şekilde **40 yıldır enerjimizi sömüren, kardeşliğimizi kemiren, bizi hedeflerimizden uzaklaştıran terör belasını tüm imkânlarımızı kullanarak artık tarihe gömmemiz gerektiğini de biliyoruz.** Acıları değil, sevinçlerimizi yarıştıracığımız, yoklukları değil, zenginliklerimizi paylaşacağımız, karamsarılığı değil, umutlarımızı filizlendireceğimiz bir Türkiye'nin kapılarını sonuna kadar açmak istiyoruz."*

"Terör belası", "Türkiye yüzyılı" hedeflerine varmanın önündeki en önemli sorunlardan biri idi, "Tüm imkânlar kullanarak artık tarihe gömülecekti."

Bu "tüm imkânların kullanılması"ndan DEM somutunda ne anlaşıldığı bir gün sonra eylemli bir biçimde gösterildi.

Esenyurt Belediyesi'ne saldırı... devamı yolda!

30 Ekim 2024 sabah saatlerinde Türkiye'nin nüfusu en kalabalık ilçesi olan Esenyurt'un (İstanbul) seçilmiş Belediye Başkanı Ahmet Özer gözaltına alındı. Ahmet Özer "Kent uzlaşısı" çerçevesinde CHP adayı olarak katıldığı seçimde DEM'in açık desteğiyle seçimi büyük farkla kazanmıştı.

DEM Parti Eş Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları, sosyal medyadan yaptığı açıklamada, "Halkların iradesiyle seçilen Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer'in hedef alınmasıyla verilmek istenen mesaja cevabımız nettir. Halkın iradesi gasp edile-

mez. Edildiği yerde demokrasiden, hak ve hukuktan bahsedilemez. Esenyurt Belediyesi'ne yapılan bu saldırı sonlandırılmalı. Esenyurt Belediye Başkanı' Ahmet Özer serbest bırakılmalıdır" dedi.

CHP'de CHP listesinden seçilen "kendi belediye başkanına" DEM ile birlikte sahip çıktı.

Mitingler eylemler yapıldı. Eylemler, protestolar Ahmet Özer'in tutuklanmasını, sonra da onun yerine belediyeye kayyum atanmasını engellemeyi amaçladı.

Bu saldırının devamının geleceği, DEM'in belediye başkanlıklarının tehdit altında olduğu, DEM ile CHP'nin kent uzlaşısı adı altında işbirliği ile seçilen belediye başkanlıklarının da tehdit altında olduğu belliydi.

Nitekim bu ilk saldırı ve kayyum atamasının ertesinde **4 Kasım 2024**'te Mardin, Batman ve Halfeti belediye başkanları görevlerinden alındı. Yerlerini kayyumlar atandı. Faşist devlet haklarında soruşturma olan veya hüküm olan bütün belediye başkanlarını görevlerinden alacağı mesajı ile DEM'i hizaya çekmeye çalışıyordu.

Tarihi fırsat penceresi

Aynı gün Erdoğan partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada birçok konunun yanında son gelişmelerle ilgili de tavır takındı. Konuşmada diğer şeylerin yanında şunları söyledi:

Kürtlere Çağrı

"Bu Cumhuriyet Türk'ün de Kürt'ün de Cumhuriyeti'dir. Vatan topraklarında yaşayan herkesin Cumhuriyeti'dir. Türkleri sevmeyen bir Kürt varsa, Kürt değildir. Kürtleri sevmeyen bir Türk varsa, Türk değildir. Biz birbirimiz olmadan yaşayamayız. Gel milletin verdiği yetkiyi terör baronlarına peşkeş çekenlere o yetkinin asıl sahibinin kim olduğunu gösterelim diyorum. (...)

Türkiye'nin tamamıyla birlikte Doğu ve Güney Doğu illerine altyapı ve üst yapıyla, üretimiyle tarihin en büyük yatırımlarını biz yaptık. Hak ve özgürlükleri genişletme konusunda en büyük, en cesur

ve tarihi adımları da biz attık.

Bunu yaparken 'terörü ve terörün ürettiği bataklığı kurutacağız' dedik. Aradan geçen 22 yıl boyunca aynı minvalde, aynı istikamette sarsılmadan yürüdük ve yürüyoruz. Türk ile Kürt'ün kardeşliğini büyütmek için ne yapılması gerekiyorsa, nasıl yapılması gerekiyorsa hemen hepsini yaptık, denedik, tecrübe ettik. **Fakat her seferinde karşımıza bir duvar, ihanet, bir alçaklık çıktı. Sorundan beslenenler, sorunun çözülmesine engel oldular. Terörden beslenenler, terörün bitmesini istemediler. Şiddetten memnunanlar, şiddetin sona ermesine rıza göstermediler. Kardeşliğin pekişmesiyle Türkiye'nin her alanında büyüyeceğini görenler, kardeşliğin önüne set çektiler, tuzaklar kurdular, gizli aparatlarını harekete geçirdiler.** Çok bedel ödedik, çok hayal kırıklığı yaşadık, çok ihanet gördük, kelimenin tam anlamıyla sırtımızdan, birilerinin dediği gibi, maalesef hançerlendik. Ancak umudumuzu kaybetmedik, samimiyetimizi yitirmedik, hüsnüniyetten vazgeçemedik, kardeşlik hukukundan asla ayrılmadık."

(...)

"En önemlisi de şudur: 15 Temmuz kanlı darbe girişimi sonrası Cumhuriyet'i kurarak hem devletimizin gücüne güç kattık hem de milletimize güven kazandırdık. Cumhuriyet, ülkemizin ve demokrasiimizin son 7-8 yılda maruz kaldığı pek çok saldırının, pek çok antidemokratik girişimin püskürtülmesinde en sağlam direniş hatımız olmuştur. Nereden bakarsanız bakın **Türkiye, her zamankinden daha güçlüdür. Terör belası başta olmak üzere kronik sorunlarımızı çözmek, kardeşliği pekiştirmek, Türkiye'yi kardeşlik ekseninde büyütmek için bugün önümüze bir kez daha bulunmaz bir imkân çıkmıştır."**

Bahçeli'nin çağrısı

"Buradan, Cumhuriyet'i kurarken arkadaşımız Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye, tüm Milliyetçi Hareket Partisi camiasına, grubum adına, aziz milletim adına selam ve şükranlarımızı tekrar ifade ediyorum. **Devlet Bey, tavır, konuşma, söylem ve siyasetiyle,**

feraset ve tecrübesiyle, cesur çıkışlarıyla, akıl dolu cümleleriyle daima tarihe not düşen, tarihe istikamet çizen bir liderdir. Kendisi her fırsatta anlayabilenler için, mazrufa odaklanma iradesi gösterebilenler için, vatan, millet sevgisinin, Cumhuriyet aşkının en önemlisi de milliyetçiliğin ne olduğunu ne manaya geldiğini en açık, en sarıh, en çarpıcı şekilde izah etmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı'nın son çağrılarını bu çerçevede okuyanlar, önümüze açılan tarihi fırsat penceresini görmekte ve heyecanlanmaktadır. Buna karşılık ülkenin ve milletin, ortak çıkarları yerine, kendi şahsi ve zümrevi gündemlerinin peşinde olanlar her zamanki gibi tutarsızlık ve boş laf bataklığında çırpınmayı sürdürmektedir.

Sayın Bahçeli'nin elini değil, tüm vücudunu taşın altına koymasıyla çok daha büyük imkân ele geçirdik. Bu fırsat penceresinin, millet ve siyaset kurumu tarafından iyi değerlendirilmesi gerekiyor. Sevgili Kürt kardeşim, senden bu eli samimiyetle tutmanı, sınıksız tutmanı bekliyoruz"

"Şu hususun altını özellikle çiziyorum: Bizim, Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki bölücü terör örgütüne, kandan beslenen Kandil'deki terör baronlarına hiçbir çağrımız yoktur, olamaz da. Israrla bizimle muhatap olmaya çalışma gayretleri iplerini ellerinde tutan patronlarına kendilerini ispat uğraşından başka bir şey değildir.

TUSAŞ'a yapılan kalles ve alçakça saldırı bir kez daha göstermiştir ki terörün anladığı yegâne dil terörle tavizsiz mücadeledir. Türkiye içinde de Irak'ta ve Suriye'de de Avrupa başta olmak üzere var olduğu her yerde terörle mücadelemizi kararlılıkla sürdürecektir, ülkemize tehdit nereden geliyorsa mutlaka kökünü kazıyacağız. İnşallah önümüzdeki dönemde milletimize hem boydan boya tüm güney sınırlarımızın güvenliğini, hem insanımızın can ve mal emniyetini garanti altına alacak yeni müjdelimiz olacaktır."

"Terörün boyunduruğundan hâlen çıkmayan bazı Türkiye'leşmeye dair istek ve iradesi henüz olmayan siyasi parti de yaptığı son açıklamayla nerede durduğunun işare-

mini vermiştir. Şurası çok net anlaşılmalıdır ki **Türkiye'nin terörü destekleyen, teröre arka çıkan, terörün sözcülüğünü yapan, kardeşliğe değil husumete, demokrasiye değil anarşiye, hukuka değil hukuksuzluğa hizmet eden oluşumlara taviz vermesi, bunlara göz yumması mümkün değildir."**

"Bir koltukta terör, diğerinde sivil siyaset taşınmaz. Hukukun ve demokrasinin içine girmeyen, hukuk ve demokrasi içinde karşılığını alır, almıştır ve bundan sonra da alacaktır."

(...)

"CHP'nin, Sayın Özel'in genel başkanlığına, tarihin bu önemli kırılma noktasında doğru yerde duracağına, kardeşliğin safında yer alacağına ben yürekten inanmak istiyorum. Türkiye için de şartlar müsait hâle gelmişken, fakat söyledim söylüyorum, **bir hukuk devleti içerisinde PKK terör örgütünün özellikle attığı adımlardan rahatsız olan Sayın Özel'e de bundan rahatsız olma, bu işi öğreneceksin, hukuksuzluk nedir bunu da öğreneceksin.** Dolayısıyla şunu bilmen lazım; hukuksuzluğun olduğu bir yerde adalet olmaz, adil bir yönetim biçimi olmaz. Bunları öğrenmeye mecbursun.

Coğrafyamız bir ateş çemberine dönüşmüşken, terör örgütünün mensupları Esenyurt'u kasıp kavururken, bundan niye rahatsız oluyorsun? Bundan rahatsız olmayacaksın, tam aksine burada mevcut yönetime destek vereceksin. Ve biz, 'bundan zatiâliniz rahatsız oluyor' diye attığımız adımlardan geri durmayacağız. Bölgemizde sınırlar yeniden çizilmek istenirken, ezeli kardeşliğimizi ebedi olarak muhafaza etmek yolunda bizim asli muhatabımız, unutma, bizzat Kürt kardeşlerimizin kendisidir. Sayın Özel, benim Kürt kardeşim artık 40 yıldır bölücü terör örgütü üzerinden sahnelenen oyunu, kurguyu görmektedir. Bölücü terör örgütünün önceki gün Avrupa'da yaptığı gösteride örgüt paçavraları yanında İsrail bayrağının da sallandığını görüyorsunuz. Bunu sen de göreceksin. Hangi Kürt kardeşim bu alçakça işbirliğini görmezden gelebilir?"

Erdoğan konuşmasında ne yapmak istediklerini açıkça belirtiyor ve "Kürt'lere PKK'yi yalnız bırakın; DEM'e, eğer kendinizi

PKK'den açıkça ayırmazsanız, size yönelik operasyonlar devam edecektir diyor. PKK'ye çağrımız yoktur olamaz vs. diyor ama çağrısı var: Size açılan tarihi fırsat penceresini doğru değerlendirin, teslim olun!

Kuzey Kürdistan-Türkiye'de faşist birliklerin arttırılması, Rojava ve Güney Kürdistan'a saldırıların arttırılması ile barış çağrıları bir ve aynı siyasetin iki yüzü.

Bahçeli çağrısının arkasında duruyor

5 Kasım 2024

Bahçeli partisinin grup toplantısında bir kez daha yaptığı çağrının arkasında durduğunu açıkladı. Şöyle konuştu:

"Türk ve Türkiye Yüzyılı'nda terörün kökü kazınacaktır. (...) Sözümlün arkasındayım ve teklifimde ısrarlıyım. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırılan terörist başı; terörün bittiğini, PKK'nın lağvedildiğini, ihanet ve bölücülüğün çıkmaz sokak olduğunu söyleyecekse, haydi DEM Grubu'na gelsin, bunları teker teker söylesin, ak koyun kara koyun ortaya çıksın, umut hakkından da istifade etsin. (...)

Tabular kalktıkça, ezberler bozuldukça, statüko delindikçe, insanlar birbirine dürüst davrandıkça, içlerinden geçeni özgürce söyledikçe, bir anlaşma ve mutabakat noktasından diğerine küçük adımlarla ilerlemek daha kolaydır.

Kürtler ile kucaklaşma asıldır, terörle mücadele esastır. Silahlı eşkiyayı temizlemek kaçınılmazdır, siyasette ise uzlaşmak ortak yararımızdır. (...)

Kürt kardeşlerimizle aramıza hiçbir mihrak giremez. (...)

Teröre tolerans sıfırdır. Kürtler başka, terör örgütü başkadır. İkisini birbirine karıştırmak en büyük ihanettir. DEM Parti de kararını derhâl netleştirmeli. DEM ya silah ya siyaset demeli. Nerede durduklarını açıklığa kavuşturmalıdır. Diyorklar ki yeni anayasa süreci için tahkimat yapıyor muyuz, bizim evvela amacımız terör kamburundan kurtulmaktır."

Bir yanda "Türk Kürt kardeşliği" lafları,

İmralı'ya şartlı "umut hakkı"ndan yararlanma vaadi, öbür yanda DEM'li belediye başkanlarının görevden alınması, yerlerine kayyum atanması. DEM'e ve genelde muhalefete baskıların arttırılması. Medya savunma alanlarına askeri saldırıların yoğunlaştırılması. Bunlar aslında belirlenmiş bir siyasetin birbiri ile çelişir gözükken, gerçekte birbirini tamamlayan parçaları. Belirlenen ve açıkça ilan edilen siyaset PKK'nın silahsızlandırılması, teslim alınması; teslim alınamayan kesimine karşı çok daha yoğun saldırılar. DEM'i -en azından onun tabanının önemli bölümünü- PKK'den koparmak.

Bahçeli aynı konuşmasında Erdoğan'ın "Cumhur İttifakı"nın gelecek cumhurbaşkanı adayı olduğunu da ilan etti. Bu konuda şunları söyledi:

"Eğer terör hayatımızdan atılırsa, eğer enflasyon canavarına kesin bir darbe indirilirse, Türkiye siyasi ve ekonomik istikrarının zirvesine çıkarsa, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bir kez daha seçilmesi doğal ve doğru bir tercih değil midir?"

Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye Yüzyılı'nın inşası için güvencedir ve bir daha seçilmelidir. Bu kapsamda anayasal değişiklik yapılmalıdır. Bize göre tek seçenektir."

Bu ilan bir yandan "Cumhur İttifakı"nda "çatlak" olduğunu iddia edenlere bir cevap olduğu gibi adaylık işinde birinci tercihin bir anayasa değişikliği olduğunun da ilanı. Fakat anayasa değişikliği 400, referanduma götürmek için de en az 360 milletvekili gerektiriyor. Bu, bugünkü mecliste milletvekili dağılımı ile zor. Bu yüzden burjuva muhalefet Bahçeli'nin İmralı çağrısı ve bağlantılı tavırlarını DEM'i anayasa değişikliğinde "Cumhur İttifakı"na eklemek için bir manevra olarak değerlendiriyor. Bu değerlendirme Ortadoğu'da ve dünyada yaşanan gelişmeleri ve "Cumhur İttifakı"nın siyaset belirlemesinde bu gelişmelerin oynadığı belirleyici rolü görmüyor. Bunun yanında anayasa değişikliği birinci tercih olmasına rağmen, Erdoğan'ın yeniden aday olabilmesi için tek seçenek de değil. Alınacak bir erken seçim kararı çok olağanüstü bir gelişme olmaması hâlinde "Cumhur İttifakı" açısından bunun da zamanı bellidir; en erken 2027 Ka-

sım'ı; tercihen Mart/Nisan 2028) Erdoğan'ın yeniden aday olabilmesinin yolunu açmaya yeter. Bunun için 400 değil, 360 milletvekili yeterlidir. Bu sistemde burjuva parlamenterlerin her birinin bir fiyatı vardır. Cumhur İttifakı ertlen seçim için gerekli çoğunluğu sağlamada eksikliğini satın alma yöntemiyle çözecek güce sahiptir.

Bahçeli 5 Kasım'daki grup konuşmasında bir başka konuda, görevden alınan Mardin Belediye Başkanı Ahmet Türk'ün Belediye başkanlığı görevinden alınması konusunda da tavır takındı. Bu bağlamda şunları söyledi:

"Özellikle ciddi sağlık sorunları olan, yaşı kemale ermiş bulunan ve köklü bir aileye mensup Kürt ağası Sayın Ahmet Türk'ün istismar edilmesi İmralı'yla, DEM Parti arasına çomak sokmak sinsilikleri, CHP'nin başını çektiği kara kampanyanın dış bağlantılı mahsulüdür."

Ahmet Türk, Bahçeli açısından, İmralı/DEM hattında yer alması gerekli olan önemli aktörlerden biridir. Bahçeli'nin onun geçici olarak da olsa gözaltına alınmasına karşı çıkması, bu edimin gereksiz ve sürecin istenen yönde gelişmesinin önünde bir engel olarak kullanılmaya açık olması ile bağlantılıdır. Nitekim İmralı'dan gelebilecek silahları bırakın/PKK'yi lağvedin şeklinde bir çağrıyı imkânsız ya da istenmeyen bir şey olarak gören ulu solcular ve ulu sağcılarının en fazla üzerinde durdukları haksızlık Ahmet Türk'ün Belediye başkanlığının elinden alınması olmuştur. Bu edim CHP ve yandaşları tarafından da Bahçeli/Erdoğan; MHP/AKP arasında "derin çatlak"ın kanıtı olarak değerlendirilmiştir. AKP'nin ve Erdoğan'ın kayyum atamaları vb. konudaki açıklamaları, "hukukun gereği neyse o yapılıyor" şeklindedir. Ülkelerimizde hukukun dün olduğu gibi bugün de esasta siyasetin kaltağı olduğu gerçeğinin üzerini örten açıklamalardır bunlar. Esas alınan siyasi kararların yasal kılıflanmasından başka bir şey değildir hukuk. Alınan siyasi karar, DEM'i maksimum baskı altına alarak hizaya çekmek karanıdır. Bu, "Cumhur İttifakı"nın, devletin bugünkü ortak siyasetidir.

Bahçeli konuşmasının devamında “Terörist başı nasıl Gazi Mecliste konuşabilir, böyle bir şey nasıl teklif edilebilir. Şehitlerimizin kemikleri sızlar.” vs. içerikli CHP itirazları konusunda da şu tavrı takındı:

“Düne kadar altılı masada kimlerle can ciğer kuzu sarması olduklarını, PKK’ya nasıl selam saldıklarını unuttuğumuzu mu sanıyorlar. Öcalan İmralı’da yatıyor. **Fakat DEM grubunda 57 Öcalan gölgesi olduğunu neden görmüyorsunuz?** TBMM, milli iradenin tecelligahıdır. Peki İmralı adası neresidir, hangi ülkenin toprağıdır? İmralı adası Türk toprağı değil midir? Bu adadan vazgeçildi de bizim mi haberimiz olmadı? Terörist başkanının TBMM DEM grubuna gelmesine itiraz ediyorlar da İmralı’da kalmasına neden tepki göstermiyorlar? Bu, ne yaman çelişkidir? **Tecridi kalkarsa, DEM grubunda eylemsel ve araçsal olarak açıklamasından şimdi-den rahatsızlık duyanlar kandan beslenen köksüzlerden başkası olamaz.** Ceset edebiyatı yapanlar Mehmet’lerimizin yanına gitsin, dağın başında nöbete gitsinler, o zaman görevim alayının ense tıraşını. Bizim hedefimiz yeni yüzyılda terör kamburundan kurtulmaktır.”

Bahçeli’nin bu sözlerdeki şiddet ve celaletinin nedeni kendisinin yaptığı çağrıyla gerçekten de büyük bir siyasi risk almış olmasıdır. İmralı’dan beklenen ve “terör kamburundan kurtulmaya” hizmet edeceği hesaplanan çağrının gelmemesi hâlinde çok kötü durumda kalacaktır.

Dünya siyasetinde deprem habercisi

6 Kasım 2024: ABD’de yapılan başkanlık seçimlerini Donald Trump kazandı. Cumhuriyetçi Parti, Senato ve Temsilciler Meclisinde de çoğunluğu ele geçirdi. Bu, Trump’ın başkanlığı devralacağı 20 Ocak’tan itibaren ABD’nin iç ve dış siyasetinde önemli değişiklikler yaşanacağı anlamına geliyor. Türkiye’de Trump’ın seçilmiş olması ile bağıntılı olarak yapılan değerlendirmeler ve yürüyen tartışmalarda öncelikli konu, Suriye’deki ABD siyasetinde bir

değişiklik olup olmayacağı konusu. Trump yönetiminin ABD askerlerini Suriye’den çekme ihtimali üzerinde duruluyor. Bu, T.C.’nin Rojava’ya yönelik yeni kapsamlı bir askeri saldırı konusunda Trump yönetiminin tavrını, yeni yönetimle yapılacak pazarlıkları bekleyebileceği anlamına geliyor.

İSRAİL’DEN KÜRTLERLE “İTTİFAK” AÇIKLAMASI

11 Kasım 2024. İsrail’in yeni Dışışleri Bakanı Gideon Saar, Kudüs’teki Dışışleri Bakanlığı’nda düzenlenen törende konuştu: **“Kürtler büyük bir millettir, siyasi bağımsızlığa sahip olmayan milletlerden biridir. Onlar bizim doğal müttefikimizdir. Bölgedeki azınlıkların birleşmesi gerekiyor. Kürtler, İran ve Türkiye’nin zulmünün kurbanıdır. İsrail’in onlarla iletişim kurması ve ilişkilerini güçlendirmesi gerekiyor.”**

Lübnan ve Suriye’deki Dürzilere de değinen Saar, “Biz bölgede bir azınlığız, bu nedenle doğal olarak diğer azınlıklar müttefikimizdir” dedi.

İsrail’li yöneticilerin Kürtleri açıkça “doğal müttefik” ilan etmeleri, Kürdistan’ın içinde parçalanmış olarak bulunduğu dört bölge devleti, en başta da T.C. açısından kendilerine yönelik ciddi tehdit olarak değerlendiriliyor.

Bahçeli kayyum atamalarına sahip çıkıyor

11 Kasım 2024: Bahçeli yine grup konuşmasında pozisyonunu tekrarlıyor. Ek olarak görevden alma kayyum uygulamalarına açıkça sahip çıkıyor. DEM’e de baskıyı artıran, tehdit dolu bir söylem kullanıyor. Şöyle diyor:

“Terör ve bölücülük sorunuyla daha fazla yaşamamız. Bölücü terör örgütü PKK için son yaklaşmıştır, hiçbir terörist için kaçacak bir yer kalmamıştır. Silah varsa, siyaset yoktur. İhanet varsa, demokrazi yoktur. Yaptığımız ve söylediğimiz her şeyin arkasındayız. Günü kurtarmanın değil, geleceği kurgulamanın istikametinde

sağlam adımlarla ilerlemenin düşüncesindeyiz. (...)

Esenyurt, Mardin, Batman ve Halfeti belediye başkanlarının geçici olarak görevden uzaklaştırılmasından sonra CHP ile DEM'in nasıl da tek yumurta ikizine dönüştüğü görülmüştür. DEM Eş Başkanı'nın Şeyh Sait güzellemesi, Şeyh Sait ve Seyid Rıza güzellemesi kimin nerede durduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Şeyh Sait ve Seyid Rıza dönemin hainleridir, devlet düşmanlarının hak ettiği gibi de cezalandırılmışlardır."

CHP Başkanı **Özgür Özel** aynı gün cevap veriyor:

"Bizim maalesef bugün gördüğümüz noktada **Devlet Bey kendince bir ütopyanın peşinde. Ya bir taktik yaptı, Erdoğan'a olmazı göstermek istedi, bu da bir ihtimal dâhilinde. Ya da Devlet Bey bir teknik hata yapıyor. Bundan da sonuç almak mümkün olmaz.** Onun için her hafta 'Sözlerimin arkasındayım' diyor. Ama ne örgütün arkanda ne toplumsal bir destek var. E ittifak ortağın da arkanda değil. Sözde Devlet Bey'e bir iki övgü var ama demiyor ki 'Devlet Bey'in dediği yöntemle çözelim.' Bekliyor, herkes bekliyor. Bizim burada sorumlu ama kararlı bir siyaset anlayışımız var. Kendi çizgimiz çok belli."

PKK'den yeni açıklama

14 Kasım 2024'te Cemil Bayık PKK'nin gelişmelerle ve tartışmalarla ilgili tavrını açıkladı.

Ömer Öcalan/Abdullah Öcalan görüşmesi ve Abdullah Öcalan'ın mesajı ile ilgili olarak söyledikleri şöyle:

"Kürt halkını bir toplum olarak kabul ettiklerinde ve o toplumun doğal haklarını kabul ettiklerinde, o zaman İmralı sistemi de tecrit de ortadan kalkar. Milletvekili Ömer Öcalan, Önderlikle bir görüşme gerçekleştirdi. Fakat hangi koşullarda bu görüşme gerçekleşti? Birileri, Önder Apo'nun sağlık durumu hakkında olumsuz söylemler yaydı ve böyle bir ortamda görüşme yapıldı. Hem hareketin hem halkın mücadelesi hem de

uluslararası alanda yürütülen mücadele, Türk devleti üzerinde bir baskı oluşturdu. Ayrıca, Ortadoğu'da bazı gelişmeler yaşanıyor.

Bütün bunlar bir araya gelince, Önderlikle görüşme yaptırmak zorunda kaldılar. Fakat her ne kadar görüşme gerçekleşse de tecrit ortadan kalkmadı. Önder Apo da tecridin devam ettiğini belirtti: "Benden bir şeyler istiyorlar, eğer rolümü oynamamı istiyorlarsa, o zaman koşullarını oluşturmaları. Koşullar oluşturulmazsa, rolümü nasıl yerine getiririm" dedi. Bunu açıkça söyledi. Milletvekili Ömer Öcalan'ın görüşmesinden sonra, Önder Apo'ya tekrar ceza verdiler. Bu ceza bir kılıftır. İmralı sisteminin ve tecridin devam etmesi için bu kılıfı uydurdular. Bu, sadece Türk devletinin aklı değil. Uluslararası alanda komployu geliştirenler ve komploda yer alanlar, Türk devletine bu aklı verdi. Çünkü Türk devleti geçmişte bazı bahaneler öne sürerek bu görüşmelerin olmayacağını izah ediyordu. Fakat bu, Türk devleti için büyük sorunlar yaratıyordu. Birileri, "Böyle olmaz, yasal olarak bazı şeyler yapabilirsiniz, yani mahkeme kararlarıyla ceza verebilirsiniz, o zaman hukuki olur. Mutlak tecrit sistemini böyle yürütebilirsiniz" diye akıl verdi. Mutlak tecrit bu şekilde yürütülüyor."

Cemil Bayık burada, Türk devletinin andaki Apo siyasetinin "uluslararası alanda komployu geliştiren ve bu komploda yer alanların verdiği akıl"a da dayandığını söylediği yerde, yanlış bir değerlendirme yapıyor. Aslında Kürtlerin gücünün, T.C.'nin gücüne eklenmesi düşüncesi Apo'nun ve Türk devletinin düşüncesidir. Bu proje Türk devletinin güçlendirilmesi projesidir. T.C.'nin güçlenmesi için PKK'nin tasfiyesi emperyalistlerin projesi değildir.

Cemil Bayık konuşmasının devamında aslında Türk devletinin sorunu çözmek gibi bir amacı olmadığını belirtti, şunları söyledi:

"Kürt sorununa ilişkin bazı açıklamalar yaptılar, hemen ardından da Önderliğe bu cezayı verdiler. Bu da Kürt sorununu çözmek gibi bir amaçlarının olmadığını gösterdi. **Eğer sorunu çözmek gibi bir amaçları olsaydı, görüşmenin hemen ardından Önder Apo'ya yeni bir ceza vermezlerdi.**

Sadece ceza vermediler, Rojava'ya saldırılar ve Türkiye'de, Bakur'da belediyeleri gasp ediyorlar. Amaçları çözüm olsaydı, böyle şeyler yapmazlardı."

Cemil Bayık T.C.'nin "Kürt sorununu çözmek gibi bir amaçlarının olmadığı" tespiti haklıdır. Ancak görmediği bir şey vardır. T.C.'nin "Kürt sorununu çözme" diye bir amacı yoktur. Çünkü T.C.'ye göre; Kürt sorunu yoktur. Terör sorunu vardır. Çözülmesi gereken, "Türkiye yüzü" hedeflerine varmanın önündeki engellerden biri olan sorun, terör sorunudur. Terör Türkiye'nin gündeminden çıkarılmak zorundadır! T.C. "terör sorunu"nu gündemden çıkarmak için İmralı'yı kullanma, DEM'i maksimum baskı altına alarak hizaya çekme konusunda kararlıdır. Bu yüzden bir yandan yeğeni amcayla görüştürerek tecridi birazcık hafifletmek sonrasında, "eğer istediğimizi vermezsen, tecrit devam eder mesajı vermek"; bir yandan Kürtlere kardeşlik çağrılarını yaparken, diğer yandan belediyeleri gasp etmek, Rojava'yı bombalamak birbirini tamamlayan parçalarıdır. Devlet çağrısında "Kürt sorununu" çözmek diye bir amaç tespiti yoktur.

T.C.'nin takındığı tavırların nedeni konusunda da tavır takınan Cemil Bayık, bunu Türk devletinin içinde bulunduğu krize bağlıyor, şöyle diyor:

"Bunu neden yapıyorlar? Çünkü Türk devleti şu an bir krizde. Hem yürütülen mücadelede hem Ortadoğu'da yaşanan gelişmeler, Türk devletinde bir kriz yaratıyor. Türk devleti de bu krizden çıkmak istiyor, ama ne şekilde çıkacakları konusunda net değil. Bazı açıklamalar yaparak bu krizden çıkmaya çalışıyorlar, ama bu mümkün değil. Halkımızın ve dostlarımızın bunu görmesi lazım. Eğer Türk devleti bu kadar büyük bir zorluk içinde olmasaydı, böyle bir gündem oluşturmazdı."

Cemil Bayık bu tespitinde de T.C.'nin andaki konumunu yanlış değerlendiriyor. Türk devleti Apo'ya Bahçeli üzerinden çağrı yaparken, bunu "çok büyük zorluk içinde" olduğu için yapmadı. Tersine gerek dünyadaki gerek Ortadoğu'daki gelişmeler

T.C. devleti için avantajlar sağladı, yeni fırsatlar yarattı. PKK ile savaşında devlet son dönemde önemli kazanımlar elde etti. Kuzey Kürdistan-Türkiye'de PKK'nin silahlı örgütlenmesi çok önemli ölçüde geriletilti. PKK'nin Kuzey Kürdistan-Türkiye alanındaki silahlı mücadelesine kitle desteği önemli ölçüde azaldı. Geline yerde kitlenin içindeki genel eğilim, yürüyen savaşın bitmesi, bitirilmesi yönünde. Bu anlamda Apo'ya çağrı yaptırmak "büyük zorluk içinde" olmanın sonucu değil. Ortaya çıkan bir fırsatın değerlendirilmesi.

Cemil Bayık Apo'dan gelecek olası bir çağrı konusunda da o çağrının ön şartını koyuyor.

"Bizim yapmamız gereken ise tecridi kırmak, Önder Apo'nun fiziki özgürlüğünü sağlamak. Önder Apo'nun fiziki özgürlüğü, Kürt sorununun çözümüne yol açacaktır. Başka türlü mümkün değil."

Yani sonuçta Apo'nun fiziki özgürlüğü sağlanmadan -fiziki özgürlükten söz ediyorlar, çünkü önder Apo zaten düşünce olarak dünyanın en özgür insanıdır, bütün dünya siyasetine yön veren bir konumdadır vs.- sorun çözülmez! Türk devleti Bahçeli üzerinden Apo'ya çağrı yaparken, zaten "Kandil'in işi mümkün olduğunca yokuşa sürmek isteyeceğinden yola çıkıyordu. Kandil ile pazarlık yok! İmralı/DEM demelerinin nedeni buydu. PKK devletin bu beklentisini tutarlı olarak yerine getiriyor.

Aynı gün Medya Haber/Fırat Haber Ajansı sitelerinde **Ali Aktaş** imzası ile yayınlanan bir yazıda PKK'nin tavrı bir kez daha açıklandı. (Ali Aktaş, 2019 Mart'ında Kandil dağında MİT'in bir operasyonunda öldürülen PKK yöneticilerinden biridir. PKK sitelerinde onun adına yayınlanan yazılar yönetimin görüşleridir.)

Yazının başında yapılan tespit şudur: **"Türkiye gelinen aşamada artık tek başına Kürt sorununu çözmeye şansını da kaybetmiştir. İran da kaybetmiştir. Kürt sorunu çözülecekse, ki bölgesel dizayn-gelişmeler çok nedenle bunu zorunlu kılıyor, o hâlde en azından dört ulus- devleti de kapsayacak bölgesel düzeyde çözülmesi zorunlu hâlde gelmiştir. (...)"**

"Dört ulus devleti de kapsayacak bölgesel çözüm" bugünün şartlarında "gelişmelerin zorunlu kıldığı" bir çözüm değil. Bu isteğin, gerçek yerine geçirilmesi anlamına gelen bir tespit. Ama bu tespitin geri planında bir beklenti var: İsrail ve onun arkasında ABD'nin dört parçayı da içine alacak bir Kürdistan devletinin kurulmasının zamanının geldiği tespitini yapması ve bu projeyi hayata geçirmek için hareketlenmesi. Bu bağlamda İsrail'den bir dizi siyonist siyasetçi "Kürdistan zamanı gelmiştir" tespitini açıkça savundular. Ve YPG'ye destek verdiler, veriyorlar. ABD'nin de şimdiye kadarki tavrı - PKK terörist ama YPG/SDG ayrı, onlar bizim IŞİD'e karşı savaşımızda sahadaki müttefiklerimiz" şeklinde. Fakat henüz esas bölümü T.C. sınırları içinde, Kuzey Kürdistan'da olan bir Kürdistan devletinin kurulması mücadelesine açık destek veren bir siyasetleri yok. Bu yüzden "dört ulus devleti de kapsayacak bir çözüm" bugün gündemde değil. Bırakalım dört ulus devleti de kapsayacak çözümü, tek tek ulus devletlerde de Bağımsız Kürdistan devleti çözümü ufukta görünmüyor. Devletleşmenin en ileri noktasına vardığı Irak'ta bile "bağımsız devlet" ilanı gündeme geldiğinde "empyalist" dostlar! buna destek vermediler.

Gerçek durum bu. Apo'nun ulus(al) devlet miadını doldurmuş, çözüm değildir görüşünün temelinde bu gerçek yatıyor.

Ali Aktaş ise yazısında;

"Öyle anlaşılıyor ki Türkiye bölgeyi doğru okuyamıyor. Bundadır ki Bahçeli üzeri yaptığı çıkışta tam bir akıl tutulması yaşıyor. (...)

"Bölgede III. küresel savaşın bu kadar kızıştığı bir dönemde bile önder Öcalan'a ve Kürtlerin her demokratik-özgür kazanımına saldıran **sömürgeci-faşist Türk devletinin Kürtlerle yapacağı bir barış ve çözüm kalmamıştır. Hatta böyle bir süreçte Kürtlerin Türkiye ve İran gibi devletlerle yapacağı bir ittifak çok riskli ve tehlikelidir. Daha önceki ve hele de I. küresel savaştaki ve Cumhuriyet dönemindeki ittifakların Kürtlere neye mal olduğu unutulamaz.**

Nerden bakılırsa bakılsın, sırf Türk-

Fars-Arap ulus- devletlerinin değil, bölgenin bu yeni yüzyılına kesinlikle Kürtler belirleyecektir. Bölgede İsrail de dâhil Kürtlerle eşit-dostane ittifak geliştirmeyen hiçbir gücün kazanma şansı yoktur. Kürtler asla bölgedeki bu hegemonik savaşların tarafı olmayacak, ama bu III. küresel savaşın özgürlük için ortaya birçok fırsat da çıkaracağını görerek öz savunmalarını her bakımdan örgütleyecek ve güçlendirecektir.

Kısaca bölgenin bu yeni yüzyılı Kürtlerin özgürlük yüzyılı olacaktır ve yeni statükonun belirlenmesinde de son sözü Kürtler söyleyecektir. Zira Özgürlük Hareketi ve Kürt halkı demokratik ve özgürlük anlamında alternatif bir güçtür, onurlu bir barışın, demokratik-özgür bir yaşamın ana gücüdür.

Eğer Türk devleti, Kürt Özgürlük Mücadelesi'nin geliştiği her yeri böyle işgal etmeye kalkışırsa, bunu kendi hakkı olarak görürse, III. küresel savaşın bölgede her ulus- devletin ve en çok da Türkiye'nin kapısına dayandığı bir süreçte dağılmayla karşı karşıya geleceği çok açıktır. Bundan sonra yapacağı her PKK ve Kürt karşıtı ittifak onu daha fazla küresel güçlerin ve İsrail'in piyonu-paravanı yapacaktır. Kaldı ki bölgede dayanacağı kolları da kalmadı. Bir Hamas kalmıştı onu da kurban etti, sattı. Yanında tuttuğu çetelerinse korucular kadar bile fonksiyonu kalmamıştır. Borç batağında bir ekonomi, çete-mafya bir siyasetle ve yoksullukta can çekişen bir toplumla T.C.'nin kazanacağı savaş yok. Ortada fırın-hastahane-ev-su ve buğday depolarını bombalayan bir Türk devleti var, yani "kral çıplaktır". Savaş suçu sabittir."

Ali Aktaş'ın yazısında dile getirilen görüşler kuşkusuz önceki dönemlerle karşılaştırıldığında güçlenmiş olan Kürt Özgürlük Hareketinin gücünü artıran, bölge ulus devletlerinin, en başta da T.C.'nin gücünü küçümseyen bir tavır içindedir. Gelenen yerde T.C./PKK savaşında Kuzey Kürdistan-Türkiye alanında PKK önemli ölçüde mevzi kaybetmiş durumdadır. Kan-dil sürekli saldırı altındadır. T.C., PKK'nin uzantısı olarak gördüğü YPG savaşında da saldırı konumundadır. Bu savaşta eğer İsrail

il ve ABD., PYD/YPG'nin arkasındaki desteği çekerse, Kürt Özgürlük Hareketi çok zor durumda kalacaktır. Hâlin böyle olduğu bir durumda "Bölgenin yeni yüzyılı Kürtlerin özgürlük yüzyılı olacaktır ve yeni statükonun belirlenmesinde son sözü Kürtler söyleyecektir" en iyi hâlde bir istek ifadesi, bir temennidir. Gerçek durumun tespiti değil.

Kayyumlara devam

21 Kasım 2024: Asrın Hukuk Bürosu, Öcalan'a altı aylık yeni bir görüş yasağı verildiğini duyurdu.

22 Kasım 2024: DEM Partili Dersim ve CHP'li Ovacık Belediyelerine kayyum atandı.

23 Kasım 2024: Dersim'de Kayyum atanmasına karşı DEM eylemi;

Beton bariyerlerle kapatılan belediye önünde konuşan Tülay Hatimoğulları, "Dersim halkı Seyit Rızalarla anılır, Seyit Rızalar baş eğmedi, Dêrsim baş eğmedi, baş eğmeyecek zulmünüze" "Sandıkta elimizi bükemeyenler, sandıkta bir galibiyet sağlayamayanlar, her şeye rağmen bütün seçim oyunlarına ve hilelere rağmen bizimle baş edemeyenler, şimdi yargı eliyle sahte OHAL'den kalma yasa ile baş eğdireceklerini zannediyorlar. Türkiye halkları askeri darbelerle tanıklık etmiş bir halktır. 1980 döneminde asker, tankla topla kentlere indi ve askeri darbe gerçekleştirdi. 'Askeri vesayet rejiminden kurtulacağız' diye gelen AKP iktidarı, 12 Eylül darbecilerine rahmet okutuyorlar. İşte o sarayda oturanlar yargı eliyle siyasi darbe gerçekleştirmeye devam ediyorlar"

"Belediyeler kışla değildir. Belediyeler halkın evidir. Belediyeler karakol değildir, biz halk olarak o belediyelere elimizi kolumuzu sallayarak girmeliyiz. Haklıysanız, gerçekten bir hukuka dayandığınızı düşünüyorsanız, neden halkın iradesine yasak getirip, belediyeyi betonlarla çeviriyorsunuz? Bizler demokratik taleplerimizden, demokrasi mücadelesinden asla geri durmayacağız. Seyit Rıza nasıl baş eğmediyse, bizler de baş eğmeyeceğiz.

Dêrsim, demokrasi ve devrimci güçlerin

bir araya gelerek kazanılmış bir kentimidir. Kayyım rejimi, aynı zamanda bizim demokratik ittifakına dönük bir saldırıdır. Bütün Türkiye halkları, Türkiye'nin devrimcileri, demokratları, demokraside olan muhafazakâr kesim... herkesle beraber haktan ve hukuktan yana olmaya devam edeceğiz. Kayyım darbedir, kayyım hırsızlıktır, kayyım irade gaspıdır, kayyım seçme ve seçilme hakkımızı elimizden almak demektir."

Kayyum atanmasına karşı protestolara katılım **örgütlü tabanın** katıldığı eylemler olarak geliyor; kendiliğinden büyük kitlesel katılımlı eylemlere dönüşmüyor. Eylemlere polis büyük bir güçle saldırıyor. Yüzlerce kişi gözaltına alınıyor.

Suriye ile ilgili gelişmelerde durum

23 Kasım 2024:

Türk devletinin Suriye siyaseti 2011'de başlayan iç savaşta değişik aşamalardan geçti. Önce Esad ile olan iyi ilişkiler, Arap Baharı Suriye'ye yansıdığında, Esad'ı belli reformlar yapmaya ikna etmek için kullanılmaya çalışıldı. Esad rejimi isyanı şiddetle ezmeye yolunu tuttuğunda, T.C. isyancılardan yana tavrı takındı. Esad'ın kısa sürede devrileceği hesapları yapıldı. Esad düşman ilan edildi. Hesaplar, öncelikle Rusya ve İran'ın vekil güçlerinin devreye Esad rejimine destek vererek girmesi ile tutmadı. Daha sonra Batı Kürdistan'da PKK'ye yakın güçlerin, PYD/YPG'nin önderliğinde, ABD'nin de desteği ile kendi özerk yönetimlerini kurmaları ile T.C. devletinin Suriye siyasetinin esası bu özerk yapının çökertilmesi oldu. T.C. bu bağlamda Esad rejimi ile de anlaşmaya çalıştı. Bu arada değişik askeri saldırılar, işgal hareketleri ile Batı Kürdistan'ın bir bölümünü işgal etti. Kendine bağlı Suriyeli bir askeri güç oluşturdu. Ayrıca Sünni dinci örgütlere de destek verdi. Suriye rejimi T.C.'nin PYD/YPG özerk bölgesini ortadan kaldırmada işbirliği teklifini hep ret etti. Diplomatik ilişkilerin kurulması için Türkiye'nin işgal ettiği

bölgelerden çekilmesini şart koştu. Rusya/ Türkiye/İran'ın görüşmeler yürüttüğü Astana formatındaki görüşmeler sonucu, Suriye'de tarafların iktidar bölgelerini paylaştıkları kırılgan bir yapı oluşturuldu.

23 Kasım'da kısa süre önce yapılan Astana toplantısından dönen Dışişleri Bakanı Hakan Fidan basın mensupları ile yaptığı toplantıda, Suriye konusunda andaki durumda T.C.'nin siyasetinin ne olduğu, Esad rejimi ile ilişkiler vb. konusunda şu bilgileri verdi:

Soru: "Esad rejimiyle, istihbarat birimleri haricinde, diplomatik yünden herhangi bir temas söz konusu mu? Liderlerin bir araya gelmesi gündemde mi?"

Daha önce sarf ettiği "Bizim temenimiz, Esad'ın kendi muhalefeti ile anlaşması" sözlerine açıklık getiren Fidan, açıklamasında bunun ön şart olmadığını vurguladı. Fidan şu ifadeleri kullandı:

"Suriye tarafı, özellikle şu süreç içerisinde belli konuları çok fazla değerlendirmeye hazır ve açık gözüküyor. Yani kendi muhalefetiyle görüşmeye bile açık değil. Ben bunları anlattığım zaman, 'Türkiye, Esad'ın muhalefetle anlaşmasını ön şart koyuyor' diyenler oluyor. Hayır, bu bir ön şart olarak değil. Ama benim sorunumu halletmesinin yolu pratikte bu türden bir şeyden geçiyor. Yani bana şöyle demesi çözüm değil: 'Ya biz seninle anlaşalım, sen bana güven. Ben terörle mücadele edeceğim, sen de benim sınırlarımdan çık, gerisine karışma'. Çünkü bunun gerçeklikte hiçbir bir karşılığı yok."

"Bizim Astana Süreci sayesinde orada arazideki güçler arasında sağladığımız ve yıllardır da devam eden bir ateşkes var. Yapılması gereken, bunu daha iyi bir yapısal mekanizmayla ve ancak daha iyi bir hedef için değiştirmektir. Bundan daha iyi bir alternatif sunmadığınız zaman, getireceğiniz her türlü teklif bizim için kabul edilemez bir öneri olacaktır. Daha iyi bir teklifin ne olacağı meselesi ise ancak oturup konuşmak suretiyle çözülebilir."

"Suriye, Irak ve Türkiye üçü birbirine kara hududu olan ülkeler. Üç ülkenin de bir araya gelip belli konuları daha yapısal şekilde konuşmaları gerekiyor. Üçlü işbirliği mekaniz-

masını biz açıkçası destekliyoruz."

Bundan bir hafta önce Azerbaycan'dan dönerken, açıklama yapan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da önceliğin bölgedeki terörün bitirilmesi olduğunu vurgulamıştı. "Ben hâlâ Esad'den umutluyum." diyen Erdoğan, iki ülkenin birlikte terörü temizlemesi gerektiğini söylemişti: "Bir araya gelip Suriye-Türkiye ilişkilerini inşallah yoluna koyalım diye hâlâ umudum var. Çünkü bizim Suriye-Türkiye arasındaki terör yapılanmalarını yok etmemiz lazım. Suriye'de adil ve kalıcı barışın zemini vardır. Bunu sağlamak için atılacak adımlar da bellidir. Biz Suriye tarafına normalleşme konusunda elimizi uzattık. Suriye'nin toprak bütünlüğünü tehdit eden biz değiliz."

Yani 2024 Kasım'ının son haftasına girerken, Türk devleti Suriye bağlamında hâlâ "Esad"den" PYD/YPG'ye karşı ortak operasyon konusunda "umutlu" idi.

Esad rejimi ise, aslında Rusya ve İran'a güvenerek, T.C. ile işbirliğini ret ediyordu.

İran, İsrail'in saldırıları altında, özellikle diğer ülkelerdeki vekil askeri güçleri bakımından önemli ölçüde kayıp vermişti. Kendisi sürekli saldırı tehdidi altında idi.

Rusya ise Ukrayna'daki savaş nedeniyle Suriye'ye daha fazla güç ayıracak durumda değildi.

Bahçeli DEM'e ayar çekiyor

26 Kasım 2024: Bahçeli partisinin grup toplantısında yaptığı konuşmada bir kez daha DEM'e yüklendi ve İmralı ile DEM grubunun yüz yüze görüşmesinin gecikmesinin yapılmasını istedi. Şöyle konuştu:

"Türkiye'nin yeni bir fetret devri yaşamasına müsaade edemeyiz. Siyaseti fareli köyün kavalcısı gibi yapanlara aldanıp da geleceğimizi emanet edemeyiz. Kürt kardeşlerimizi sömüren, çocuklarını zorla dağa götüren ne kadar bölücü ve terörist varsa, hepsi birden kaybetmeye ve bedelini ödemeye mahkûmdur.

Türk Milleti'nin asli mensubu olmak duru-yorken, emperyalizmin kanlı menüsünde yer almaya tamam demek, insanlık onurunun

hiçe sayılmasıdır. Hiçbir Kürt kardeşimiz bu vebale ortak olmayacaktır.

Bölücü terörün mü 'DEM'isiniz yoksa kader ortaklığının ve bin yıllık kardeşliğin 'DEM'i mi olacaksınız?

Kürt'ü Türk'ten ayırmak dünyayı güneş sisteminden ayırmak kadar imkânsız ve deli saçmasıdır. O hâlde el ele verip terörü ve bölücülüğü gündemimizden tamamiyle çıkartmalıyız.

Kandil'de veya Türkiye düşmanlarının mahzeninde 'dem'lenip, Türkiye'yi devirmek isteyenler bir karar eşliğindedir. **Bölücü terörün mü 'dem'isiniz yoksa kader ortaklığının ve bin yıllık kardeşliğin 'dem'i mi olacaksınız? Terörizmi lanetleyecek misiniz yoksa sırtınızı yaslamaya devam mı edeceksiniz?**

MHP her sözünün arkasındadır. 22 Ekim 2024 tarihli grup toplantımızdan itibaren ne demişsek aynen yanındayız. **İmralı'yla DEM grubu arasında yüz yüze temasın gecikmesizin yapılmasını bekliyor, çağırımızı kararlilikla tekrarlıyoruz."**

26 Kasım 2024: DEM Parti Eş Genel Başkanları İmralı'ya gitmek üzere Adalet Bakanlığı'na başvurdu.

27 Kasım 2024: Bir süredir Suriye'nin İdlib bölgesinde kendi iktidarının kurmuş olan, HTŞ (Heyet Tahrir eş-Şam) güçleri Esad rejiminin elindeki Halep'e doğru askerî harekât başlattı. HTŞ güçleri çok kısa süre içinde Halep'in etrafını kuşattılar. Esad güçlerinin önemli bölümü silah ve mühimmatlarını da bırakarak kaçtı.

Yeni sürecin adı konuluyor: "Terörsüz Türkiye"

28 Kasım 2024'te yapılan AKP grup toplantısında konuşan Erdoğan şunları söyledi:

"Milletimizin 15 Temmuz gecesi hainlere verdiği direnişle kurduğu bu ittifak nice badirelerden geçerek bugünlere geldi. MHP Genel Başkanı Sayın Bahçeli'nin yaptığı cesur çağrı Cumhurbaşkanına şaşı bakanların iştahını kabarttı. Yine hüsrana uğradılar. **Ülke ve millet hayrına olan her meselede**

Bahçeli ile tam mutabakat hâlindeyiz."

"Sayın Devlet Bahçeli cesur ve ezberleri bozan teklif ortaya koydu. Biz de cumhurbaşkanı olarak bu meseleyi siyasi, bölgesel sonuçları ile tüm yönleri ile ele alıyoruz. Hiçbir detayı atlamadan devlet ciddiyeti ile büyük hassasiyet ile yürütüyoruz. Kumarbazlar gibi el artırıyorum diyerek değil titizlik ve soğukkanlılıkla yapıyoruz. Türkler ile Kürtler arasında örülen terör duvarını yıkıp atacağız. Evlatlarımıza terör destekli siyasetin olmadığı bir Türkiye teslim edeceğiz. Bu hedefimizde samimiyiz, kararlıyız. Küresel güçlerin paralı asker rolünden vazgeçmediği sürece, nerede olursa olsun, başlarını ezeceğiz. Türkiye partisi olmadıkları sürece mahşeri vicdanda ve hukuk önünde hesap verecekler. Eğer hukuk devleti ilkelerine uyarsanız, iktidar partisi olarak sizinle uğraşmayız dedik."

"Terör örgütü mensuplarını belediyelere yerleştirince, yargı tabii ki sizi sorguya çekecek. Terör örgütlerini arkasına alarak kimse siyasetçilik oynayamaz. Sayın Bahçeli'nin tarihi çağrısından sonra DEM'den gelen açıklamalar aynı kafada olduklarını işaret etmiştir. Karşımızdaki tablo çok da umutlu olmamıza izin vermiyor. Tüm bunlara rağmen geleceğe odaklanan perspektifle neler yapılabileceğini mütalaa ediyoruz. Silahları gömdüğünüz anda bizim için her şey sizin önünüzü açmaktır. Silahları gömmeyip bombaları patlatırsanız, bu devletin eli de sizin üstünüzde olacaktır. Terörle mücadeleimiz son terörist ortadan kaldırılana kadar devam edecek. Terörsüz Türkiye idealini gerçekleştireceğiz."

29 Kasım 2024: Van'ın Bahçesaray ilçesinde kayyum atandı.

Esad rejiminin onursuz çöküşü

7 Aralık 2024: HTŞ'nin İdlib'ten çıkarak Şam rejimine karşı başlattığı askerî harekât çok kısa süre içinde rejimin son kalesi olarak görülen başkent Şam'a ulaştı. Güney'den ayrı bir başka cihatçı grup Şam'a HTŞ güçlerinden önce ulaştı. 8 Aralık 2024'te Şam'da rejimin son direnişçi güçleri de iki ayrı yönden kenti kuşatan güçlere yenik düştüler

ve teslim oldular. Şam düştü, Esad rejimi devrildi. Esad Rusya'ya iltica etti.

İdlib'teki yönetim ülkede, geçici yönetim olarak egemenliğini ilan etti.

Rejimin bu kadar kısa süre içinde yıkılması beklenen bir şey değildi. Bu aslında dıştan güçlü görülen rejimin içten ne kadar çürümüş olduğunu gösterdi. İran'ın vekil güçlerinin ve Rusya'nın rejimin bu son savaşında ona yeterince destek ver(e)memesi hızlı çöküşün en önemli nedenlerinden biri idi.

Esad rejiminin devrilmesi, başta T.C. ve İsrail olmak üzere bölge güçlerini ve tabii tüm emperyalistleri Suriye'de kendi etkinliklerini arttırmak için harekete geçirdi. Esad rejiminin devrilmesi yanında Rusya ve İran'da Suriye'deki -tabii Esad rejiminin egemen olduğu sınırlı alandaki- belirleyici konumlarını yitirdiler. HTŞ'nin silahlanmasına destek veren ve İdlib'te kendi vekil gücü olan SMO ile HTŞ'nin birbirine karşı savaşmasına engel olan T.C., HTŞ ile iyi ilişkilerini geliştirmek için hareketlendi. HTŞ yönetimini ilk tanıyan ülke oldu. İsrail ise bir yanda yeni rejimin eline geçmesini istemediği askeri ve sivil tesisleri yoğun olarak vurdu, diğer yandan işgal altında bulundurduğu Golan tepelerindeki işgal alanını genişletmeye koyuldu.

İktidara gelene kadar başına ödül konularak aranan Cihatçı terörist olarak görülen HTŞ lideri Colani, kendi gerçek ismi Ahmet eş-Şara adı altında dostluğu aranan bir sivil siyasetçiye dönüştü.

Suriye'de Beşar Esad'ın devrilmesinin hemen ertesinde Türkiye'nin eğitim donattığı Suriye Milli Ordusu adı altında hareket eden güç, Rojava'da T.C.'nin işgal alanını genişletmek için SDG/YPG güçlerine karşı saldırıya geçti. YDG/ SDG güçleri Tel Rifat ve Menbiç'ten çekilerek Fırat Nehri'nin Batısını terk etmek zorunda kaldı.

T.C. açısından, -PYD/YPG/SDG, hangi isim altında olursa olsun- Rojava'daki yönetim PKK önderliğinde bir yönetimdir. Ve Rojava'da ki PKK önderliğindeki yapılanma, bu yapılanmanın silahlı gücü T.C. açısından tehdittir. Bu "tehdit" in ortadan kaldırılması T.C. devleti açısından "stratejik hedef" olarak Suriye siyasetinin merkezinde durmaktadır.

T.C. Suriye'de etkin

12 Aralık 2024: MİT Başkanı İbrahim Kalın Beşar Esad devrildikten dört gün sonra 12 Aralık tarihinde **Şam'ı ziyaret etti**. HTŞ lideri El Colani (Ahmet eş-Şara) Emevi camiiinde birlikte namaza durduğu İbrahim Kalın'ı kendi kullandığı arabasıyla camiye götürdü, Şam gezintisine mihman-darlık yaptı.

14 Aralık 2024'te Dışişleri Bakanı Hakan Fidan T.C.'nin tavrını *"YPG'nin ortadan kaldırılması bizim stratejik hedefimiz. Ya kendilerini feshederler ya da feshedilirler"* şeklinde ifade etmişti.

Aynı gün Sterk TV ile yaptığı bir söyleşide PKK yöneticilerinden Murat Karayılan PKK'nin Rojava'da, Suriye'de olmadığını açıklayarak şöyle dedi:

"Açıkça ilan ediyoruz; biz PKK olarak Rojava'da yokuz. Rojava'da, hiçbir örgütle organik ve örgütsel hiçbir bağımız yoktur. Ne zaman gittiğimizi ve ne zaman döndüğümüzü herkes biliyor. DAİŞ saldırdığında Kerkük'e, Hewlêr'e, Mexmûr'a, Şengal'e ve şüphesiz Kobanê'ye, Rojava'ya gittik fakat döndük. Şimdi bundan hareketle "PKK oradadır" diyorlar. Hayır, öyle bir şey yoktur.

(...)Apoculuk da bugün bir paradigmadır, bir çizgidir, bir felsefedir. Eğer bazı Rojavalı örgütler bu hattı esas alıyorsa, bu onların PKK'li olduğu anlamına gelmez. PKK iç tüzüğü olan, programı olan bir harekettir ve kendinden sorumludur."

Demokratik Suriye Güçleri (SDG) Genel Komutanı **Mazlum Abdî** ise **15 Aralık'ta** sanal medya üzerinden yaptığı açıklamada şunları belirtti:

"Suriye genelinde kapsamlı bir ateşkes sağlanması yönündeki kararlılığımızı bir kez daha teyit ediyoruz. Bu kapsamda, Kobanê şehrinde güvenlik güçlerinin ABD gözetimi ve varlığı altında yeniden dağıtılmasıyla birlikte askerden arındırılmış bir bölge kurulması için teklif sunmaya hazır olduğumuzu duyuruyoruz. Bu girişim, Türkiye'nin güvenlik kaygılarını gidermeyi ve bölgede kalıcı istikrarı sağlamayı hedeflemektedir."

Bu açıklamalar T.C.'nin Rojava'ya karşı yeni kapsamlı bir askeri harekât konusunda hazırlıklı ve kararlı olduğu, böyle bir harekât için fakat ABD'nin tavrı belli olana kadar bekleneceği bilgisi ve değerlendirmesi temelinde yapılan açıklamalardır.

17 Aralık 2024: İki işgalci güç, T.C. ve İsrail, Suriye'de karşı karşıya, birbirlerini karşılıklı olarak işgalcilikle suçluyor. İkisi de haklı!

T.C. Dışişleri Bakanlığı adına yapılan açıklamada İsrail'in Suriye topraklarını işgal etmesi protesto edildi. İsrail'in Golan tepeleri dâhil Suriye topraklarından derhâl geri çekilmesi talep edildi.

Cevap aynı gün İsrail Dışişleri Bakanlığının aşağıdaki yazılı açıklaması ile geldi:

"Türkiye, 2016, 2018 ve 2019'daki askeri operasyonlarla başlayan ve bugüne kadar devam eden bir süreçle Suriye topraklarına sistematik olarak tecavüz etti. Türkiye, Suriye Milli Ordusu gibi silahlı grupların kendi kontrolü altında faaliyet gösterdiği vekâlet bölgeleri kurdu. Şu anda Suriye topraklarının yaklaşık %15'i Türkiye destekli güçlerin kontrolü altında. Bu alanlarda Türk para birimi kullanılıyor ve Türk banka şubeleri ve posta hizmetleri faaliyet gösteriyor.

Türk Silahlı Kuvvetleri ayrıca Suriye'nin kuzeydoğusundaki özerk bölgedeki tesisleri uçak ve İHA'larla bombalıyor.

Türkiye, Suriye'de Kürtlere karşı faaliyet gösteren cihatçı güçleri destekliyor.

Suriye'de işgalden bahsedebilecek son ülke, Suriye topraklarının %15'inin kendi himayesinde faaliyet gösteren vekillerin kontrolünde olduğu Türkiye'dir. Türkiye'nin Suriye'deki Kürtlere yönelik saldırganlığının ve şiddetinin devam etmesinin hiçbir gerekçesi yoktur!"

Sırrı Sakık'ın değerlendirme ve çağırısı

19 Aralık 2024: TBMM'de görüşülen 2025 Merkezi Hükümet Bütçesi üzerine söz alan Dem Parti Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık Bahçeli'nin çağırısı ve sonrasındaki gelişmelerle ilgili konuştu. Konuşmasında önce geçmişte PKK ile yapılan görüşmelere değinen Sakık şunları söyledi:

"Özal, 'Şimdi size ve bize önemli görevler düşüyor. Siz Şam'a gideceksiniz, gidip ateşkes sürecini konuşacaksınız Sayın Öcalan'la. Silahları bıraksınlar, gelsinler, siyaset yapsınlar, gelsinler konuşalım.' dedi.

Bak, yıl 1993, biz Şam'da bir görüşmedeyiz ve bu görüşmede ülkenin Irak'ın Cumhurbaşkanı olan Celal Talabani var, Öcalan var, Kürt siyasetinin önemli şahsiyetleri var ve biz oradaydık. Sayın Öcalan da **'Bana ne görev düşüyorsa varım, geleceğim çünkü ben Türkiyeliyim, ben sorunu Türkiye'de çözmek istiyorum.'** dedi ama döndük, geldik ne oldu biliyor musunuz? Biz Şam'dayken Özal öldü, hemen Öcalan şunu söyledi: 'Türkiye'de öyle bir güç var ki Özal'ı onlar öldürdü.' Ben de inanıyorum buna çünkü **bu topraklarda barışın olmasını istemeyen güçler var; kandan, şiddetten beslenen güçler var."**

Daha önce başkasına övgü yağdırmadığını ifade eden Sakık, **"Vallahi, bu topraklarda bir barış iklimi başladı"** diyerek şöyle devam etti:

"Şimdi, bu akşam buradan yeniden sesleniyorum: 'Sayın Erdoğan, Sayın Bahçeli, yanı başınıza Sayın Özgür Özel'i de alın, Sayın Selahattin Demirtaş'ı da alın, barışa katkı sunacak bütün siyasi aktörleri alın, gelin, bu ülkenin azizi olun, olabilirsiniz, biz yeni bir iklim yaratabiliriz. Bakın, bizim başka yerlerde barış projemiz yok; ne New York'ta ne Oslo'da ne Londra'da ne Paris'te. Biz bu topraklarda, şurada, bu iklimde bir Ankara modelini oluşturabiliriz. Ne yapabiliriz biliyor musunuz? Vallahi, dünyaya örnek olacak bir model sunabiliriz.

Bakın, Sayın MHP Grup Başkan Vekili Erkan Bey, barış size çok yakın çok, bakın, bir nefes, bir adım atsanız, barış burada; size

de görev düşünüyor, sadece Sayın Bahçeli'ye ve Erdoğan'a bu işi yüklemeyelim, Selahattin Demirtaş'a, Öcalan'a değil hepimize. Bu iklimi bu akşam burada hayata geçirin, yarın Türkiye'nin şekli değişir.

Sayın **Erdoğan**'ın bu konudaki cesaretini biliyorum, geçmişten, bunu yapabilir, barışı sağlayabilir; **yani başına Sayın Bahçeli'yi de aldığı anda, emin olun, bu topraklarda barış inşa edilir, Sayın Özgür Özel'i aldığı anda barış inşa edilir."**

Sırrı Sakık'ın bu konuşması DEM içinde ve çevresinde bir kesimin beklentilerini dile getirme açısından önemli. Bu konuşmada "barış" aktörleri içinde Kandil, Kandil'le görüşme vb. yok. İmralı/DEM/Devlet/Meclis çözüm adresleri.

Suriye üzerine pazarlıklar

21 Aralık 2024: T.C. Dışişleri Bakanı Fidan, Ankara'da Alman mevkidaşı Baerbock ile görüşme gerçekleştirdi. Suriye'nin ana gündem maddesi olduğu görüşmede, Baerbock Suriye'deki durumun hâlâ kırılğan olduğunu belirterek Türkiye ile YPG arasında bir çatışmanın hem bölge hem de Avrupa için tehlike oluşturacağını söyledi. Fidan ise PKK ve YPG'nin silahlarını bırakması ve kendisini lağvetmesinin şart olduğunu, bunun yapılmaması hâlinde T.C.'nin gerekeni yapmaya hazır olduğunu vurguladı.

22 Aralık 2024: Uzun yıllar MİT Başkanlığı yapmış olan T.C. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Şam'a resmi ziyareti

Bu ziyarette Colani ve Fidan karşılaştıkları anda birbirlerine sarılıp, kucaklaştılar. Yapılan ortak basın toplantısında Fidan T.C.'nin yeni yönetimi tanıdığını ve desteklediğini açıkladı. Bütün uluslararası topluma yeni yönetimi tanıma ve Suriye'nin yeniden inşasında ona destek vermeye çağırırdı. Konuşmasında şunları da belirtti:

"Kıymetli basın mensupları, Suriye'deki yeni yönetimin verdiği sözleri hayata geçirebilmesi için fırsata ve imkâna ihtiyacı var. Suriye'ye yönelik yaptırımların kaldırılması, Suriye'nin normalleşmesi ve ülkede güven-

liğin sağlanması bakımından son derece önemlidir. Suriye'nin yeniden inşası içinde gerekli hazırlıklara bir an önce başlanması gerekmektedir. Suriyeli kardeşlerimizin ülkelerine gönüllü ve güvenli dönüşünü mümkün kılacak ortamın yaratılması ancak bu şekilde mümkün olacaktır. Bu bakımdan uluslararası toplum yeni yönetime güçlü bir destek sağlamalıdır. **Bugünkü ziyaretimizin diğer ülkelerden de üst düzey temasları teşvik edeceğini ümit ediyorum. Başta Arap ülkeleri olmak üzere tüm uluslararası toplum Suriye'deki yeni yönetimle angaje olmalıdır. Zaman bekle ve gör dönemi değildir. Bir an önce harekete geçmeliyiz.**

Değerli basın mensupları, Suriye'nin toprak bütünlüğü ve birliği konusunda hiçbir tereddüt yoktur. Asla da olamaz. Bugünkü görüşmemizle bu husustaki ortak irademizi teyit ettik. Bu vesileyle PKK-YPG'ye Suriye'de kesinlikle yer olmadığını bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bu terör örgütü Suriye halkının topraklarını işgal etmekte ve doğal kaynaklarını çalmaktadır. Bugünkü toplantımızda Suriye halkının PKK-YPG ile mücadele konusunda nedenli kararlı olduğunu bir kez daha gördüm. PKK-YPG bir an önce kendisini feshetmelidir.

Diğer yandan Suriye halkının DEAŞ ile mücadelesine de en güçlü şekilde destek vermeye hazırız. Geçmişte olduğu gibi bugün de DEAŞ'ın Suriye'deki durumdan istifade etmesine asla izin veremeyeceğiz. Baas karanlığından kurtulan Suriye, PKK-YPG ve DEAŞ'ı de topraklarından inşallah temizleyecektir.

Değerli basın mensupları, İsrail'in mevcut ortamdan faydalanarak Suriye'nin topraklarını gasp etmesine de kesinlikle müsamaha gösterilemez.

İsrail, Suriye'nin egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı göstermeli, bölgesel güvenliği daha fazla riske atmamalıdır. Uluslararası toplum, İsrail'in hukuksuz eylemlerine karşı somut bir tepki ortaya koymalıdır."

İbrahim Kalın ve Hakan Fidan, Esad rejiminin devrilmesinden sonra yeni yönetim altındaki Şam'ı ziyaret edip, Colani ile görüşen, onunla samimi resimler veren ilk yabancı ülke temsilcileri idiler. T.C. bu tavırla Suriye'deki etkisi ve etkinliğini belgeliyordu.

Duran Kalkan'ın değerlendirmeleri

23 Aralık 2024: PKK Yürütme Komite Üyesi Duran Kalkan gelişmelerle ilgili kapsamlı bir değerlendirme yaptı. Bu değerlendirmede diğer bir dizi konunun yanında Bahçeli/Erdoğan ikilisinin arasında, Bahçeli'nin Apo'ya yaptığı çağrı bağlamında ikisi arasında yaklaşım farklılığı olduğu görüşünü bir kez daha şöyle ortaya koydu:

“Sistem, Kürtler üzerinden Türkiye ile çatışmaya girmeyebilir. Çünkü Türkiye'nin bu konuda çok hassas olduğunu biliyor. Oradan çatışmaya girerse, Türkiye siyasetinde hiçbir şey olmaz, hiç kimseyi de etkileyemez. Farklı yönlerden girecek ama oradan da diğer politikalar da gündeme gelecek. Örneğin Kıbrıs üzerinden girecek, örneğin enerji yolu üzerinden girecek. Farklı etkenleri gündeme getirecekler. Sonra da Kürt sorunu gündeme gelecek.

Aslında T.C. bunun farkındadır. Devlet Bahçeli'nin yaklaşımlarında biraz bu yansır gibi oldu fakat tam bilemiyoruz ama sanki Tayyip Erdoğan, Devlet Bahçeli'ye müdahale etti, çünkü Tayyip Erdoğan istemiyor. Tayyip Erdoğan tek bir şey istiyor o da kendisini ölene kadar iktidarda tutacak bir politikanın sürdürülmesidir. Tayyip Erdoğan'a başka bir şey gerekmiyor. Ne dini var ne milliyetçiliği var, hiçbir şeyi yoktur. Zaten Türk de değildir. Kesinlikle onun için işin ciddileşmesinin önünü aldı.”

Bu değerlendirme o zamana kadar yapılmış olan onlarca açıklamada Bahçeli/Erdoğan ikilisinin birbirini tamamladığı gerçeği ortada iken yapılıyor. Burada sorun şu ki, zaten birçok hâlde siyasi değerlendirme yapanlar başkasının ne dediğine vs. bakmıyor. Kendi kafasındaki resim ne ise, onu gerçek olarak kabullenip, tekrarlayıp duruyor. Duran Kalkan'ın kafasındaki resimde “Zaten Türk de olmayan” –ne alaka ise artık! – Erdoğan aslında “işin” “ciddileşmesini” engelleyen bir figürdür. Bu resimde Bahçeli T.C. devletinin bilge temsilcisidir. “Sistem” Türkiye ile çatışmaya girecektir. T.C. adına Bahçeli bu tehlikeyi gördüğü

için Erdoğan'dan bağımsız bir siyaset belirlemiştir. vs. Bu görüşlerin gerçekle bağ kopuktur, fakat PKK dünyasında gerçeğin ifadesidir Duran Kalkan'ın söyledikleri.

Salim Müslim'in açıklamaları

25 Aralık 2024:

Mezopotamya Ajansı'ndan Delal Ak-yüz'ün sorularını yanıtlayan Demokratik Birlik Partisi (PYD) Başkanlık Konseyi Üyesi Müslim şunları söyledi:

“Görünen o ki, Türkiye, ‘Aman Kürtlerle oturmayın, Özerk Yönetim’le herhangi bir ilişki kurmayın’ mesajını veriyor. Tüm politikalarının merkezinde Kürtlerin kazanımlarını engellemek yer alıyor.

Türkiye utanmadan YPG ve QSD'yi terörist olarak nitelendiriyorlar ve bunu bahane ederek Suriye'ye müdahale ediyorlar. Bu, kabul edilemez bir durumdur. Türkiye'nin politikaları geçmişte Fransa'nın Suriye üzerindeki manda yönetimine benziyor. Türkiye, bugün tüm gücüyle Suriye'yi kendi kontrolü altına almak istiyor. Ancak bu, ne halklar ne de Suriye'nin geleceği için kabul edilebilir.

QSD, YPG ve YPJ 2011 yılından sonra halkımıza ve kazanımlarımıza yönelik saldırılar sonucunda ortaya çıktı. Kendi topraklarımızda kendimizi savunmak için örgütlendik. **Eğer bugün silah bırakılması isteniyorsa, bu ancak tehditlerin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olur. Halkımıza yönelik saldırılar durursa ve güvence verilirse silahlara gerek kalmaz. Ancak şu anda hâlâ tehdit altındayız ve bu nedenle savunmamızdan vazgeçemeyiz. Yalnızca Kürt halkının güvenliğini değil, aynı zamanda bölgede yaşayan Arap, Süryani, Türkmen ve diğer bütün halklar üzerinde tehdit ortadan kalkmalı. Kazanımlarımız hedefte olduğu sürece, kendimizi savunmak doğal bir hakkımızdır.”**

Müslim, HTŞ ile Kürtler arasında bugüne kadar doğrudan bir çatışmanın yaşanmadığını belirtti ve ekledi: “Kendilerinden gelen mesajlar, Kürtlere saldırmayacakları yönündeydi ve şimdiye kadar da bu sözlerini tuttular. Türkiye'nin güdümündeki gruplar ise sürekli bize saldırıyor. **HTŞ'nin**

son dönemde yaptığı açıklamalar, Suriye'deki bütün silahlı güçlerin Suriye'ye bağlanması gerektiği yönündeydi. Bu görüşü tamamen reddetmiyoruz. Biz de Suriye'nin parçalanmasını istemiyoruz. Ancak bu durum, halkımıza yönelik tehditlerin kalkmasıyla mümkündür. Colani de Türkiye güdümündeki grupların varlığına karşı ve onları dağıtmak istiyor. Türkiye, elini Suriye'den çekerse ve burada ayrılık oluşturma çabalarına son verirse, biz Colani ile anlaşabiliriz."

DEM heyetinin ilk İmralı ziyareti

28 Aralık 2024:

Adalet Bakanlığı'nın, DEM Parti'ye İmralı'da Abdullah Öcalan'la görüşmek için onay vermesinin ardından Van Milletvekili Pervin Buldan, İstanbul Milletvekili ve TBMM Başkanvekili Sırrı Süreyya Önder İmralı Adası'na giderek Öcalan'la görüştü.

DEM Parti, 29 Aralık 2024'te Sırrı Süreyya Önder ile Pervin Buldan imzalı bir metin ile görüşmenin ayrıntılarını açıkladı.

Açıklama metni şöyle:

"İmralı'da Sayın Abdullah Öcalan ile 28 Aralık 2024 tarihinde kapsamlı bir görüşme gerçekleştirdik. Kendisinin sağlığı iyi, morali oldukça yüksekti. Kürt Sorununa kalıcı çözüm bulmaya yönelik yaptığı değerlendirmeler hayati önemdeydi.

Ortadoğu ve Türkiye'de yaşanan son gelişmelerin değerlendirildiği görüşmede Sayın Öcalan, dayatılan karanlık gelecek senaryolarına karşı pozitif çözüm önerilerini sunmuştur.

Düşünceleri ve yaklaşımının genel çerçevesi aşağıdaki gibidir:

Türk-Kürt kardeşliğini yeniden güçlendirmek tarihi bir sorumluluk olduğu kadar tüm halklar için de kader belirleyici bir önem ve aciliyet kazanmıştır.

Sürecin başarısı için Türkiye'deki tüm siyasi çevrelerin dar ve dönemsel hesaplara takılmadan inisiyatif alması, yapıcı davranması ve pozitif katkı sunması elzemdir. Bu katkıların en önemli zeminlerinden biri de şüphesiz TBMM olacaktır.

– Gazze ve Suriye'de yaşanan hadiseler göstermiştir ki, dışarıdan müdahalelerle kangrenleştirilmeye çalışılan bu sorunun çözümü artık ertelenemez bir hâl almıştır. Bunun ciddiyetiyle doğru orantılı bir çalışmayı başarıya ulaştırmak için muhalefetin de katkı ve önerileri değerlidir.

– Sayın Bahçeli'nin ve Sayın Erdoğan'ın güç verdiği yeni paradigmaya, ben de pozitif anlamda gerekli katkıyı sunacak ehil ve kararlılığa sahibim.

– Heyet bu yaklaşımımı gerek devletle gerekse siyasi çevrelerle paylaşacaktır. Bunlar ışığında gereken pozitif adımı atmaya ve çağırısı yapmaya hazırım.

– Bütün bu çabalarımız, ülkeyi hak ettiği düzeye taşıyacak ve aynı zamanda demokratik bir dönüşüm için de çok kıymetli bir kılavuz olacaktır.

Devir Türkiye ve bölge için barış, demokrasi ve kardeşlik devridir."

Abdullah Öcalan DEM heyeti ile yaptığı ilk görüşmede kendinden beklenen açıklamayı yapmamış, bu açıklamayı yapmayı görüşlerinin devletle ve siyasi çevrelerle paylaşılması ertesine bırakmıştır. Tabii bunu yaparken "Sayın Bahçeli'nin ve Sayın Erdoğan'ın güç verdiği yeni paradigmaya", gerekli katkıyı sunacak ehil ve kararlılığa sahip olduğunu belirtmeyi unutmamıştır. Öcalan yapacağı açıklama öncesinde açıklamanın muhatabı olacak örgütlerinin tavrını, toplumun tepkisini, bu arada muhalefetin tavrını haklı olarak bilmek istemektedir. Yapılacak görüşmelerden gelecek bilgiler yapacağını açıkladığı ve yapacağı artık kesin olan "açıklama"nın içeriğinde ve formüle edilmesinde rol oynayacaktır.

Yeni paradigma mı yoksa taktik kandırmaca mı?

31 Aralık 2024: KCK Yürütme Konseyi Eş Başkanı **Besê Hozat**, ANF'de yayınlanan bir söyleşisinde gelişmelerle ilgili olarak yaptığı değerlendirmelerde "süreç" konusunda, Apo'nun yaptığı "Yeni Paradigma" tespiti konusunda ayrı düşündüklerini belirtti. Bu konuda söyledikleri şöyle:

"Elbette Önderliğimiz şunu da çok net ortaya koyuyor. Devlet Bahçeli'nin söylemleri, çıkış olarak 1 Ekim'le birlikte ifade edilen süreç, bunun üzerinde açıklamalar, yürütülen tartışmalar var. **Anladığımız kadarıyla Önderliğimiz de hâlen durumu anlamaya çalışıyor. Gerçekten bu açıklamalar, bu yaklaşımlar bir taktik midir? Bir özel savaş mıdır? Yoksa mevcut tehlikeyi Devlet Bahçeli de biraz fark ediyor, ön almaya mı çalışıyor? Bu anlamda Önderliğimizin ifadesiyle; AKP-MHP iktidarı-hükümeti yeni bir paradigma mı geliştirdi? Bunun üzerinden mi bu söylemler geliyor? Bu tehlikeli planı, bölge üzerinde yürütülen bu konsepti, hegemonik uluslararası güçlerin bu konseptini, planını fark etme temelinde geliştirdikleri yeni bir paradigma mıdır? Bu söylem biraz buna mı dayanıyor? Yoksa tam tersi, yani bu durumdan böyle çok büyük yaralar almadan iktidarın esas olarak çıkması için tekrardan böyle bir özel savaş bu konsepti midir? Psikolojik özel savaş mıdır? Bir taktik midir?** Çünkü bu geçmişte çok denendi. Bu mudur? Elbette bunun çok iyi anlaşılması gerekir.

(...)

Dolayısıyla biz bu görüşmeyle birlikte de hâlen bir süreçten bahsedemeyiz. Öyle bazı kesimlerin tartıştığı gibi bir çözüm süreci, bir barış süreci söz konusu değildir. Yani bu görüşmeden yola çıkarak bir çözüm sürecinden, bir barış sürecinden söz etmek çok mümkün değil. Bunun gerçekten turnusol kâğıdı İmralı'ya yaklaşımdır, Önder Apo'ya yaklaşımdır. İmralı'da hâlen tecrit ve işkence koşulları devam ediyor. Önder Apo'nun sağlık, güvenlik ve özgür yaşam çalışma koşulları sağlanmış değildir.

(...) Zamanla neyin ne olduğu biraz daha net bir biçimde ortaya çıkacak. Fakat şu anda yaşananlardan bizim gördüğümüz, anladığımız ve değerlendirdiğimiz bir durum ve gerçeklik var. **O da bu iktidarın tekrardan yeni bir özel savaş oyununa başvurduğudur. Tekrar yeni bir taktik geliştirdiğidir.** Bunun somut gerekçeleri var.

Bir; İmralı'da tecrit ve işkence sistemi devam ediyor. Önder Apo'nun sağlık, güvenlik ve özgür yaşam ve çalışma koşulları sağlanmıştır değil. Önder Apo hâlen avukatlarıyla

görüşemiyor. Sivil toplum kurumlarıyla görüşemiyor. İsteddiği her kesimle görüşemiyor. İmralı'ya her gün bir sürü başvuru oluyor. Görüşme başvuruları oluyor. Türkiye'den oluyor, siyasetçilerden oluyor, aydınlardan oluyor, sanatçılardan oluyor. Avrupalı birçok kesim, akademisyen, aydın, siyasetçi başvurularında bulundu. Hiçbir karşılık bulmadı. Yani işkence, tecrit sistemi olduğu biçimde devam ediyor. Önderliğin özgür yaşam ve çalışma koşulları da mevcut durumda sağlanmış değildir. Dedikim gibi saldırılar, soykırım saldırıları her yerde çok yoğun bir biçimde devam ediyor. Rojava'da Kürtlerin öz savunmasına karşı çıkan, Özerk Yönetim'i tasfiye etmeye çalışan, Kürtleri soykırımdan geçirmek isteyen bir zihniyet ve bir iktidar, Türkiye'de Kürt sorununu nasıl demokratik temelde çözecek? Nasıl gerçekten Kürt sorununun demokratik çözümüne samimi yaklaşacak? Bu, çok büyük bir soru işaretidir, tartışma konusudur. Bu anlamda yani mevcut uygulamalar, mevcut politika, saldırılar hiçbir biçimde güven vermiyor. Kimseyi inandırmıyor. Kimsede güven oluşturmuyor. Nereden baksan, her yerde inkâr imha politikaları, soykırım politikaları tüm yoğunluğu, tüm şiddetiyle devam ediyor. **Dolayısıyla hâlen bizdeki algı, düşünce, değerlendirme, tüm bunların bir özel savaş oyunu olduğu noktasındadır. Bunu açıkça belirtmek istiyorum."**

Besê Hozat devamı Apo'nun Türkiye'nin son şansını olduğunu söylüyor:

"Türkiye'de Kürt sorunu çözülmezse, Türkiye mevcut bu politikasıyla devam ederse, Türkiye bölgede en büyük kaybeden güç olacaktır. Hiç kendisini kandırmasın. Hiç kandırmasın; Türkiye paramparça olur. Önder Apo Türkiye'nin son şansıdır. Kürdistan Özgürlük Hareketi, Türkiye'nin son şansıdır. Türkiye, Önder Apo'yla Kürt sorununu demokratik temelde çözmezse, Türkiye gerçekten demokratikleşmezse, Türkiye o zaman bölünür. Türkiye'de yüzyıllara yayılacak etnik çatışmalar ve mezhep çatışmaları gelişir ve ortada gerçekten Türkiye Cumhuriyeti adında bir devlet kalmaz. Dolayısıyla şu anda Önder Apo'nun ortaya koyduğu bu iyi niyet yaklaşımı, bu çağrılar, ortaya koyduğu bu

çözüm iradesi, Türk devleti açısından çok büyük bir şanstır. Bu şansı geri teperse, ters tepse ya da istismar ederse, bunun rantını yaparsa, çok büyük kaybeder. Bu konuda da gerçekten uyarma ihtiyacı hissediyoruz.”

Besê Hozat T.C. devletini küçümsüyor. T.C. devleti “Kürt sorununu demokratik temelde çözmeden” de varlığını sürdürdü, sürdürüyor, sürdürebilir. T.C. açısından gelinen yerde Kürt sorununun çözümü –fakat onun dikte ettiği şartlarda çözümü– varlık yokluk sorunu değil. Fakat bu sorunun çözümü, onun uluslararası alanda kendine biçtiği yeni emperyal rolü oynayabilmesi açısından önemli. Çağrılarının geri planında bu var.

Besê Hozat devamı Apo’ya yapılan çağrı ve Apo’yla yapılan görüşmelerden mücadeleyi zayıflatma yönünde öneriler, beklentiler çıkarılmaması gerektiğine dikat çekip, mücadeleyi yükseltme çağrısının da bulunuyor. Şöyle diyor:

“Dolayısıyla Önder Apo’yla yapılan bu iki görüşmeden, tüm bu tartışmalardan yola çıkarak şunu da önemli görüyorum. **Halkımızda, demokratik kamuoyunda böyle yersiz beklentiler oluşmamalıdır. Bu anlamda mücadelede, direnişte bir zayıflama asla olmamalıdır. Önder Apo’nun bu çözüm iradesini güçlendirecek olan da Önder Apo’nun elini güçlendirecek olan da, bu süreci gerçek bir çözüm sürecine dönüştürecek olan da kesinlikle halkımızın, halklarımızın mücadelesidir, direnişidir. Topyekûn mücadele ve direniştir.** Ancak bu, süreci gerçek bir çözüm sürecine dönüştürebilir. Önder Apo’nun bu çözüm iradesinin karşılık bulmasını sağlayabilir. **Hiçbir biçimde böyle yersiz beklentilere girmek lazım. Asla gevşemek lazım. Mücadeleyi, direnişi zayıflatmamak lazım. Mücadeleyi ve direnişi büyütüp geliştirmek lazım.** Bu son derece önemlidir. Özellikle ben bunu halkımız açısından, Bakurê Kurdistan’daki halkımız, Türkiye’de yaşayan halkımız, dört parça Kürdistan’daki, yurt dışındaki halkımız, dostlarımız, tüm demokratik kesimler için belirtmek istiyorum. **Bu süreç hâlen bir sürü belirsizlikle doludur. Özel savaş olma olasılığı çok çok yüksektir.”**

İmralı heyetinin değişik partilerle görüşmeleri

2-8 Ocak 2025 tarihleri arasında İmralı Heyeti Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş ve siyasi parti liderleri ile görüştü.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, sürecin yalnızca şeffaflıkla yürütülebileceğini vurgulayarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin çözüm sürecinin merkezi olması gerektiğini ifade etti. “*TBMM’de hiçbir siyasi parti dışlanmadan yürütülecek bir süreç, toplumun tüm kesimlerinin desteğini kazanabilir*” dedi.

Özel, çözüm sürecine yaklaşımında hassasiyetlerini dile getirerek, “*Ne yaparsam ne söyleyeceksem... Her aşamada şehit aileleri ve gazilerimizin gözlerinin içine bakacağım*” ifadelerini kullandı.

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, DEM Parti’nin İmralı ziyareti sonrasındaki süreç hakkında, “*İmralı ev hapsine çıkabilir. Bu tür adımlar atılabilir. Umud hakkı hukuki bir kavramdır. Ama gelecek için bu mesela kapanacaksa, insanlar dağlarda tüketilmeyecekse, bunu stratejik bir planla ele alırsınız*” dedi.

İyi Parti DEM heyeti ile görüşmeyi baştan ret etti.

Erdoğan: “Ya silahlarını gömecekler ya da silahlarıyla birlikte toprağa gömülecekler.”

4 Ocak 2025: AKP Samsun İl Kongresinde konuşan Erdoğan önce Özgür Özel’in “Şehit aileleri ve gaziler” konusunda söylediklerine tavır takındı.

“*Ne 22 yıllık iktidarlarımız ne de yarım asırlık siyasi hatıramız boyunca aziz şehitlerimizin ruhlarını incitecek, gazilerimizi rahatsız edecek hiçbir işimiz olmadı.*”

Bölücü örgütle sarmaş dolaş olanların partimize ve Cumhuriyet İttifakı’na söyleyecek hiçbir sözü olamaz. Bizim referansımız milletimizin âli menfaatleri olmuştur. Tek amacımız büyük ve güçlü Türkiye idealimizdeki son engelleri kaldırmaktır. Cumhuriyet İttifakı ola-

rak bunu mutlaka başaracağız. Türkiye’de kardeşlik kazanacak.”

Sonra bir kez daha “süreç”ten ne anladıklarını vurguladı:

“Bölücü örgütün milletimiz fertleri arasında açtığı nifak çukurlarını kardeşlik ile dolduracağız, karşılıklı saygı ile kapatacağız. Terör belasından ülkemizi kurtaracağız. Hedefe kilitlenmiş durumdayız. **Teröristler için çember giderek daralıyor. Artık kimse tahammülü kalmadı. Teröristler ya silahlarını gömecekler ya da silahlarıyla birlikte toprağa gömülecekler. Bunun dışında üçüncü bir yol yok.** Silahın, şiddetin, terörün devri artık sona erdi. Terör örgütü artık kullanım süresini doldurdu. Ne ülkemizin ne de bölgemizin geleceğinde teröre yer olmadığını tekrar vurgulamak istiyorum.”

DEM’in halk toplantıları

5 Ocak 2025: Amed’de Demokratik Bölgeler Partisi (DBP)’nin 7’nci Olağan Kongresi’nin hazırlık çalışmaları çerçevesinde Amed’de kitlesel bir “halk toplantısı” yapıldı.

Toplantıda Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Eş Genel Başkanı

Tülay Hatimoğulları da bir konuşma yaptı. Rojava konusunda şunları söyledi:

“Bütün dünya izliyor. Bu, sadece Ortadoğu’yu değil tüm dünyayı etkileyen gelişmelerdir. Orada rejim değiştikten sonra bir demokrasi gelmedi. **Beterin beterin yaşıyoruz. Başta Kuzey ve Doğu Suriye, Rojava toprakları Türkiye imalatı olan SMO tarafından ve onların beslemesi çeteler tarafından birçok operasyona maruz kalıyor.** Şimdi ‘Kobanê düştü düşecek’ diyenlerin bir kez daha iştahları kabardı. Kobanê’yi düşürmek için de ellerinden geleni yapıyorlar. Ama Kobanê halkı IŞİD’in barbarlığına karşı geçmiş dönemde nasıl mücadele ettiyse, şimdi de mücadele ediyor. Kobanê düşmedi, düşmeyecek. Bu da onu düşürmek isteyenlere ders olsun.”

Suriye için çözüm modelinin Rojava öncülüğündeki demokratik özerk yönetim olduğunun altını çizen Tülay Hatimoğulları:

“Özellikle Rojava’da kurulmuş olan Özerk Yönetim’in resmi bir statüye kavuşması için mücadelemizi daha çok yükseltmeliyiz. Biliyoruz ki; Suriye’deki tek çare Kürt halkı başta olmak üzere oradaki yaşayan bütün farklı halkların ve inançların temsiliyetini sağlayan demokratik bir Suri-

5 Ocak 2025, Amed... Demokratik Bölgeler Partisi (DBP)’nin 7’nci Olağan Kongresi’nin hazırlık çalışmaları çerçevesinde yapılan kitlesel halk toplantısından...

ye'nin inşası dışında bir seçenek yoktur. Bu seçeneğin içinde de **Rojava modeli hayata geçmiş bir modeldir ve bütün Ortadoğu'ya ve dünyaya örnek olmuştur.** Bu modelin hayata geçerek resmileşmesinin elzem olduğunu altını çiziyoruz. Elbette bu gelişmeler sadece Suriye ve Rojava'da değil. 4 parça Kürdistanı etkileyen çok önemli gelişmeler oluyor. **Dört parça Kürdistan'ın bulunduğu dört devlete buradan sesleniyoruz; demokratikleşme sağlanmadığı sürece emperyalist güçlerin bölgede oyun kurmasının önünü açmış olursunuz.** O nedenle Irak, İran, Suriye ve Türkiye'de Kürt sorunu barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülmelidir. **Umut ediyoruz ki bu ülkeler ne demek istediğimizi iyi anlar ve buna uygun bir biçimde ciddi şekilde yol alırlar.**" şeklinde konuştu.

DEM heyetinin Apo ziyaretine de atıfta bulunan Hatimoğulları bu konuda şunları söyledi:

"Sayın Öcalan'ın heyetimize söylediği bir iki noktayı sizlerle paylaşmak istiyorum. 7 maddelik açıklamayı yaptık, onları elbette izlediniz. Sayın Öcalan şunu söylüyor; 'Suriye'deki gelişmeleri herkes yakinen takip etmelidir. Filistin'deki Gazze'deki gelişmeleri herkes yakinen takip etmelidir. **Bugün emperyalist güçlerin bölgede oynamak istediği oyunlara baktığımızda; Türkiye Kürdistanı'nı da diğer bölgeleri de her yeri Gazze'ye çevirmek istiyorlar. O nedenle Kürt sorunu çözülmelidir. Bu nedenle onurlu bir barışa imza atılmalıdır' diyor. Bizler de bu sözlerin arkasındayız.** Bir şey daha iletti bizler de elçi olarak onu sizlere iletmek isteriz. 'Dışarıda onurlu halkımıza, mücadeleden asla vazgeçmeyen İmralı kapılarının açılmasına vesile olan değerli halkımıza selam ve sevgilerimi iletiyorum' dedi. Kürt halkı 40 yılı aşkın devam eden saldırılara, savaşa ve çatışmalara rağmen 4 parça Kürdistan'da varlık mücadelesini sürdürdü, mücadelesini büyüttü. Şimdi Özerk Yönetim'ini Rojava'da oluşturabilecek seviyeye geldiyse; burada Kürt halkının çok önemli bir başarısı vardır. Tarihsel bir kırılma anından geçiyoruz. **Bu tarihsel kırılmada ya pozitif bir şekilde kırılma gerçekleşecek ve barışı inşa edece-**

ğiz ya da negatif yönde kırılmalar gerçekleşecek ve her yer Gazze olacak. O nedenle devlet aklına biz buradan seslenmek istiyoruz; İmralı'da gerçekleşen bu görüşme yetmez, İmralı kapıları açılmalıdır, Sayın Öcalan'ın sadece Türkiye barışı değil bütün Ortadoğu barışı için de çalışabileceği fiziki koşulların sağlanması gerekir. Burada Kürdistan'ın kalbinden Amed'ten halkın iradesini temsil eden bu salondan bizler hep birlikte İmralı'ya selamlarımızı ve saygılarımızı sunuyoruz."

Yani devletin gözünde 'terörist PKK'nin Suriye uzantısı olan YPG/PYD/SDG yönetimindeki Rojava çözüm için örnek modeldir ve çözüm için İmralı'nın kapıları açılmalıdır.

Aynı gün DEM Eş Başkanı Bakırhan DEM Parti Mersin İl Örgütü'nün düzenlediği dayanışma yemeğine katıldı. Yaptığı konuşmada o da Rojava'daki Kürtlerin kazanmış olduğu statünün T.C. devleti tarafından tanınması gerektiğini belirtti: "Mersin'den iktidara çağrıda bulunmak istiyorum; **barış için önce dilinizi değiştirin, inkâr siyasetini değiştirin.** Bir taraftan Türkiye'de barışıyorlar diğer taraftan Rojava'ya saldırılar yapıyorlar. Saldırıların önünü açıyorlar. **Türkiye'de barış, Rojava'da savaş olmasın. Rojava'da da Kürt halkının tanınmasıdır. Kürtlerin orada kanıyla canıyla sağlamış oldukları statü tanınmalıdır.** Eğer Türkiye'de barış olacaksa Rojava'ya barışçıl politikaların uygulanması gerekiyor. Rojava'ya dönük barışçıl bir dilin kullanılması gerekiyor. **Biz bu sürecin, bir kandırmaca, bir aldatma süreci olmasını istemiyoruz. Bu süreçten umutluyuz, umutla yaklaşıyoruz. Bu sürecin barışa ve çözüme evrilmesini istiyoruz."** ●

"ASRIN AÇIKLAMASI" NIN
KRONOLOJİSİ - İKİNCİ BÖLÜM
GELECEK SAYIMIZDA (SAYI 195)
YAYINLANACAKTIR.

8 Mart Emekçi Kadınların Uluslararası Mücadele Günü!

Sınıf bilinçli işçi ve emekçi kadınlar...
Kadın ve erkek yoldaşlar...

Bir yeni 8 Mart daha yaklaşırken, dünya çapında kadınların hak ve özgürlükleri için mücadelenin gereklilikleri azalmak bir yana, her geçen gün daha da artıyor. Bir yandan kadın ve erkek emekçilerin alın teriyle geliştirilen teknolojilerin, “Yapay Zekâ”nın vb. insanlığı hangi yeni aşamalara taşıyabileceğinin potansiyelini yaşayarak görürken, diğer yanda tam da bu gelişmenin bütünüyle “büyük insanlığın” yararına kullanılmasının önündeki engellerin nasıl da büyüdüğüne tanık oluyoruz: Bütün dünyada en geri, bağnaz, kadın düşmanı ve genelde insanlık düşmanı faşizm, ırkçılık ve her türden dinci gericilik dolu dizgin ilerliyor. Bölgesel savaşların yarattığı tahribatlar ortadayken, dünya daha büyük savaşlara, emperyalist güçlerin paylaşım savaşlarına gebe!

Esas kaynak kurutulmadığı sürece, emperyalist kapitalist sistem ayakta kaldığı sürece, zorlu mücadelelerle elde edilen reformlar, hak kırıntıları bugün

kaşık ucuyla veriliyorsa, yarın kepçe ile geri alınabilmektedir. Bütün dünyada ırkçılık ve faşizmle birlikte kadın düşmanlığının hızla geliştiğini görüyoruz. ‘Artık geride kaldı!’ diye düşündüğümüz kadınlara yönelik gerici-ataerkil anlayışlar yeniden hortluyor; daha doğrusu ABD, Almanya, Fransa gibi “ileri” denilen burjuva devletlerinde dahi artık yüksek sesle telaffuz ediliyor.

Ülkelerimizde erkek egemenliği en şiddetli ve bağnaz biçimleriyle sürmeye devam ediyor. Erkeğin kadın üzerindeki “üstünlüğü”ne dair erkek egemen ideolojiden kaynaklı erkek şiddetinin boyutları ortada: Hemen her gün bir kadın bir erkek eliyle öldürülüyor! Kadınlar en vahşi biçimde öldürülüyor... kurşunlanıyor, bıçaklanıyor, yüksek apartmanlardan aşağı atılıyor, işkenceye maruz kalıyor. Bir çoğu “aile içi şiddet” şeklinde sınıflandırılan bu cinayetler sürüp giderken, T.C. devleti faşist - işgalci - yayılmacı varlığını buna uygun nüfus politikasıyla “taçlandırıyor” ve “Aile Yılı” ilan ediyor! Amaç, çözümlü eğilimi gösteren ataerkil aile yapısını, buna uygun toplumsal “kadın rolü”nü korumak ve sağ-

lamlaştırmak, Türk egemen burjuvazisinin muhafazakâr tabanını genişletmektir.

Bu politika aynı zamanda T.C.'nin ezilen halklara yönelik saldırgan politikasının bir parçasıdır. T.C. Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik yok etme/teslim alma politikasını güderken, Rojava'da, Kobanê'de işgalci saldırganlığını sürdürüyor. Kürt ulusuna yönelik saldırılar aynı zamanda ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde feodalizmin koyu ataerkilliğinin boyunduruğundan sıyrılarak kendi haklarına sahip çıkan Kürdistanlı kadın hareketine, onun demokratik kazanımlarına saldırıdır. Bütün bunlara karşı mücadele etmek ve işçi ve emekçi kadınları bu mücadelenin içine çekmek komünist kadın hareketinin görevidir.

Komünist kadın hareketi, 8 Mart 2025'te de ülkelerimizdeki kadın hareketinin eylemleri içinde yerini alırken, kadınların kurtuluş mücadelesinin nihai hedefiyle hareket etmek zorundadır: Kadın hakları için mücadele, her türden cinsiyetçiliğe karşı mücadele kapitalizme karşı mücadele olarak yürütülmek zorundadır. Dünya ça-

pında emekçi kadınların hayatını dar eden cinsiyetçiliğin, faşizmin, ırkçılığın kaynağı kapitalizmdir, emperyalizmdir. Kadınların kurtuluş mücadelesi geçmişte olduğu gibi bugün de insanlığın genel kurtuluş mücadelesinin bir parçasıdır ve öyle yürütülmek zorundadır.

Kahrolsun emperyalizm - faşizm - ırkçılık - cinsiyetçilik! Kahrolsun her türden gerici-haksız savaşlar, işgaller!

Kadınların eşit ve özgür olduğu yeni bir dünya mümkündür! Bunun için mücadele ediyoruz!

Sömürü imparatorluklarının devrimlerle yıkıldığı, işçilerin, emekçilerin egemen olduğu yeni bir dünya mümkündür. Bunun için mücadele ediyoruz!

Yaşasın Komünist Kadın Hareketi!

15 Şubat 2025

Bolşevik Parti MERKEZİ KADIN KOMİSYONU

“Leninizm tanıtlamış ve emperyalist savaş ile Rusya’daki devrim doğrulanmıştır ki, ulusal sorun ancak proleter devrim ile bağlantı içinde ve proleter devrimin zemini üzerinde çözülebilir; Batıdaki devrimin zafer yolu, sömürgelerin ve bağımlı ülkelerin emperyalizme karşı kurtuluş hareketiyle devrimci ittifaktan geçer. Ulusal sorun, proleter devrimi genel sorunun bir parçası, proletarya diktatörlüğü sorununun bir parçasıdır. Sorun şudur: Ezilen ülkelerin devrimci kurtuluş hareketlerinin bağrında varolan devrimci olanaklar **artık tükenmiş midir**, tükenmemiş midir ve eğer tükenmemişse, bu olanaklardan proleter devrim için yararlanmak, bağımlı ve sömürge ülkeleri emperyalist burjuvazinin bir yedek gücü olmaktan çıkarıp devrimci proletaryanın bir yedek gücü, onun müttefiki yapabilmek için gerekçeli bir umut var mıdır?

Leninizm bu soruya olumlu yanıt verir, yani ezilen ülkelerin ulusal kurtuluş hareketlerinin bağrında devrimci potansiyelin var olduğu görüşünü savunur ve bunlardan, ortak düşmanın devrilmesi için, emperyalizmin devrilmesi için yararlanmanın mümkün olduğu görüşündedir. Emperyalizmin gelişme mekânı, emperyalist savaş ve Rusya’daki devrim, Leninizmin bu konuda vardığı sonuçları tamamiyle doğrular.”

J . V . S T A L İ N

(Eserler, Cilt 6 - 1924, s. 137, İnter Yayınları, İstanbul, 1990)